Fra tilbagetrukket til beskæftiget

Genindtræden på arbejdsmarkedet for 50-79-årige i perioden 1981-2023

Christian Højgaard Warming, Vibeke Jakobsen og Paul Bingley

VIDENSCENTER
FOR FASTHOLDELSE
AF SENIORER
PÅ ARBEJDSMARKEDET

Fra tilbagetrukket til beskæftiget
– Genindtræden på arbejdsmarkedet for 50-79-årige i perioden 1981-2023

© VIVE og forfatterne, 2026

e-ISBN: 978-87-7582-633-9

Arkivfoto: Mathilde Bech/VIVE

Projekt: 304076

Finansiering: Videnscenter for Fastholdelse af Seniorer på Arbejdsmarkedet

VIVE

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K
www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

VIVE støtter FN's verdensmål og angiver her, hvilket eller hvilke verdensmål der knytter sig til publikationen.

Forord

Traditionelt er tilbagetrækning blevet betragtet som en permanent tilstand og afslutningen på den arbejdsmæssige del af livet. Der er dog nogle seniorer, som genindtræder på arbejdsmarkedet efter tilbagetrækning.

Formålet med denne rapport er at bidrage med ny viden om udviklingen i genindtræden på arbejdsmarkedet for perioden 1981-2023. Genindtræden defineres som at vende tilbage til beskæftigelse efter en periode som fuldtidsmodtager af pension eller anden tilbagetrækningsydelse. Vi ser både på udviklingen i *antallet* af seniorer, der genindtræder på arbejdsmarkedet, og udviklingen i *andelen* af seniorer på pension, der genindtræder. Desuden ser vi på, hvad der karakteriserer personer, der genindtræder på arbejdsmarkedet igennem undersøgelsesperioden, med hensyn til demografiske, økonomiske og beskæftigelsesmæssige forhold.

Målgruppen for rapporten er politikere, embedsmænd, faglige organisationer, forskere og andre med interesse for feltet.

Projektet er gennemført af senioranalytiker Christian Højgaard Warming, seniorforsker Vibeke Jakobsen og professor Paul Bingley. To anonyme referees takkes for konstruktive og indsigtsfulde kommentarer. Projektet er finansieret af Videnscenter for Fastholdelse af Seniorer på Arbejdsmarkedet.

Kræn Blume Jensen
Forsknings- og analysechef
for VIVE Sociale forhold og Arbejdsmarked

Indholdsfortegnelse

Hovedresultater		6
Afrapportering		11
1	Indledning	12
1.1	Formål og undersøgelsesspørgsmål	12
1.2	Hvad ved vi om genindtræden fra tidligere undersøgelser?	14
1.3	Læsevejledning	18
2	Udvikling i omfanget af genindtræden på arbejdsmarkedet	20
2.1	Definition af genindtræden	20
2.2	Udviklingen i genindtræden på arbejdsmarkedet	22
2.3	Tid fra pension til genindtræden og fra genindtræden til pension	25
2.4	Genindtrådtes bidrag til beskæftigelsen for seniorer	29
2.5	Ledighed	32
3	Alder ved genindtræden	34
4	Karakteristika for de genindtrådte	37
4.1	Køn	37
4.2	Civilstand	39
4.3	Uddannelse	41
4.4	Indkomst	43
4.5	Hvad vender genindtrådte tilbage til og fra?	47
5	Særskilte analyser for køn og årtier	56
5.1	Særskilte analyser for køn	57
5.2	Særskilte analyser for årtier	60
5.3	Diskussion af regressionsresultaterne	62
Dokumentation		65
6	Data og metode	66

6.1 Datagrundlag 66
6.2 Definition og operationalisering af genindtræden 66
6.3 Genindtræden: databrud, alternative operationaliseringer og udglatning 69
6.4 Aldersafgrænsning 74

Litteratur 77

Bilag 1 Karakteristika for genindtrådte 81

Bilag 2 Tabeller vedrørende regressionsanalyser 84

Hovedresultater

Beskæftigelsesfrekvenserne er steget for seniorer (50+ år) inden for de seneste 25 år. Stigningerne i denne periode er især stor for de 63-66-årige. Stigningen i andel beskæftigede blandt seniorer kan både skyldes, at relativt flere udskyder tidspunktet for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, og at relativt flere genindtræder efter først at have trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

Genindtræden på arbejdsmarkedet er relativt underbelyst i både dansk og international forskning. Ud over en enkelt opgørelse for perioden 2015-2024 fra F & P, som er en brancheorganisation for forsikrings- og pensionsselskaber, findes der ikke kvantitative opgørelser af udviklingen i genindtræden på det danske arbejdsmarked.

Definition af genindtræden på arbejdsmarkedet

En person defineres som genindtrådt på arbejdsmarkedet i et givent år, hvis personen det pågældende år er i arbejde og året før modtog pension.

Pension skal her forstås bredt som modtagelse af forskellige typer af pension og tilbagetrækningsydelser.

Formålet med denne rapport er at skabe et mere solidt kvantitativt empirisk grundlag for forståelsen af genindtræden på arbejdsmarkedet i Danmark. I rapporten ser vi på udviklingen i genindtræden på arbejdsmarkedet for perioden 1981-2023. Vi ser på udviklingen i antallet af seniorer, der genindtræder på arbejdsmarkedet, da det giver viden om, i hvilket omfang udviklingen i genindtræden bidrager med et øget arbejdsudbud (målt i antal personer). Vi ser også på udviklingen i seniorernes tilbøjelighed til at genindtræde på arbejdsmarkedet ved at se på udviklingen i andelen af seniorer på pension, der genindtræder. For at forøge antallet af genindtrådte er det vigtigt at vide, dels hvad tilbøjeligheden til at genindtræde er generelt og i forskellige grupper, dels hvad der påvirker denne tilbøjelighed.

I rapporten undersøger vi aldersgruppen 50-79 år. Vi undersøger to hovedspørgsmål:

- Hvordan har genindtræden på arbejdsmarkedet i Danmark udviklet sig siden starten af 1980'erne?
- Hvad er de demografiske, økonomiske og beskæftigelsesmæssige karakteristika for personer, der genindtræder på arbejdsmarkedet, og har de ændret sig over tid?

Omfanget af genindtræden er vokset

Antallet af personer, der genindtræder på arbejdsmarkedet efter en periode på pension, er steget fra ca. 5.500 i 1981 til ca. 11.500 i 2023. Antallet lå stabilt omkring 5.500-6.000 gennem 1980'erne og er efterfølgende steget. Udviklingen i antallet af genindtrådte har dog også været præget af nogle udsving, særligt i 00'erne. Antallet af genindtrådte steg kraftigt i årene 2003-2005. Herefter faldt det årlige antal af genindtrådte frem til 2009. Herefter har det årlige antal genindtrådte været støt stigende frem til 2023.

Stigningen i antal genindtrådte over hele undersøgelsesperioden skyldes blandt andet, at tilbøjeligheden til at genindtræde er steget. I 1980'erne genindtrådte 0,8-1,0 pct. af personerne på pension hvert år, mens andelen i begyndelsen af 2020'erne har ligget omkring 1,4 pct.

Tiden på pension før genindtræden er blevet kortere

Andelen af tilbagetrukne, der genindtræder efter ét år på pension, er steget fra ca. 30 pct. omkring 1990 til ca. 40 pct. i 2008-2022. Det betyder, at genindtræden generelt sker hurtigere efter tilbagetrækning i dag sammenlignet med 90'erne.

Det gennemsnitlige antal år i beskæftigelse fra genindtræden til ny tilbagetrækning ser endvidere ud til at være steget. Lidt over 40 pct. af de genindtrådte er i beskæftigelse i 1 år, inden de igen trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet, mens omkring 20 pct. er i beskæftigelse i 2 år. Andelen med længere genindtrædelsesperioder på 7 år eller mere er steget fra 5-7 pct. omkring 1990 til 11-14 pct. i perioden 2012-2022.

De genindtrådte udgør en lille del af de beskæftigede seniorer

Det samlede antal personer i beskæftigelse efter genindtræden steg fra ca. 22.000 i 1994 til 34.000 i 2002 og har siden 2010 ligget relativt stabilt omkring 40.000 årligt. Tallet omfatter både personer, der er genindtrådt i det pågældende år, og personer, der er genindtrådt tidligere og fortsat er i beskæftigelse.

De genindtrådte udgør en relativt lille andel af de beskæftigede blandt 50-79-årige samlet set, men en væsentligt større andel blandt 70-79-årige. I 2020-2023 udgjorde genindtrådte godt 3 pct. af de beskæftigede 50-69-årige, mens de udgjorde omkring 35 pct. blandt de 70-79-årige. For alle aldersgrupper steg de genindtrådtes andele af de beskæftigede frem mod omkring 2009, hvor denne andel toppede. Herefter har den været faldende frem mod 2020, hvorefter udviklingen er fladet ud. Det vil sige, at selvom antallet af genindtrådte er steget efter 2009, udgør de en faldende andel af de beskæftigede seniorer.

Ledighed og genindtræden

Der ser ud til at være en negativ sammenhæng mellem ledighed og genindtræden på arbejdsmarkedet: Når den lokale (kommunale) ledighed er høj, er der færre seniorer, der genindtræder. Sammenhængen er særligt tydelig for mænd, og følsomheden over for den lokale ledighed er steget over tid. En mulig forklaring på den negative sammenhæng mellem ledighed og genindtræden for mænd er, at mænd oftere genindtræder i den private sektor, hvor beskæftigelsen er mere konjunkturfølsom.

Samlet peger resultaterne på, at efterspørgslen efter arbejdskraft har væsentlig betydning for seniorers muligheder for at genindtræde. Sammenhængen kan dog ikke nødvendigvis fortolkes som en kausal effekt af ledighed, da forskelle i lokal ledighed også kan hænge sammen med andre forskelle mellem kommunerne.

Mænd, veluddannede og personer med høj tidligere indkomst genindtræder oftest

Flere mænd end kvinder genindtræder i alle årene 1981-2023. Blandt mænd genindtræder 1,5-2 pct. af de tilbagetrukne årligt mod 0,5-1 pct. blandt kvinder. Tilbøjeligheden til genindtræden stiger med uddannelsesniveauet, og siden 2009 er knap 2 pct. af tilbagetrukne med en videregående uddannelse genindtrådt årligt mod ca. 1,3 pct. med en erhvervsfaglig uddannelse. Det er endvidere næsten halvdelen af de genindtrådte i 2021, som lå i øverste indkomsttertil i året før tilbagetrækning. Det ser dermed ud til, at det især er de bedst uddannede og de mest velstillede, som genindtræder på arbejdsmarkedet.

Genindtræden sker overvejende i den private sektor

Størstedelen af de genindtrådte genindtræder som lønmodtagere. Antallet af genindtrådte selvstændige har ligget stabilt omkring 1.500 om året gennem hele perioden, mens antallet af lønmodtagere er steget fra ca. 5.000 i 80'erne og 90'erne til knap 11.000 i 2023.

I 2013-2023 fik 70-75 pct. af de genindtrådte beskæftigelse i den private sektor. Langt de fleste af de genindtrådte, som var beskæftigede i den private sektor før tilbagetrækning, får beskæftigelse i den private sektor igen i forbindelse med genindtræden. Blandt de genindtrådte, der var offentligt ansat inden tilbagetrækningen, vender godt halvdelen tilbage til den offentlige sektor, mens den anden halvdel får beskæftigelse i den private sektor.

Alderen ved genindtræden stiger, og konjunkturerne betyder noget

Siden 2000 er alderen ved genindtræden steget. Antallet af genindtrådte over 68 år er vokset betydeligt, mens antallet af genindtrådte i alderen 50-61 år har været faldende siden 2007. Udviklingen følger den stigende tilbagetrækningsalder. Genindtræden følger desuden konjunkturerne. Fra 2003 til 2007 steg antallet af genindtrådte med ca. 900 personer for hvert procentpoint, ledigheden faldt.

Mange genindtræder fra folkepension

En sammenligning af, hvor mange der genindtræder fra: (1) folkepension, (2) førtidspension og (3) efterløn og anden pension, viser, at der generelt er flest, der genindtræder fra folkepension. Der er dog undtagelser i 1997 og 2000-2006, hvor der var flest, der genindtrådte fra efterløn eller anden pension.

Mønsteret er lidt anderledes, når vi ser på tilbøjeligheden til at genindtræde. I hele undersøgelsesperioden har personer på efterløn eller anden pension en større tilbøjelighed til at genindtræde i beskæftigelse end personer på folkepension og førtidspension. Blandt personer på efterløn og anden pension genindtræder 3,2 pct. i 2023, mens de tilsvarende andele for 2023 er 1,2 for folkepensionister og 1,3 for førtidspensionister.

Om analyserne

Analyserne er beskrivende. De viser sammenhænge mellem genindtræden og en række karakteristika. Analyserne kan derimod ikke sige noget om kausale sammenhænge og kan derfor fx ikke bruges til at vurdere, hvad enkelte pensionsreformer har betydet.

Tilbagetrækning omfatter i opgørelsen både aldersbetingede tilbagetrækningsydelser og førtidspension, så en tilbagevenden til arbejde efter sygdom tælles med som genindtræden. Opgørelsen er i personer og ikke i timer.

Fakta om undersøgelsen

Datagrundlaget for analyserne i denne rapport er registerdata for hele befolkningen i Danmark for perioden 1980-2023.

Vi anvender primært oplysninger om personer, der er 50-79 år i perioden 1981-2023.

Der er gennemført univariate beskrivende analyser og regressionsanalyser. Vi undersøger, hvordan forskellige karakteristika varierer sammen med tilbøjeligheden til at genindtræde. Disse karakteristika er blandt andet alder, køn, civilstand, uddannelse, indkomst, sektor og om man har været lønmodtager eller selvstændig.

Afrapportering

1 Indledning

I dette afsnit beskriver vi for det første formålet med og undersøgelsesspørgsmålene i denne rapport om genindtræden på arbejdsmarkedet. Dernæst beskriver vi den eksisterende litteratur på området, og vi slutter til sidst af med en læsevejledning, som giver en oversigt over indholdet i rapporten.

1.1 Formål og undersøgelsesspørgsmål

Der har de seneste årtier været politisk fokus på at forlænge seniorernes arbejdsliv på grund af den demografiske udvikling. Konjunktursituationen i de senere år har forstærket dette behov. Traditionelt er tilbagetrækning blevet betragtet som en permanent tilstand og afslutningen på den arbejdsmæssige del af livet. Der har i forskningen da også været et større fokus på fastholdelse af seniorer i arbejdslivet end på seniorers[1] genindtræden på arbejdsmarkedet, efter at de har trukket sig tilbage.

Ligesom for fastholdelse er der dog et betydeligt samfundsøkonomisk potentiale i, at tilbagetrukne seniorer genindtræder på arbejdsmarkedet, da det kan bidrage til at afhjælpe mangel på arbejdskraft og fastholde værdifulde kompetencer på arbejdsmarkedet. For den enkelte senior kan genindtræden på arbejdsmarkedet endvidere være en personlig gevinst i form at en forbedret økonomiske situation og måske også øget trivsel.

Opgørelser for Danmark viser, at beskæftigelsesfrekvenserne er steget for seniorer inden for de seneste 25 år. Larsen (2026) viser, at beskæftigelsesfrekvensen for alle over 55 år, er steget fra 30 pct. i 2002 til 39 pct. i 2024. Stigningerne i denne periode var størst for de 63-66-årige. Seniorer i disse aldre har i 2024 beskæftigelsesfrekvenser, der er omkring tre gange så store som beskæftigelsesfrekvenserne for de tilsvarende aldre i 2002 (Larsen, 2026). Stigningen i andel beskæftigede seniorer fra 2002 og frem kan skyldes en kombination af, at flere udskyder tidspunktet for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, og at flere genindtræder efter først at have trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet. En analyse fra F & P, som er en brancheorganisation for forsikrings- og pensionsselskaber, viser, at en stigning i antallet af seniorer, der genindtræder på arbejdsmarkedet, har bidraget til de seneste 10 års stigende beskæftigelse for seniorer. Analysen finder, at antallet personer, der genindtræder på

[1] Vi anvender her betegnelsen "senior" om personer, der nærmer sig den alder eller er over den alder, hvor man typisk forlader arbejdsmarkedet. Som det fremgår af Larsen (2026) er der ikke et entydigt svar på, hvornår det er meningsfyldt at anvende betegnelsen "senior", blandt andet fordi tilbagetrækningsalderen er steget markant de seneste årtier og desuden varierer med fx branche og jobtype.

arbejdsmarkedet, er steget fra omkring 8.000 personer i 2015 til omkring 11.500 personer i 2024 (F & P, 2026).

Genindtræden på arbejdsmarkedet er relativt underbelyst i både dansk og international forskning (Lassen, 2025). Ud over den førnævnte opgørelse fra Forsikring & Pension findes der ikke kvantitative opgørelser af udviklingen i genindtræden på det danske arbejdsmarked. Der findes dog enkelte danske undersøgelser om genindtræden baseret på spørgeskemadata og data fra kvalitative interview, som ser på sammenhæng mellem person- og jobkarakteristika og genindtræden på arbejdsmarkedet (jf. afsnit 1.2).

Formålet med denne rapport er at skabe et solidt kvantitativt empirisk grundlag for forståelsen af genindtræden på arbejdsmarkedet i Danmark, hvor der med genindtræden menes, at en person vender tilbage til arbejdsmarkedet efter en periode på pension på fuld tid. Pension skal her forstås bredt som modtagelse af forskellige typer af pension og tilbagetrækningsydelser. Hvordan genindtræden mere præcis defineres i rapporten er beskrevet i afsnit 2.1.

I rapporten ser vi på udviklingen i genindtræden på arbejdsmarkedet for perioden 1981-2023. Vi ser dels på udviklingen i antallet af seniorer, der genindtræder på arbejdsmarkedet, da det giver viden om, i hvilket omfang udviklingen i genindtræden bidrager med et øget arbejdsudbud (målt i antal personer). Dels ser vi på udviklingen i seniorernes tilbøjelighed til at genindtræde på arbejdsmarkedet ved at se på udviklingen i andelen af seniorer på pension, der genindtræder. For at forøge antallet af genindtrådte er det vigtigt at vide, dels hvad tilbøjeligheden til at genindtræde er generelt og i forskellige grupper, dels hvordan denne tilbøjelighed hænger sammen med en række karakteristika ved seniorerne.

I rapporten undersøger vi to hovedspørgsmål:

- Hvordan har genindtræden på arbejdsmarkedet i Danmark udviklet sig siden starten af 1980'erne?
- Hvordan varierer de demografiske, økonomiske og beskæftigelsesmæssige karakteristika med tilbøjeligheden til at genindtræde på arbejdsmarkedet, og har dette ændret sig over tid?

Vi undersøger disse spørgsmål med udgangspunkt i registerdata for perioden 1981-2023, og ser på genindtræden for 50-79-årige. Vi argumenterer for valg af aldersafgrænsning i afsnit 6.4. Registeranalyserne kan give os et unikt indblik udviklingen i genindtræden på arbejdsmarkedet i en over 40 år lang periode, hvor der er sket markante ændringer både på arbejdsmarkedet med hensyn til strukturelle forhold

og konjunkturer og i tilbagetrækningsordninger; ændringer, der kan påvirke seniorernes muligheder for og incitamenter til at genindtræde på arbejdsmarkedet.

Et eksempel på strukturelle ændringer er en forandret jobsammensætning over tid på det danske arbejdsmarked, hvor der fx er sket et fald i andelen af fysiske krævende job og en øget efterspørgsel efter mere uddannet arbejdskraft (Burr et al., 2003; Hougaard Jensen & Sørensen, 2002). Et andet eksempel er, at hybridarbejde[2] og atypiske beskæftigelsesformer[3] er blevet mere udbredte (Edwards et al., 2023) (Rasmussen & Larsen, 2025).

Der er i undersøgelsesperioden lavet flere pensionsreformer, som har ændret det økonomiske incitament til at arbejde efter den alder, hvor man kan få adgang til tidlige tilbagetrækningsordninger som fx efterløn og tidlig pension og dermed også til at genindtræde på arbejdsmarkedet. For eksempel er reglerne for arbejde ved siden af efterløn gennem årene blevet lempet. Før efterlønsreformen i 1999 var der en grænse på 200 arbejdstimer om året, hvor overskridelse af grænsen medførte, at man mistede retten til efterløn. I 1999 blev reglerne ændret, så man kan arbejde ubegrænset, mens man modtager efterløn, dog mod et fradrag i efterlønnen for de timer, man arbejder (Jørgensen, 2009; Larsen & Amilon, 2019). Med indførelsen af opsat pension i 2004 indførtes endvidere en mulighed for at udskyde udbetalingen af folkepension for derefter at opnå en højere pension. Det oprindeligt høje krav om 1.500 arbejdstimer om året for at kunne udskyde pensionen er trinvist blevet reduceret og er nu på 750 timer. Ordningen gav eksplicit mulighed for at vende tilbage til arbejdsmarkedet efter pensionering, idet folkepensionen kunne udskydes i op til 10 år eller sættes på pause i en kortere periode, dog højst frem til det fyldte 75 år (Amilon et al., 2008) (STAR, 2026).

Hvordan specifikke ændringer og reformer har påvirket genindtræden på arbejdsmarkedet ligger uden for denne rapports rammer, men er et oplagt emne til videre undersøgelser.

1.2 Hvad ved vi om genindtræden fra tidligere undersøgelser?

Som nævnt i forrige afsnit er genindtræden på arbejdsmarkedet underbelyst i både dansk og international forskning. Der er heller ikke en entydig operationel definition

[2] Hybridarbejde indebærer, at udførelsen af arbejdet er en blanding af, at arbejdet nogle gange udføres i arbejdspladsens fysiske bygninger og andre gange udføres andre steder, fx i hjemmet (Edwards et al., 2023).

[3] Atypisk beskæftigelse er fx forskellige former for tidsbegrænsede ansættelsesforhold, som ikke er på fuld tid (Rasmussen & Larsen, 2025).

af genindtræden på arbejdsmarkedet i forskningslitteraturen (Lassen & Vrangbæk, 2021; Lassen, 2025).

Vi har ikke fundet international forskning, der ser på udviklingen i genindtræden over en længere periode, men har til gengæld fundet en række internationale og danske studier, der viser, hvad der kan påvirke genindtræden, hvad der især karakteriser de personer, der vælger at genindtræde, og hvilke typer af job, de vender tilbage til. I dette afsnit beskriver vi resultater fra disse studier, som vi dels anvender til at udvælge, hvilke karakteristika vi medtager i analyserne, som skal indgå i besvarelserne af hovedspørgsmål 2 (jf. afsnit 1.1), og dels anvender til at rammesætte og perspektivere resultaterne af vores analyser.

1.2.1 Motiver for og karakteristika ved de personer, der genindtræder

Er genindtræden planlagt?

Der er personer, som allerede har planer om genindtræden på det tidspunkt, hvor de går på pension. En amerikansk undersøgelse finder, at en stor andel af de personer, der genindtræder på arbejdsmarkedet, allerede havde planlagt senere at vende tilbage til arbejdsmarkedet, da de gik på pension (Maestas, 2010). Samme undersøgelse finder, at op mod hver fjerde pensionist på et tidspunkt genindtræder på arbejdsmarkedet. En dansk undersøgelse finder omvendt, at genindtræden for de fleste ikke er et resultat af planlægning (Larsen et al., 2012).

Livstilsfaktorer eller økonomiske motiver?

Dansk og international forskning viser, at der er forskellige motiver til at vende tilbage til arbejdet. Nogle vælger at genindtræde, fordi pensionisttilværelsen ikke lever op til deres forventninger (Larsen et al., 2012; Pettersson, 2014), fx savner de arbejdslivets tidsstruktur og sociale fællesskab (Larsen et al., 2012). Oplevelser af ensomhed kan blandt andet have betydning. Birkjær og Klinte (2025) viser, at tilbagetrukne seniorer i højere grad udtrykker interesse i at vende tilbage til arbejdsmarkedet, jo mere ensomme de føler sig.

Økonomiske motiver spiller også en vis rolle for at genindtræde på arbejdsmarkedet. Pettersson (2014) finder, at personer uden en skattepligtig formue har mindst sandsynlighed for at genindtræde, men også at sandsynligheden for at genindtræde falder med stigende pensionsindkomst, mens Johnsen og Willén (2022) finder, at indkomstchok i form at uventet nedsættelse af pensionsydelse ikke påvirker tilbøjeligheden til at genindtræde på arbejdsmarkedet. Platts et al. (2019) finder endvidere, at personer med en vis formue og personer med en ejerbolig med et prioritetslån har en forholdsvis stor sandsynlighed for at genindtræde på

arbejdsmarkedet, men omvendt at økonomisk trængte personer ikke adskiller sig fra andre i forhold til sandsynligheden for at genindtræde. Det er altså ikke helt klart, hvilken rolle økonomi spiller i forhold til genindtræden.

Der er dog flere studier, som konkluderer, at økonomisk nødvendighed ikke spiller så stor en rolle for beslutningen om at genindtræde som fx livstilsfaktorer og sociale faktorer (Kanabar, 2015; Maestas, 2010; Pettersson, 2014; Platts et al., 2019). Det bliver også fremhævet i litteraturen, at de personer, som oftest genindtræder på arbejdsmarkedet, i forvejen er bedre stillet (Platts et al., 2019; Smeaton et al., 2018). Det at være økonomisk trængt er ofte forbundet med få uddannelsesmæssige kvalifikationer og dårligt helbred, som kan gøre det svært at finde job og dermed svært at genindtræde på arbejdsmarkedet, hvilket kan forklare, at det særligt er de økonomisk velstillede, der oftere genindtræder (Platts et al., 2019).

Køn, alder, uddannelse, helbred og civilstand

I overensstemmelse med ovenstående er de forskellige studier i stort omfang enige om, at de personer, der har den største sandsynlighed for at genindtræde på arbejdsmarkedet, er karakteriseret ved følgende: er mænd, har en højere uddannelse, har et forholdsvis godt helbred og har en partner, der er på arbejdsmarkedet (Kanabar, 2015; Pettersson, 2014; Platts et al., 2019). Amerikansk forskning peger desuden på, at alder, helbred, pensionsformue, husstandsforhold og tidligere erhverv alle er centrale for, om og hvordan ældre vender tilbage til arbejdsmarkedet efter tilbagetrækning, og at 10-20 pct. af ældre, der forlader et karrierejob, på et tidspunkt genindtræder (Cahill et al., 2020).

Ændring i civilstand hænger også sammen med beslutninger om genindtræden på arbejdsmarkedet. Larsen et al. (2012) viser, at mænd, der bliver enlige, efter de er overgået til folkepension, har en lavere sandsynlighed for at genindtræde end andre mænd, mens det forholder sig omvendt for kvinder i samme situation.

Ligeledes varierer sandsynligheden for at genindtræde med alder. Pettersson (2014) finder fx en negativ sammenhæng mellem alder og genindtræden for pensionister, og Maestas (2010) finder tilsvarende, at sandsynligheden for genindtræden er højere, jo yngre personerne var, da de gik på pension.

1.2.2 Aldersnormer og aldersgrænser

Alderisme kan også påvirke den enkeltes seniors beslutning om og mulighed for genindtræden på arbejdsmarkedet. Alderisme omfatter aldersdiskrimination, stereotype forestillinger og aldersnormer. Aldersnormer er faste ideer om, hvad man kan og bør gøre i en specifik alder inden for bestemt social kontekst (Tunney & Mulders,

2022). Stereotype forestillinger om, hvad der kendetegner ældre arbejdstagere sammenlignet med yngre arbejdstagere, kan fx være, at de ældre arbejdstagere er mindre motiveret, er mindre villige til at deltage i efteruddannelse og karriereudvikling, er mindre åbne for forandringer og har dårligere helbred end de yngre arbejdstagere (Vickerstaff & van der Horst, 2021). Et dansk studie har sammenlignet arbejdsgivernes holdninger til medarbejdere over 60 år og 30-40-årige medarbejdere. Det finder, at seniorer generelt anses for at være mere fleksible, loyale og pålidelige og for at have bedre sociale færdigheder end deres yngre kollegaer. Omvendt opfattes seniorer som mindre kreative, dårligere til at håndtere teknologi, mindre produktive og mindre villige til at lære nyt end deres yngre kollegaer. Desuden anses de for at have et dårligere helbred (Qvist et al., 2025).

Adfærden hos både arbejdsgivere og arbejdstagere kan være påvirket af disse stereotyper og normer omkring alder. Vickerstaff og van der Horst (2021) argumenterer for, at arbejdstagere er tilbøjelige til at internalisere stereotype forestillinger og aldersnormer, og det påvirker deres fremtidige beslutninger om deltagelse på arbejdsmarkedet. Tunney & Mulders (2022) finder endvidere en stærk sammenhæng mellem arbejdsgivernes opfattelser af aldersnormerne på arbejdspladserne, og hvorvidt der ansættes/fastholdes arbejdstagere over pensionsalderen, hvilket de fortolker som udtryk for, at arbejdsgiverne overvejer, hvordan deres adfærd vil blive vurderet og opfattet af medarbejderne, og lader denne vurdering være styrende for deres egen adfærd. Der er endvidere studier, som viser, at arbejdsgivernes individuelle internaliserede aldersnorm er relateret til ansættelsesbeslutninger, men det finder Tunney og Mulders (2022) dog ikke. En konsekvens af, at stereotyper og normer omkring alder påvirker arbejdsgivernes beslutninger vedrørende ansættelser, er aldersdiskrimination. Flere studier viser, at der findes aldersdiskrimination i ansættelsesprocesserne på arbejdsmarkedet (Qvist & Larsen, 2025, Pedersen et al., 2025).

Ovenstående indebærer, at ændrede aldersnormer på arbejdspladserne og generelt i samfundet formentlig vil påvirke mønstrene for tilbagetrækning fra og genindtræden på arbejdsmarkedet. En dansk undersøgelse viser, at der på mange arbejdspladser er en fast aldersgrænse (inklusive kutyme og uskreven regel) for, hvornår man fratræder sin stillingskategori. Undersøgelsen viser endvidere, at andelen af arbejdspladser med en fast aldersgrænse er faldet fra 1997 til 2022, samt at aldersgrænsen er steget i samme periode for de arbejdspladser, der har en fast aldersgrænse (Larsen & Qvist, 2025). Inden for denne periode er beskæftigelsesfrekvenserne for seniorer da også steget, jf. afsnit 1.1 (Larsen & Qvist, 2025).

Gruber et al. (2022) undersøger, om en ændring af den lovfastsatte pensionsalder uden væsentlige ændringer i de økonomiske incitamenter kan påvirke tilbagetrækningsadfærd og efterfølgende genindtræden. Analysen tager udgangspunkt i en finsk pensionsreform, hvor den lovbestemte pensionsalder blev sænket fra 65 til 63 år. Undersøgelsen viser, at den simple ændring af den lovbestemte pensionsalder førte til en markant og umiddelbar stigning i tilbagetrækningsraten, men også et markant højere niveau af "fortrydelse" blandt de personer, der trak sig tilbage som

følge af ændringen af pensionsalderen. Sidstnævnte viste sig ved en stigning i sandsynlighed for at genindtræde på arbejdsmarkedet inden for tre år.

1.2.3 Kendetegn ved job for personer, der genindtræder på arbejdsmarkedet

Personer, der genindtræder på arbejdsmarkedet, vender ikke nødvendigvis tilbage til det samme job og de samme ansættelsesforhold, som de forlod, da de gik på pension. I dette afsnit ser vi på, hvad tidligere forskning viser om de job, genindtrådte, har.

En dansk undersøgelse (Larsen et al., 2012) sammenligner de personer, der er genindtrådt på arbejdsmarkedet (de genindtrådte), med jævnaldrende, som vedvarende har været i beskæftigelse (de fastholdte). Undersøgelsen viser, at omkring 40 pct. af de genindtrådte er blevet ansat på en ny arbejdsplads, mens de øvrige genindtrådte er vendt tilbage til den arbejdsplads, som de pensionerede sig fra. De genindtrådte er forholdsvis oftere end de fastholdte projektansat eller ansat i vikarjob, og arbejder også i gennemsnit færre timer om ugen. Nærmest ingen af de genindtrådte er selvstændigt erhvervsdrivende, mens 40 pct. af de fastholdte folkepensionister er det. Endelig skifter de genindtrådte forholdsvis oftere spor i deres arbejdsliv end de fastholdte. Sporskifte handler blandt andet om at skifte sektor, skifte arbejdsområde og skifte til mindre fysisk belastede arbejde (Larsen et al., 2012).

Pettersson (2014) har set på personer i Sverige, der er genindtrådt på arbejdsmarkedet, og blandt andet sammenlignet jobkarakteristika for deres sidste job inden pensionering med karakteristika for jobbet, som de er genindtrådt i. Han finder, at omkring 60 pct. har job inden for samme branche (hvor branche er opdelt i 14 hovedkategorier) før og efter genindtræden, mens omkring 40 pct. har skiftet branche. Færre skifter mellem at være selvstændig og lønmodtager. Blandt de genindtrådte, der var lønmodtagere før pensionering, er 9 pct. genindtrådt til beskæftigelse som selvstændig. Blandt de genindtrådte, der var selvstændige før pensionering, er 10 pct. genindtrådt til lønmodtagerbeskæftigelse (Pettersson, 2014).

1.3 Læsevejledning

I kapitel 2 viser vi omfanget og udviklingen af genindtræden i Danmark fra 1981 til 2023, herunder hvor længe personer, der genindtræder, er på arbejdsmarkedet, og hvor meget genindtræden betyder for arbejdsstyrken.

Alder er en vigtig parameter for genindtræden, og derfor viser vi i kapitel 3, ved hvilke aldre man typisk genindtræder.

I kapitel 4 viser vi, hvordan genindtræden fordeler sig på en række karakteristika, herunder blandt andet køn, civilstand, uddannelse og sektor, for at undersøge hvem der typisk genindtræder. I kapitel 5 viser vi resultater af regressionsanalyser, hvor alle disse karakteristika indgår samtidig. Vi undersøger her, hvordan sammenhængen mellem sandsynligheden for genindtræden på arbejdsmarkedet på den ene side og karakteristika på den anden side varierer for kvinder og mænd og for forskellige tidsperioder.

Endelig diskuterer vi data og metode i kapitel 6. Her beskriver vi de data, der ligger til grund for undersøgelsen, og hvordan vi operationaliserer genindtræden på baggrund af data. Vi argumenterer også for, hvorfor vi benytter aldersafgrænsningen 50-79 år.

2 Udvikling i omfanget af genindtræden på arbejdsmarkedet

I dette kapitel beskriver vi først, hvordan vi definerer genindtræden på arbejdsmarkedet, og hvordan vi har operationaliseret dette med vores data. På baggrund af definitionen viser vi efterfølgende udviklingen i genindtræden på arbejdsmarkedet i perioden 1980-2023. Vi undersøger dette for personer i alderen 50-79 år.

Vi viser først udviklingen i genindtræden ved for hvert år i undersøgelsesperioden at vise antal personer, der genindtræder, og andelen af tilbagetrukne, der genindtræder, jf. afsnit 1.1. Dernæst viser vi, hvor mange år der går fra tilbagetrækning til genindtræden, og hvor mange år genindtrådte er i beskæftigelse, inden de igen trækker sig tilbage. Derefter giver vi et billede af genindtrådtes bidrag til beskæftigelsen ved at vise det kumulerede antal genindtrådte i beskæftigelse. Til sidst i kapitlet sammenholder vi udviklingen i antal personer, der genindtræder på arbejdsmarkedet, med udviklingen i ledighedsprocent med det formål at få et indblik i, hvilke rolle konjunktursituationen spiller.

2.1 Definition af genindtræden

Genindtræden på arbejdsmarkedet opstår, når en person har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet og herpå beslutter at vende tilbage til beskæftigelse.

Vi definerer genindtræden således:

> *En person defineres som genindtrådt på arbejdsmarkedet i et givent år, hvis personen det pågældende år er i arbejde og i året før modtog pension på fuld tid.*

Pension skal her forstås bredt som modtagelse af forskellige typer af pension og tilbagetrækningsydelser.

Til operationalisering af definitionen anvender vi registerdata for personens hovedstatus ultimo november i året og året før. Det er variablen PSTILL for perioden 1980-2007 og variablen PROC_STATUS_KODE for perioden 2008-2023, som vi anvender, jf. Boks 6.1 i kapitel 6. Fordelen ved denne operationalisering er, at vi har

sammenlignelige opgørelser i en periode på over 4 årtier, fra 1981 til 2023. Denne fremgangsmåde kan derfor give et unikt indblik i udviklingen af genindtræden over en lang periode, og hvordan karakteristika for personer, der genindtræder, har udviklet sig.

En person kan kun have én statuskode i PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Reelt kan en person dog have flere statusser samtidig og eksempelvis både være på pension og samtidig være i beskæftigelse. En persons statuskode bestemmes derfor ud fra et sæt prioriteringsregler, anbefalet af International Labour Market Organization (ILO). Retningslinjerne foreskriver blandt andet, at beskæftigelse har højere prioritet end ledighed, og ledighed har højere prioritet end tilstande uden for arbejdsstyrken (Danmarks Statistisk, 2022). Det betyder også, at personer, der arbejder relativt få timer, samtidig med at de modtager pension, har en statuskode som beskæftigede.

Når vi undersøger antallet af genindtrådte, er der derfor ikke nødvendigvis tale om personer, der arbejder fuld tid og samtidig slet ikke modtager tilbagetrækningsydelser. Dette vil formentlig kun være tilfældet for en meget lille del af de genindtrådte.[4] Genindtrådte kan derfor være personer, der arbejder relativt få timer og samtidig modtager en tilbagetrækningsydelse.

Det er her også vigtigt igen at bemærke, at PSTILL og PSOC_STATUS_KODE angiver nedslagspunkter i ultimo november i et givent år. En person kan således ændre status mellem de to måletidspunkter, uden at det registreres i vores opgørelse af genindtræden. Eksempelvis kan en person være på pension i november i ét år uden samtidig at have beskæftigelse, være tilbage på arbejdsmarkedet fra januar til oktober det efterfølgende år og være på pension igen den efterfølgende november uden at have beskæftigelse. Denne person vil således reelt være genindtrådt, men bliver ikke registreret som genindtrådt i vores opgørelsesmetode. Konsekvensen er, at opgørelserne i denne rapport vil være et underkantsskøn.

Hvordan vi med udgangspunkt i registerdata mere præcist har operationaliseret definitionen af genindtræden fremgår af afsnit 6.2 i kapitel 6. Bemærk, at pensionsbegrebet omfatter både aldersbetingede tilbagetrækningsydelser og førtidspension. Det er i den forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at genindtræden fra førtidspension kan være en anden proces end genindtræden efter aldersrelateret tilbagetrækning. For at få en førtidspension skal ens arbejdsevne være varigt og væsentligt nedsat på grund af fysiske, psykiske eller sociale forhold, og det betyder fx at helbred må forventes spille en større rolle for personer, der genindtræder fra førtidspension end for andre, der genindtræder.

[4] Vi har kun data for arbejdstimer for en delmængde af populationen. Vi har heller ikke data for arbejdstimer for hele perioden 1981-2023, og vi viser derfor ikke antal arbejdstimer for de genindtrådte i denne rapport. De data, vi har til rådighed, tyder dog på, at genindtrådte generelt arbejder relativt få timer.

I kapitel 6 diskuterer vi også alternative operationaliseringer af genindtræden. Vi viser i afsnit 6.3.1, hvordan udviklingen i genindtræden ser ud, når vi i stedet benytter indkomst som mål for, om man er i beskæftigelse, tilbagetrukket eller genindtrådt. Her ser vi, at udviklingen og omfanget af genindtræden er meget ensartet fra 1981 til 1998, når vi sammenligner opgørelser baseret på indkomstmål med opgørelser baseret på statuskoderne fra PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Fra 1999 til 2023 følger de to opgørelser fortsat samme overordnede udvikling, idet antallet af genindtrådte stiger og falder i de samme år. Niveauet er dog lavere, når genindtræden opgøres på baggrund af statuskoder, end når opgørelsen baseres på indkomst. Også Forsikring & Pension (2026) viser udviklingen af genindtrådte fra 2015 til 2024. Denne opgørelse er baseret på en række indkomstvariable. Her ser vi, at niveauet af genindtrådte er lavere end vores opgørelse baseret på statuskoder, men den overordnede udvikling er ensartet. Når den overordnede udvikling er den samme for forskellige opgørelsesmetoder, bestyrker det troen på, at opgørelserne af udviklingstendenserne – som er vores primære fokus – er retvisende.

I afsnit 6.4 i kapitel 6 begrunder vi nærmere, hvorfor vi benytter aldersafgrænsningen 50-79 år.

2.2 Udviklingen i genindtræden på arbejdsmarkedet

I dette afsnit viser vi først udviklingen i *antal* personer, der genindtræder, og dernæst viser vi udviklingen i *andelen* af personer på pension, som genindtræder. Antallet af seniorer, der genindtræder på arbejdsmarkedet, giver viden om, i hvilket omfang udviklingen i genindtræden bidrager med et øget arbejdsudbud (målt i antal personer). Andelen af personer på pension, som genindtræder, viser seniorernes tilbøjelighed til at genindtræde på arbejdsmarkedet. For at kunne genindtræde er det nødvendigt, at man først har pensioneret sig og modtaget en tilbagetrækningsydelse. Derfor viser vi til sidst i afsnittet, hvor mange der hvert år trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

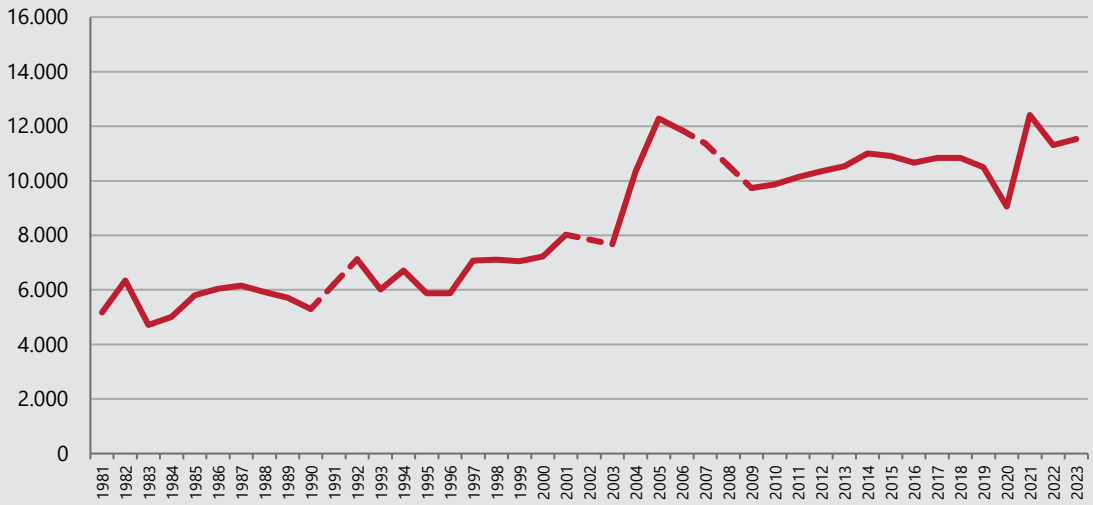
2.2.1 Antal, der genindtræder

Forsikring & Pension (2026) har med en lidt anden definition af genindtræden end vores fundet, at antal personer, der genindtræder, er steget i perioden 2015-2024. Vi ser på en meget længere periode og finder også en stigning i antal genindtrådte for vores undersøgelsesperiode. Figur 2.1 viser udviklingen i antallet af genindtrådte på arbejdsmarkedet efter tilbagetrækning for 1981-2023. Antallet af genindtrådte er steget fra ca. 5.500 i 1981 til ca. 11.500 i 2023.

I årene 1981-1990 ligger antallet af genindtrådte nogenlunde stabilt omkring 5.500-6.000 og er efterfølgende steget. Udviklingen i antallet af genindtrådte har dog også været præget af nogle udsving, særligt i 00'erne. Antallet af genindtrådte faldt med omkring 1.500 personer fra 2001 til 2003, mens antallet i de efterfølgende to år steg igen med ca. 4.500 personer. Det markante dyk i antal genindtrådte i 2020 skyldes formentlig corona-pandemien.

Figur 2.1 Antal genindtrådte, 1981-2023

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

2.2.2 Andel, der genindtræder

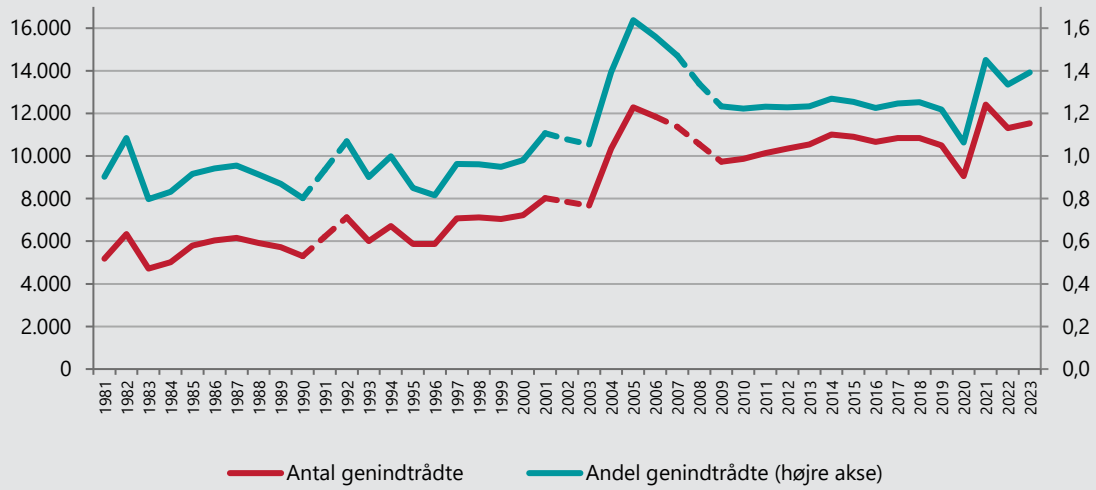
Figur 2.2 viser, hvor stor en andel af personerne på pension, der hvert år genindtræder i beskæftigelse. Dette er er vist i figuren sammen med antallet af personer, der genindtræder. Andelen beregnes som antallet af personer, der genindtræder i et givent år, i forhold til antallet af personer, der var på pension året før.

Figuren viser, at andelen og antallet af personer, der genindtræder, i meget høj grad følger hinanden i hele tidsperioden. Det betyder også, at andelen, der genindtræder, har været let stigende siden 1980. I 1980'erne genindtrådte omkring 0,8-1,0 pct. af de tilbagetrukne hvert år på arbejdsmarkedet. I 2010'erne var dette steget til ca. 1,2 procent årligt, mens andelen i starten af 2020'erne har ligget omkring 1,4 pct.

Ligesom for antallet af genindtrådte skyldes det markante dyk i andelen af genindtrådte i 2020 formentlig corona-pandemien.

Figur 2.2 Antal og andel genindtrådte

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

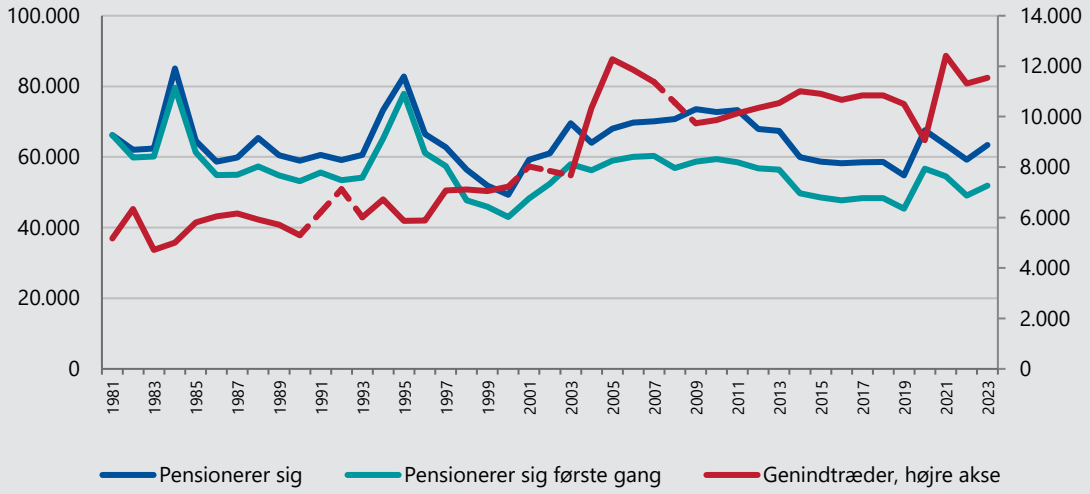
2.2.3 Pension og genindtræden

For at kunne genindtræde er det nødvendigt, at man først har pensioneret sig og modtaget en tilbagetrækningsydelse. Derfor ser vi i dette afsnit på, hvor mange der har pensioneret sig i undersøgelsesperioden, for at undersøge, i hvilket omfang antallet af personer, der pensionerer og sig, og antallet af personer, der genindtræder, følges ad.

I Figur 2.3 ses antallet af personer, der hvert år trækker sig tilbage, og antallet af personer, der genindtræder. Som vi tidligere har set, er antallet af genindtrådte steget (dog med nogle udsving) siden år 2000. Figuren viser også, at antallet af personer, der trækker sig tilbage, ikke i samme omfang har været stigende. Der skete en stigning i antal tilbagetrådte fra 2000 til 2009, hvilket særligt skyldes den demografiske udvikling, da der i denne periode var mange, der nåede den lovbestemte tilbagetrækningsalder. Herefter har antallet af tilbagetrukne været faldende. Dette indebærer også, at det højere antal personer, der genindtræder i slutningen end i begyndelsen af undersøgelsesperioden, især skyldes en stigning i tilbøjeligheden til at genindtræde.

Figur 2.3 **Antal personer, der pensionerer sig, og antal personer, der genindtræder**

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden og pensionering baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. For genindtræden er årene 1991, 2002 og 2008 "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

2.3 Tid fra pension til genindtræden og fra genindtræden til pension

Hvor meget genindtræden bidrager til den samlede beskæftigelse, afhænger ikke kun af antal personer, der genindtræder, men også af, hvor hurtigt efter pension personer vælger at genindtræde, og hvor lang en periode de genindtrådte forbliver i beskæftigelse, inden de igen tækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

I Figur 2.4 viser vi fordelingen af, hvor længe personer, der tidligere er genindtrådt på arbejdsmarkedet, har været i beskæftigelse, inden de igen trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet. For eksempel tager søjlen for 2022 udgangspunkt i personer, der har deres sidste år i beskæftigelse i 2022 efter tidligere at være genindtrådt, og igen har trukket sig tilbage i 2023. For disse personer viser søjlen fordelingen af, hvor mange år de har været i beskæftigelse i denne genindtrædelsesperiode. Det vil sige antallet af år fra genindtræden til tilbagetrækning igen.

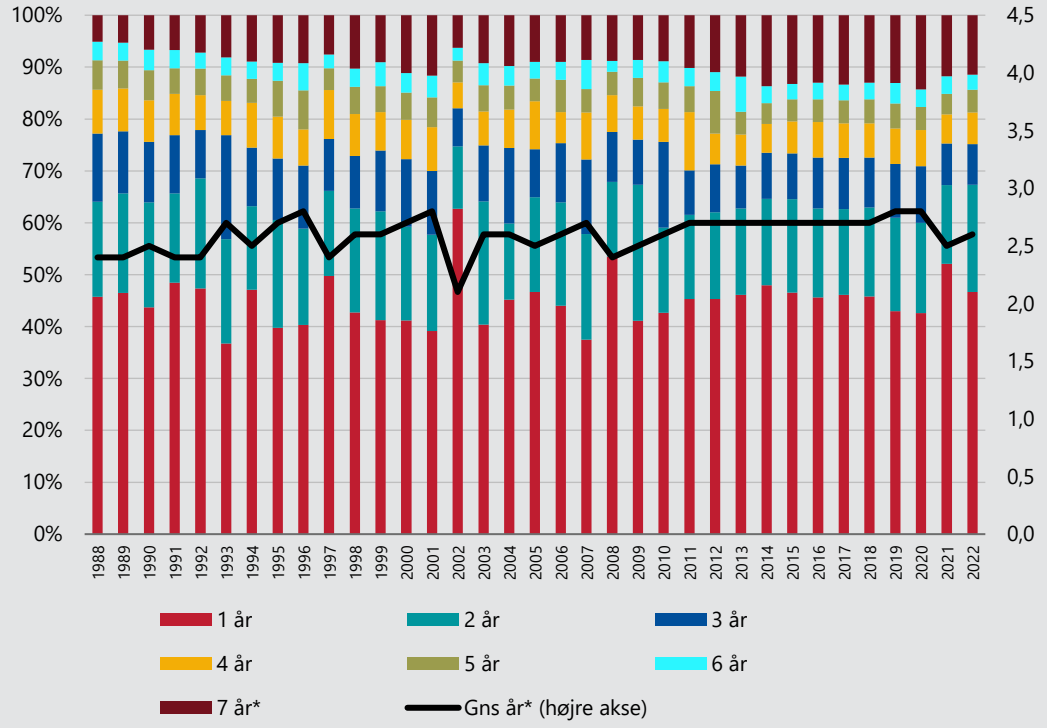
I figuren er der nogle år, der står meget ud, fx 2002 og 2008. I de øvrige figurer er antallet af genindtrådte udglattet i disse år, grundet databrud. Dette har dog ikke været muligt i denne figur.

Igennem hele perioden fra 1988 til 2022 er lidt mere end 40 pct. i beskæftigelse i 1 år, efter de er genindtrådt, inden de igen trækker sig tilbage. Omkring 20 pct. er i beskæftigelse i to år, efter de er genindtrådt, inden de igen trækker sig tilbage.

Det gennemsnitlige antal år i beskæftigelse efter genindtræden til tilbagetrækning ligger i hele perioden stabilt på lidt over 2,5 år. Alle forløb på over 7 år er dog sat lig med 7 år, jf. Boks 2.1. Gennemsnittet på lidt over 2,5 år er dermed et topkodet gennemsnit, som pr. konstruktion undervurderer længden af de længste forløb. Andelen, der stadig er i beskæftigelse 7 år efter genindtræden, er steget fra 5-7 pct. omkring 1990 til 11-14 pct. de seneste år, så det utrunkerede gennemsnit er steget hen over perioden, selvom det topkodede gennemsnit ikke er.

Figur 2.4 Fordeling af antal år fra genindtræden til tilbagetrækning og gennemsnitligt antal år fra genindtræden til tilbagetrækning

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Note: * Alle forløb længere end 7 år er sat til 7 år. Gennemsnittet af antal år er derfor også udregnet med de forløb, der er sat til 7 år. Se Boks 2.1 om censorering for uddybning.

Anm: Søjlen for 2022 tager fx udgangspunkt i personer, der har deres sidste år i beskæftigelse i 2022 efter tidligere at være genindtrådt og igen har trukket sig tilbage i 2023.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 2.4 viser udviklingen fra 1988 til 2022. Grunden til, at 1981-1987 ikke er medtaget, er, at personer både skal være genindtrådt og efterfølgende have trukket sig tilbage igen, for at vi kan vise det i figuren. Vores data er derfor påvirket af censorering. Censorering er beskrevet nærmere i Boks 2.1.

Boks 2.1 Censorering

Censorering opstår, når et forløb eller en hændelse kun delvist kan observeres inden for den tilgængelige dataperiode. Det betyder, at nogle individers fulde forløb ikke indgår fuldt ud i data, enten fordi hændelsen sker før datasættets start eller efter dets afslutning. Hvis der ikke tages højde for censorering, kan man risikere, at nogle forløb vil blive underrepræsenterede i data.

Eksempelvis er Figur 2.4 kun vist for 1988-2022, hvilket netop skyldes, at figuren er påvirket af venstrecensorering (før datasættets start). Dette opstår, fordi personer kun kan observeres som genindtrådte og efterfølgende tilbagetrukne, hvis begge hændelser finder sted inden for datasættets observationsperiode. Længere forløb mellem genindtræden og efterfølgende tilbagetrækning vil være underrepræsenterede i begyndelsen af observationsperioden. Det skyldes, at der endnu ikke er gået tilstrækkelig tid til at observere personer, som først trækker sig tilbage mange år efter genindtræden. Efter 1987 har over 92 pct. igen trukket sig tilbage efter genindtræden inden for 7 år. Derfor vælger vi at vise figuren fra 1988, som er 7 år efter, at de første i datasættet kan foretage denne transition. For at gøre resten af figuren sammenlignelig sætter vi derfor alle forløb på over 7 år til at være lig 7 år.

Figur 2.4 vises til 2022, selvom datasættet løber til 2023. Dette skyldes, at figuren også er påvirket af højrecensorering (efter datasættets slutning). Dette opstår, fordi opgørelsen kræver information om, hvorvidt personen er på pension i det efterfølgende år. For 2023 kan denne status ikke observeres, da 2023 er datasættets sidste år.

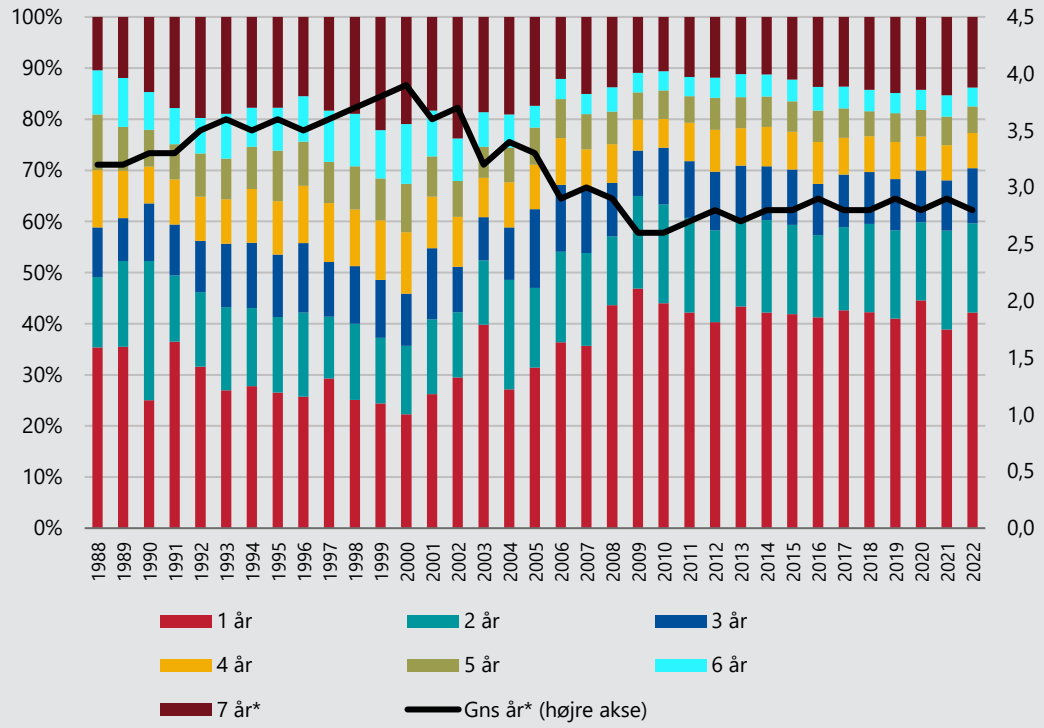
Figur 2.5 viser fordelingen af antallet af år, fra en person har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet, til personen genindtræder i beskæftigelse samt det gennemsnitlige antal år mellem disse to hændelser. Søjlerne tager udgangspunkt i det sidste år, personen er tilbagetrukket. Eksempelvis viser søjlen for 2022, at 42 pct. har været pensioneret i 1 år, fra 2021 til 2022, inden de genindtræder i 2023.18 pct. har været pensioneret i 2 år, inden de genindtræder i 2023.

Figuren viser, at andelen, der er tilbagetrukket ét år, inden de genindtræder i beskæftigelse, lå stabilt på ca. 30 pct. fra 1988 til 1997. Herefter steg denne andel til ca. 40 procent i 2008. Dette modsvares særligt af et fald i andelene, der er tilbagetrukket i 2-6 år, inden de genindtræder. Dette betyder også, at det gennemsnitlige antal år fra tilbagetrækning til genindtræden er faldet. Gennemsnittet er faldet fra 3,9 år i 2000 til 2,8 år i 2022.

Alle forløb på over 7 år er sat lig med 7 år, jf. Boks 2.1. Gennemsnittet er dermed et topkodet gennemsnit, som pr. konstruktion undervurderer længden af de længste forløb.

Figur 2.5 **Fordeling af antal år fra tilbagetrækning til genindtræden og gennemsnitligt antal år fra tilbagetrækning til genindtræden**

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Note: * Alle forløb længere end 7 år er sat til 7 år. Gennemsnittet af antal år er derfor også udregnet med de forløb, der er sat til 7 år. Se Boks 2.1 om censorering for uddybning.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

2.4 Genindtrådtes bidrag til beskæftigelsen for seniorer

Genindtræden på arbejdsmarkedet har ikke blot betydning for den enkelte, men udgør en ressource for arbejdsmarkedet. Genindtrådtes bidrag til beskæftigelse afhænger både af antal personer, der genindtræder, og hvor mange år de genindtrådte er i beskæftigelse. Dette har vi set på i afsnit 2.2 og 2.3.

I dette afsnit prøver vi at illustrerer genindtrådtes bidrag til beskæftigelsen blandt 50-79-årige. I Figur 2.6 ser vi det kumulerede antal genindtrådte personer, der er i beskæftigelse i alt i hvert år. Det vil sige antallet af personer, der i et givent år er i beskæftigelse som følge af genindtræden i det pågældende år, eller som er genindtrådt i tidligere år og stadig er i beskæftigelse. Eksempelvis viser figuren, at der i 2022, er ca. 40.800 personer i beskæftigelse som følge af genindtræden. Disse personer er således enten genindtrådt i 2022 eller i tidligere år og stadig i beskæftigelse i 2022.

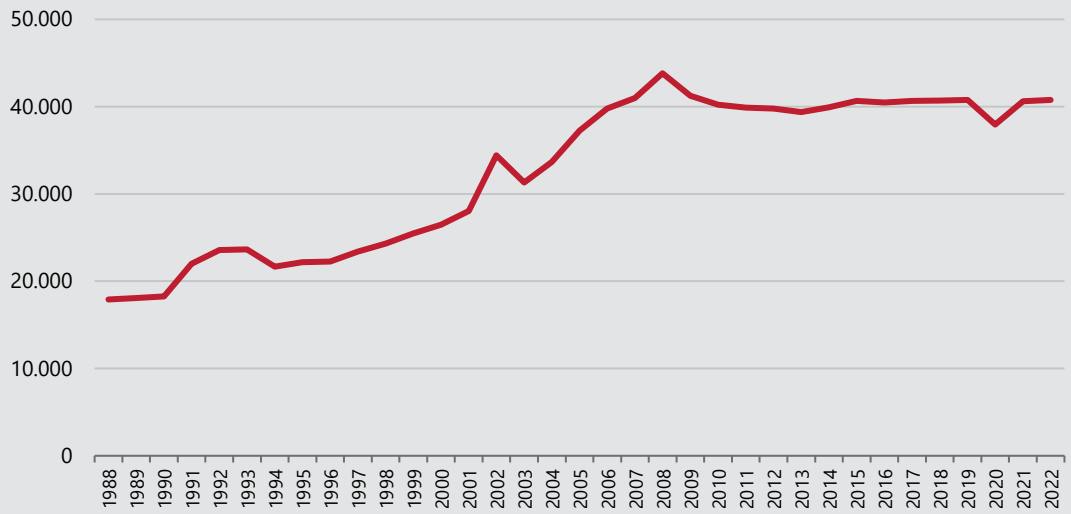
Fra 1994 til 2007-2010 steg antallet af genindtrådte i beskæftigelse fra 22.000 til ca. 40.000. I årene 2010-2023 har antallet af genindtrådte i beskæftigelse i alt ligget rimelig stabilt på ca. 40.000.

Bemærk, at opgørelsen i Figur 2.6 er i personer. Tidligere forskning viser, at genindtrådte arbejder gennemsnitligt færre timer om ugen end seniorer, der er vedvarende i beskæftigelse, jf. kapitel 1, og dermed overvurderer antallet af genindtrådte det bidrag til beskæftigelse, som genindtræden giver målt i timer.

Figur 2.6 viser udviklingen fra 1988-2023, grundet venstrecensorering. Læs mere om censorering i Boks 2.1.

Figur 2.6 Kumuleret antal genindtrådte i beskæftigelse i alt

Det kumulerede antal genindtrådte i beskæftigelse i hvert år. Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

For nærmere at undersøge, hvor stor en del af de beskæftigede de genindtrådte udgør, viser vi i Figur 2.7, hvor stor en andel af beskæftigede i forskellige aldersgrupper der er genindtrådt.

Figuren viser, at de genindtrådte udgør en relativt lille andel af de beskæftigede, når vi ser på hele aldersspændet fra 50 til 79 år. For denne aldersgruppe udgør de genindtrådte godt 3 pct. af de beskæftigede. For de 60-69-årige udgør genindtrådte også 3-4 pct. af de beskæftigede de seneste år. Dog var denne andel på omkring 10 pct. i årene 2000-2010.

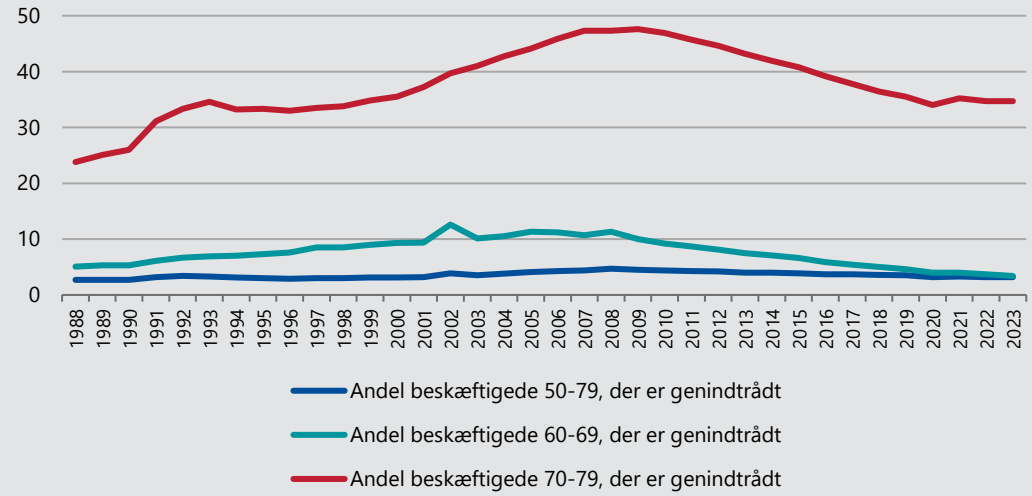
For de 70-79-årige udgør de genindtrådte ca. 35 pct. fra 2020 til 2023. I 2007-2010 udgjorde de genindtrådte i denne aldersgruppe næsten halvdelen af de beskæftigede.

For både de 50-79-årige som helhed og for hhv. 60-69-årige og 70-79-årige ser vi, at andelen af beskæftigede, der udgøres af genindtrådte, var stigende fra 1988 til 2009, hvor andelen toppede. Herefter har denne andel været faldende frem til 2020, hvor udviklingen er fladet ud.

I Figur 2.1 og Figur 2.6 så vi, at der er generelt er en stigning de senere år i antallet af genindtrådte i beskæftigelse. Dog viser Figur 2.7, at de genindtrådte siden 2009 har udgjort en faldende andel af de beskæftigede seniorer på 60 år og derover. Dette afspejler, at antallet af genindtrådte i denne periode er steget relativt mindre end antallet af beskæftigede.

Figur 2.7 Andel af beskæftigede, der er genindtrådte

Vist for aldersgrupperne 50-79 år, 60-69 år og 70-79 år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

2.5 Ledighed

Seniorer kan – som andre – kun få job som lønmodtager, hvis nogle arbejdsgivere vil ansætte dem, og beslutninger herom er påvirket af konjunktursituationen og den samlede efterspørgsel efter arbejdskraft. Ligeledes vil mulighederne for at starte som selvstændig også afhænge af konjunkturerne. Derfor undersøger vi i dette afsnit, hvordan ledigheden på landsplan har udviklet sig i perioden 1981-2023, og sammenholder dette med antallet af genindtrådte. Dette kan give et indblik i sammenhængen mellem seniorers genindtræden på arbejdsmarkedet og efterspørgslen efter arbejdskraft.

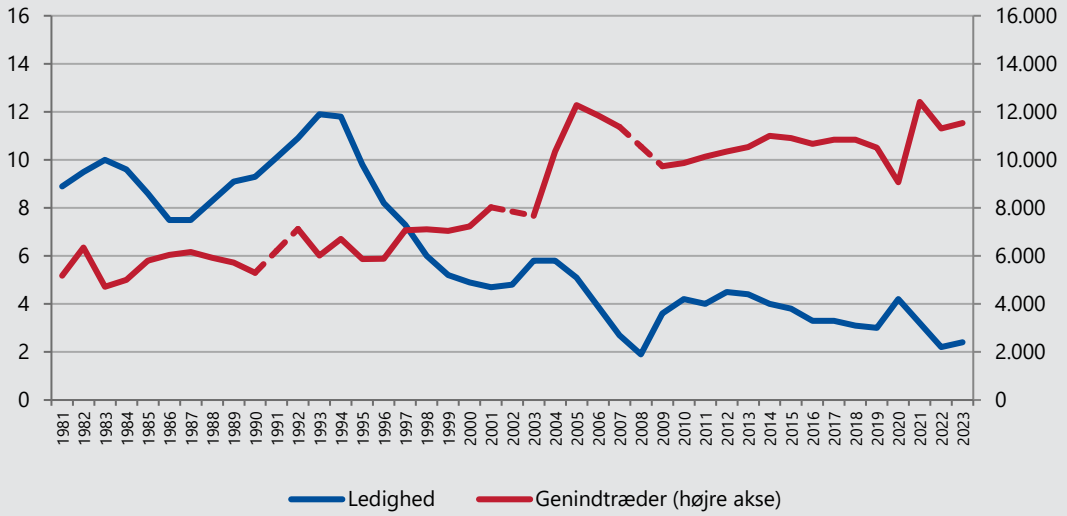
I Figur 2.8 sammenholder vi den generelle ledighedsprocent på landsplan med antallet af personer, der genindtræder. Helt overordnet viser figuren, at i den første del af undersøgelsesperioden er ledigheden høj, og tilbøjeligheden til at genindtræde lav, mens det omvendte gælder i den sidste del af undersøgelsesperioden. I flere perioder ser der da også ud til at være en negativ sammenhæng mellem ledighed og genindtræden, men dette gælder dog ikke hele undersøgelsesperioden.

I kapitel 5 undersøger vi ved brug af regressionsanalyse sammenhængen mellem sandsynligheden for genindtræden og lokal ledighedsprocent. Her finder vi en klar

negativ sammenhæng mellem lokal ledighed og genindtræden. Sammenhængen i Figur 2.8 kan ikke sammenlignes direkte med ledighedskoefficienten i kapitel 5, der er identificeret som forskelle mellem kommuner inden for det enkelte år og dermed måler lokal efterspørgsel.

Figur 2.8 Ledighed og genindtræden

Andel af fuldtidsledige i pct. af arbejdsstyrken (venstre akse)[1] og antal personer, der genindtræder til beskæftigelse efter tilbagetrækning (højre akse). Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Note: [1] Fuldtidsledigheden er baseret på RAS-ledigheden og er andelen af fuldtidsledige i pct. af arbejdsstyrken.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik samt Statistikbanken.

3 Alder ved genindtræden

I dette kapitel ser vi på, hvilke aldersgrupper der især genindtræder til beskæftigelse efter tilbagetrækning.

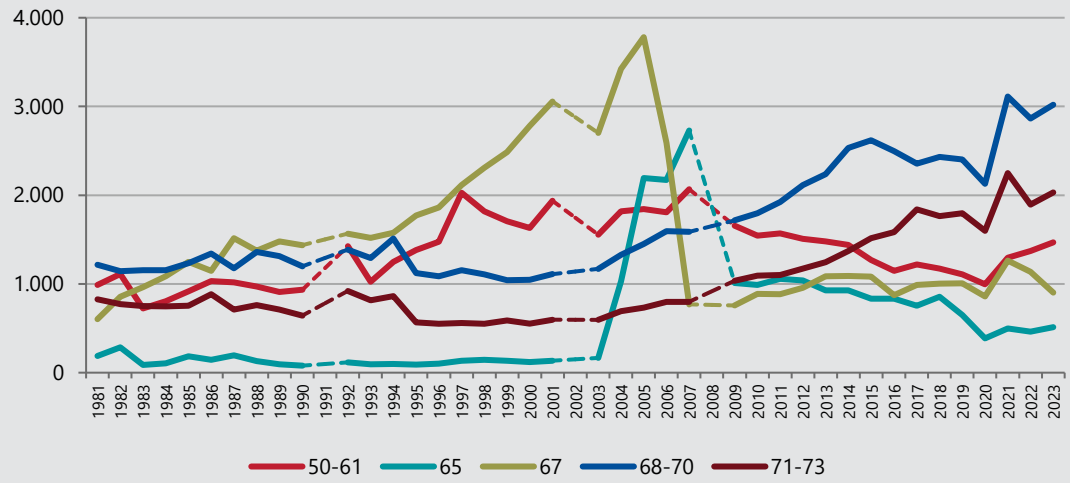
I Figur 3.1 viser vi, hvilken alder personer har i det år, de genindtræder på arbejdsmarkedet.[5] I Figur 3.1 har vi for overskuelighedens skyld udeladt aldersgrupperne 62-64 år, 66 år og 74-79 år. Bilagsfigur 1.1 viser disse. I afsnit 6.4 beskriver vi desuden aldersafgrænsningen og andelen af genindtrådte i forskellige aldersgrupper.

Figur 3.1 viser, at der de seneste 40 år er sket et skift i, hvilke aldersgrupper der især genindtræder. Siden 2000 har alderen på personer, der genindtræder, været stigende. Antallet af genindtrådte over 68 år steget betydeligt. Dette gælder både for aldersgrupperne 68-70 år, 71-73 år og for de 74-79-årige. Sidstnævnte kan ses af Bilagsfigur 1.1. Samtidig har antallet af genindtrådte i alderen 50-61 år generelt været faldende siden 2007.

Den generelt stigende genindtrædelsesalder hænger sammen med, at tilbagetrækningsalderen også har været stigende i disse år. Dette skyldes formentlig blandt andet politiske reformer af tilbagetrækningsordninger, der har haft til formål at øge arbejdsudbuddet og dermed har betydet, at tilbagetrækningsalderen er steget.

[5] Alder er udregnet den 30 november i året, så det er målt på samme tidspunkt som statuskoderne.

Figur 3.1 Antal genindtrådte personer for udvalgte aldersgrupper

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Fra 1981 til 2005 var den mest almindelige alder ved genindtræden 67 år. Særligt fra midten af 1990'erne var der en kraftig stigning for de 67-årige. Fra 2005 til 2007 sker der et kraftigt fald i genindtrådte 67-årige fra ca. 3.800 til 800.

I 00'erne sker der også kraftige ændringer for de 65-årige. Fra 2003 til 2007 stiger antallet af genindtrådte 65-årige fra ca. 160 personer til ca. 2.700. Herefter falder antallet til ca. 1.000 65-årige i 2009.

Disse markante ændringer for 65- og 67-årige skyldes formentligt særligt, at folkepensionsalderen var 67 år frem til 2003, hvorefter den i perioden 2004-2006 blev sat ned til 65 år. I perioden 2019-2022 steg folkepensionsalderen igen til 67 år.

I Figur 3.2 viser vi andelen, der genindtræder, for hvert alderstrin fra 60 til 69 år samt for de 50-79-årige samlet. Vi viser dette for at undersøge tilbøjeligheden til at genindtræde. Samtidig viser vi resultaterne for disse aldersgrupper, fordi Figur 3.1 viste, at antallet af genindtrådte er størst blandt dem. En medvirkende årsag kan være, at disse årgange er relativt store.

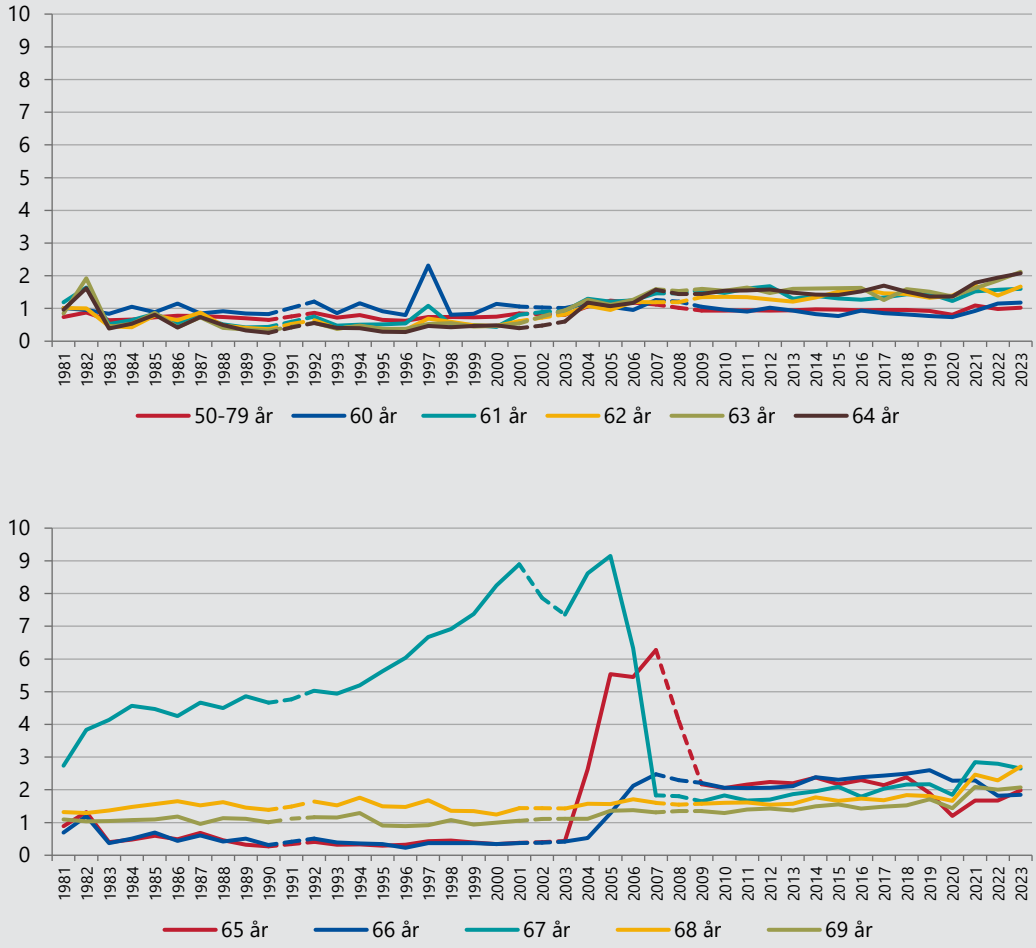
Figuren viser, at fra 1981 til 2005 er 67 år den alder, hvor tilbøjeligheden til at genindtræde er klart højest. Andelen af 67-årige stiger fra 4-5 pct. i 1980'erne og start

90'erne til godt 9 pct. i 2006. Herefter falder denne andel helt ned til knap 2 pct. i 2007.

For de 65-årige ligger andelen meget lavt på omkring 0,5 pct. frem til 2003. Herefter stiger andelen til 6,3 pct. i 2007 for igen at falde og ligge nogenlunde stabilt på 2 pct. frem til 2023.

For de 68-årige ligger andelen af genindtrådte rimelig stabilt på godt 1,5 pct. fra 1981 til 2020, hvorefter andelen stiger til 2,7 i 2023. En lignende udvikling ses for de 69-årige. For denne gruppe ligger andelen af genindtrådte årligt på ca. 1 pct. fra 1981 til 2000 for herefter at stige til 1,5-2 pct. i de efterfølgende år.

Figur 3.2 Andel genindtrådte for 50-79-årige samlet og enkelte aldre 60-69 år

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

4 Karakteristika for de genindtrådte

Kapitel 2 viser, at antallet af personer, der genindtræder på arbejdsmarkedet, såvel som seniorernes tilbøjelighed til at genindtræde er steget de seneste 40 år. I dette kapitel opdeler vi personer, der genindtræder, på en række karakteristika. Dette gør vi for at undersøge, hvad de demografiske, økonomiske og beskæftigelsesmæssige karakteristika er for personer, der genindtræder på arbejdsmarkedet, og om de har ændret sig over tid.

Tidligere international forskning viser, at tilbøjeligheden til genindtræden hænger sammen med karakteristika som køn, civilstandsændringer og uddannelse, jf. afsnit 1.2, og vi starter kapitlet med at se på udviklingen i genindtræden særskilt for disse karakteristika.

Vi ser dernæst på sammenhængen mellem indkomst og genindtræden. Som beskrevet i afsnit 1.2 viser forskning en sammenhæng mellem seniorens økonomiske situation og tilbøjeligheden til at genindtræde.

Til sidst i kapitlet ser vi på, hvilke typer af beskæftigelse seniorerne genindtræder til, og hvilke typer af beskæftigelse de havde før tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet. Vi ser her på, om det er beskæftigelse som selvstændig eller lønmodtager, og om det er beskæftigelse i den private eller offentlige sektor.

4.1 Køn

Flere tidligere undersøgelser viser, at mænd har en højere tilbøjelighed til at genindtræde end kvinder (Pettersson, 2014; Platts et al., 2019). Vi finder også en stærk sammenhæng mellem genindtræden og køn i hele undersøgelsesperioden. I hele perioden er der flere mænd, der genindtræder efter tilbagetrækning, end kvinder, jf. Figur 4.1.

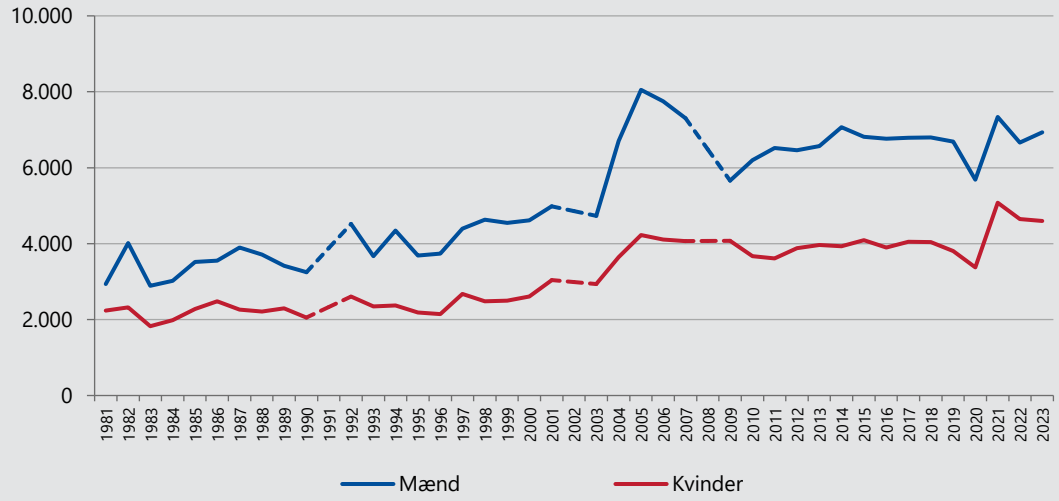
I 1981-1994 var der omkring 1.000 flere mænd end kvinder årligt, der genindtrådte. Forskellen er efterfølgende steget, og siden 2010 har der årligt været ca. 2.500 flere mænd end kvinder, der genindtrådte.

Som vi så af Figur 2.1, er der en stigning i antallet af genindtrådte i 2004 og 2005. Af Figur 4.1 ser vi, at denne stigning i høj grad skyldes, at der er flere mænd, der

genindtræder. Der er i samme periode en stigning i antallet af genindtrådte kvinder, men stigningen er langt mere markant for mænd.

Figur 4.1 Antal genindtrådte, særskilt for mænd og kvinder. 1981-2023.

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

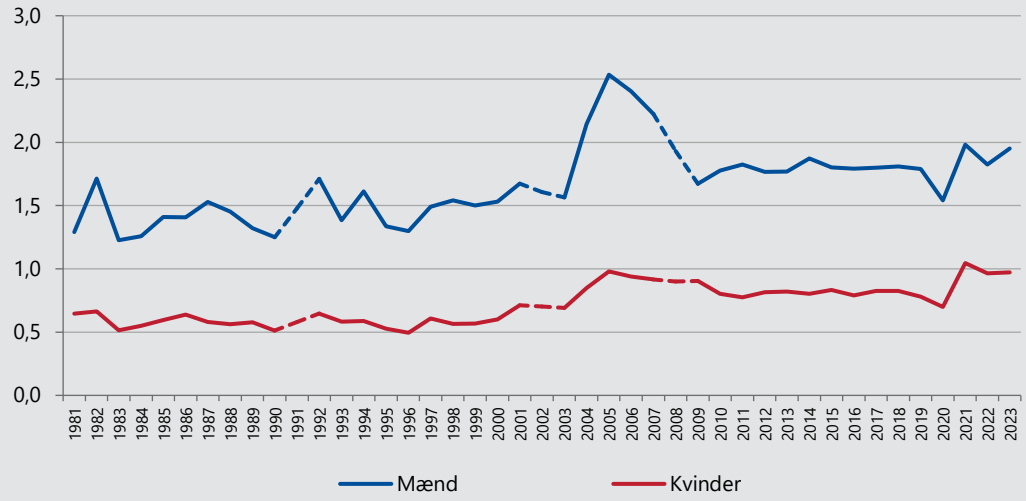
Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Antallet, der genindtræder på arbejdsmarkedet, er større for mænd end for kvinder, selvom der er et højere antal kvinder end mænd, som har mulighed for at genindtræde: Antallet af tilbagetrukne kvinder er højere end antallet af tilbagetrukne mænd, jf. Bilagsfigur 1.2.[6] Men som det fremgår af Figur 4.2, er andelen af tilbagetrukne, der genindtræder, højere for mænd end kvinder. Mænd har altså en højere tilbøjelighed til at genindtræde i beskæftigelse end kvinder. For mænd er det i de fleste år mellem 1,5 og 2 pct. af de tilbagetrukne, der årligt genindtræder. For kvinder ligger andelen af genindtrådte i de fleste år mellem 0,5 og 1 pct. Mænd er generelt i længere tid på arbejdsmarkedet end kvinder, og dette gør sig også gældende, når vi ser på genindtræden.

[6] Kvinder trækker sig tidligere tilbage end mænd, hvilket gør antallet af tilbagetrukne højere. Samtidig lever kvinder længere end mænd, hvilket øger det generelle folketal for denne aldersgruppe (Danmarks Statistik, 2025; Larsen & Amilon, 2019).

Figur 4.2 **Andel af tilbagetrukne, der genindtræder i pct. Særskilt for mænd og kvinder. 1981-2023. Procent.**

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

4.2 Civilstand

Genindtræden på arbejdsmarkedet kan være motiveret af ændringer i livet, der betyder, at man enten får lyst til eller behov for igen at arbejde. En stor ændring i livet er ændring i civilstand, og Larsen et al. (2012) har tidligere for Danmark vist en sammenhæng mellem civilstandsændringer og tilbøjeligheden til at genindtræde på arbejdsmarkedet: Mænd, der bliver enlige, efter de er overgået til folkepension, har en lavere sandsynlighed for at genindtræde end andre mænd, mens det forholder sig omvendt for kvinder i samme situation (Larsen et al., 2012). I dette afsnit ser vi på, om personer, der genindtræder, har oplevet ændringer i deres civilstand forud for, at de genindtræder.

I Figur 4.3 viser vi antallet af genindtrådte, fordelt efter om de har oplevet ændringer i deres civilstand fra to år, inden de genindtræder, til året, de genindtræder.[7] Vi

[7] I Bilagsfigur 1.3 og Bilagsfigur 1.4 viser vi udviklingen i antal og andel genindtrådte for personer, der har oplevet ændringer i civilstand fra 1 år, inden de genindtræder (i stedet for 2 år), til året, de genindtræder. Resultaterne her er meget lig med dem, der præsenteres i dette afsnit.

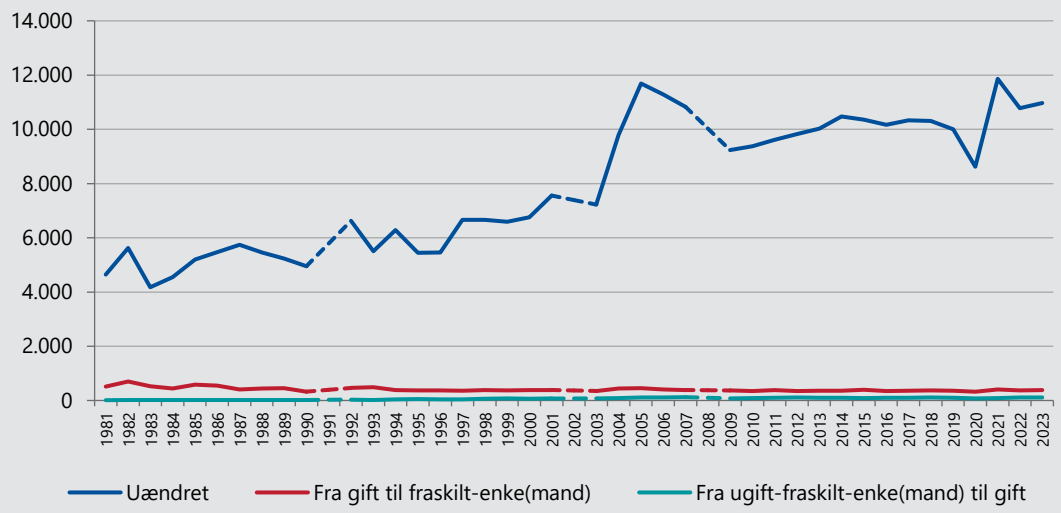
opdeler ændringer i civilstand i tre grupper: (1) uændret civilstand, (2) fra gift til fraskilt/enkemand og (3) fra ugift/enke(mand) til gift.

Langt de fleste personer, der genindtræder, har ikke oplevet nogen ændringer i deres civilstand fra 2 år, inden de genindtræder, til året, de genindtræder. Det gælder for ca. 90-95 pct. af de genindtrådte i hele perioden 1981-2023.

Årligt genindtræder ca. 350-500 personer, som var gift 2 år før genindtræden og enten fraskilte eller enke(mænd) i det år, de genindtrådte. Næsten ingen (ca. 10-120 personer årligt) går fra at være ugift, skilt eller enke(mand) 2 år før genindtræden til at være gift i det år, de genindtræder.

Figur 4.3 Antal genindtrådte, særskilt for civilstandsændring fra 2 år før genindtræden til år for genindtræden. 1981-2023.

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

I Figur 4.4 viser vi andelen af genindtrådte efter, om de har oplevet ændringer i civilstand fra 2 år, inden de genindtræder, til året, de genindtræder.

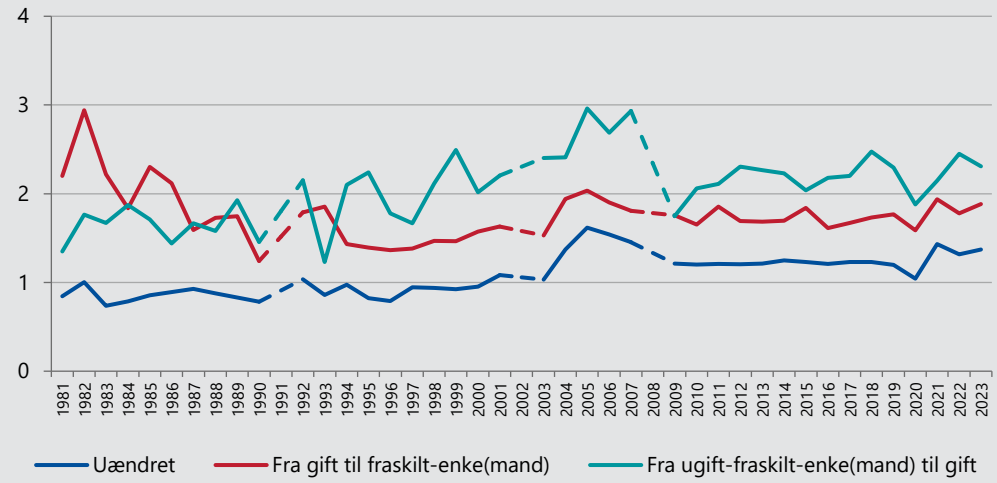
Her ser vi, at andelen af genindtrådte er højest for personer, der går fra at være ugift, fraskilt eller enke(mænd) 2 år, inden de genindtrådte, og gift i det år, de genindtrådte. Denne andel ligger på godt 2 pct. Dette skal samtidig ses i lyset af, at der er meget få personer generelt i denne gruppe, som vi også så i Figur 4.3.

Andelen for personer, der var gift 2 år, inden de genindtrådte, og var enten fraskilte eller enke(mænd) i året, de genindtrådte, er knap 2 pct. og har ligget på dette niveau siden ca. 2007. Endelig har andelen af genindtrådte, der har uændret civilstand, ligget på 1,2 til 1,4 pct. siden 2007.

For dem, der har oplevet ændringer i civilstand, er sandsynligheden for at genindtræde altså som forventet højere end for dem, der ikke oplever ændringer i civilstanden. Dog er der generelt klart flest antalsmæssigt af de genindtrådte, der ikke har oplevet ændringer i civilstanden.

Figur 4.4 **Andel af tilbagetrukne, der er genindtrådt. Særskilt for civilstandsændringer fra 2 år før genindtræden til år for genindtræden. 1981-2023. Procent.**

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

4.3 Uddannelse

I dette afsnit undersøger vi uddannelsessammensætningen for personer, der genindtræder. Tidligere internationale undersøgelser viser, at tilbøjeligheden til genindtræden på arbejdsmarkedet stiger med uddannelsesniveau (Kanabar, 2015; Platts et al., 2019).

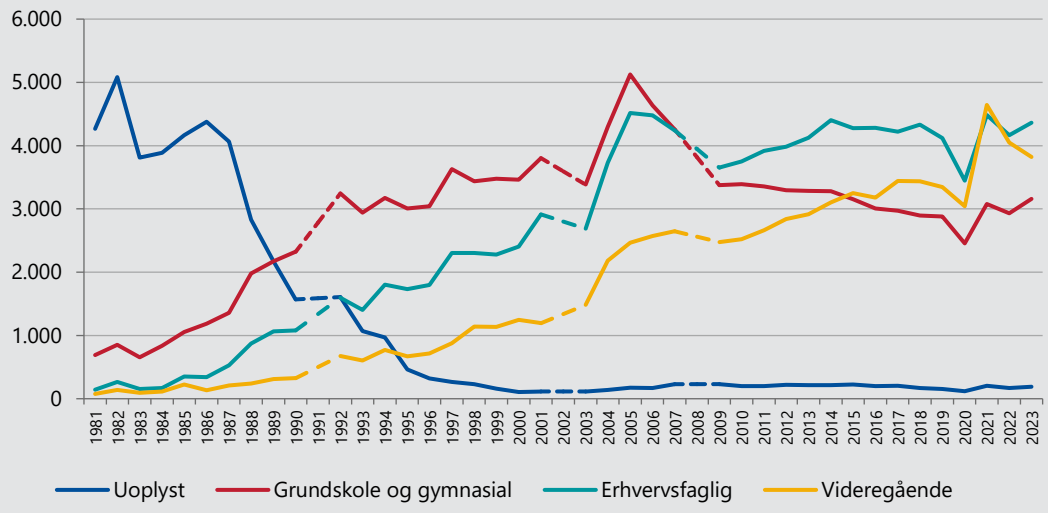
I Figur 4.5 ses antallet af genindtrådte for forskellige uddannelsesgrupper. I den første del af undersøgelsesperioden fra 1981 til ca. 1995 er der en meget stor del, der har uoplyste uddannelsesoplysninger i data.[8] Udviklingen i uddannelse kan derfor først meningsfuldt fortolkes fra ca. 1995.

Fra 1995 til 2007 er der flest af de genindtrådte, der enten har grundskole eller en gymnasial uddannelse som deres højest fuldførte uddannelse. I de efterfølgende år falder antallet af genindtrådte med disse uddannelser.

Fra 2008-2023 er der flest med en erhvervsfaglig uddannelse, der genindtræder. I samme periode er der sket en stor stigning i antallet af genindtrådte, der har en videregående uddannelse, og de seneste år er der omtrent lige mange med videregående som med erhvervsfaglige uddannelser, der genindtræder. Denne udvikling skal også ses i lyset af den generelle uddannelsesudvikling i samfundet, hvor der bliver flere og flere, der har videregående uddannelser (Albæk et al., 2022).

Figur 4.5 Antal genindtrådte særskilt for uddannelsesgrupper. 1981-2023.

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

I Figur 4.6 ser vi på andelen, der genindtræder, for forskellige uddannelsesniveauer. Igennem hele perioden har personer med videregående uddannelser haft den højeste andel af tilbagetrukne, der genindtræder. Siden 2009 er årligt knap 2 pct. af

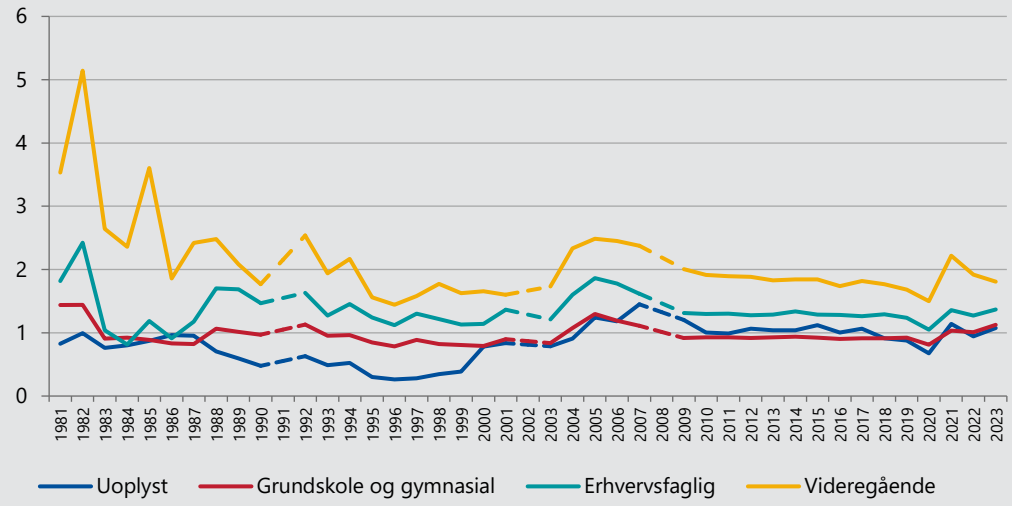
[8] Personer, som er over 50 år i 1970, står med en uoplyst uddannelsesstatus, medmindre de har gennemført en uddannelse efter 1970 (Danmarks Statistik, 2017).

tilbagetrukne med videregående uddannelser genindtrådt. Den meget høje og fluktuerende andel fra 1981 til ca. 1995 skal ses i lyset af, at der er forholdsvis få personer med oplysninger om videregående uddannelser, idet der i denne periode var mange med uoplyste uddannelsesoplysninger.

Personer med erhvervsfaglige uddannelser er den gruppe med den næsthøjeste andel af tilbagetrukne, der genindtræder. Siden 2009 har denne andel ligget på omkring 1,3 pct. Personer med grundskole eller gymnasial uddannelse er de uddannelsesgrupper med den laveste andel af tilbagetrukne, der genindtræder. Generelt ser det altså i tråd med eksisterende studier ud til, at tilbøjeligheden til at genindtræde er højere, desto længere uddannelser personer på pension har.

Figur 4.6 **Andel af tilbagetrukne, der er genindtrådt. Særskilt for uddannelsesgrupper. 1981-2023. Procent.**

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

4.4 Indkomst

Som beskrevet i afsnit 1.2 viser tidligere forskning en sammenhæng mellem seniorens økonomiske situation og tilbøjeligheden til at genindtræde. Blandt andet tyder resultater af tidligere forskning på, at det ofte er de bedre stillede, der genindtræder. I dette afsnit ser vi derfor først på sammenhængen mellem tilbøjelighed til

genindtræden på arbejdsmarkedet og indkomsten året før tilbagetrækningen. Som indkomstmål anvender vi personernes disponible indkomst, det vil sige samlet indkomst fratrukket renteudgifter, skat m.m.[9] Den disponible indkomst er et godt mål for, hvor meget den enkelte har til forbrug og opsparing mv.

Vi har anvendt indkomsttertiler til at dele populationen op i tre lige store grupper: en tredjedel med de lavest indkomster, en tredjedel med de mellemste indkomster og en tredjedel med de højeste indkomster. Indkomsttertilerne er udregnet efter alder og år, hvilket eksempelvis vil sige, at 65-åriges indkomst i 2021 er sammenlignet med andre 65-årige i 2021. Figur 4.7 viser, hvilken indkomsttertil de genindtrådte tilhørte i året, inden de trak sig tilbage.

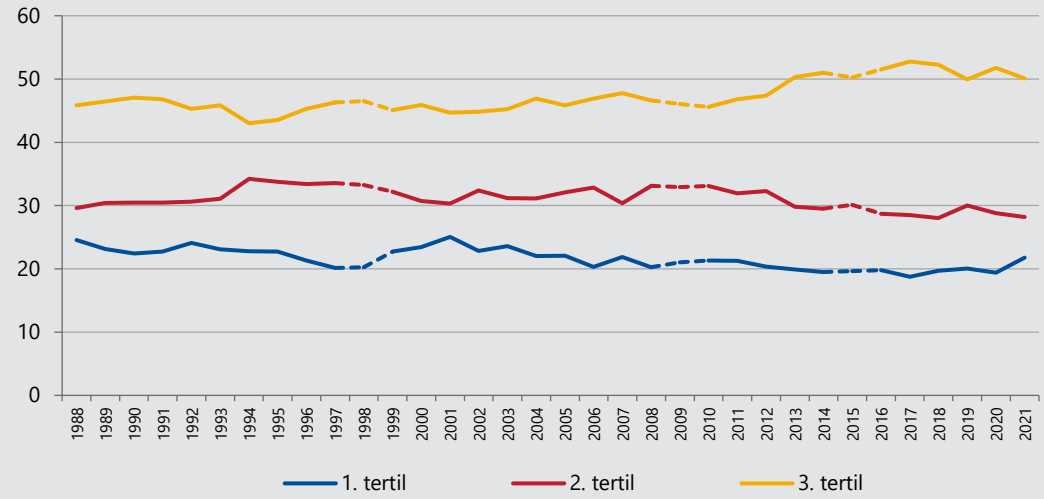
Omkring 50 pct. af dem, der genindtrådte i 2021, var i den øverste indkomsttertil, før de trak sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Det vil sige, at personer med de højeste indkomster i året før tilbagetrækning er overrepræsenterede blandt de genindtrådte i 2021. Det gælder for hele undersøgelsesperioden, at personer med de højeste indkomster er overrepræsenterede blandt de genindtrådte: I perioden 1988-2010 var 45 pct. af de genindtrådte i den øverste indkomsttertil året før, de trak sig tilbage, hvorefter andelen stiger til omkring 50 pct. (Figur 4.7).

Figur 4.7 viser altså i tråd med eksisterende studier, at en stor andel af de genindtrådte er økonomisk relativt velstillede.

[9] Se Danmarks Statistik (2026b, 2026c) for en nærmere beskrivelse af opgørelsen af den disponible indkomst.

Figur 4.7 Andel af genindtrådte, fordelt efter indkomsttertil året før tilbagetrækning

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.
Indkomsttertil er udregnet efter alder og år. Det vil sige, at de 65-årige i 2021 er sammenlignet med andre 65-årige i 2021. Indkomst er baseret på årlig disponibel indkomst.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

I Figur 4.8 viser vi, om de genindtrådte bevæger sig opad eller nedad i indkomstfordelingen, målt på tertiler, fra deres seneste år, før de trak sig tilbage, til de genindtræder.

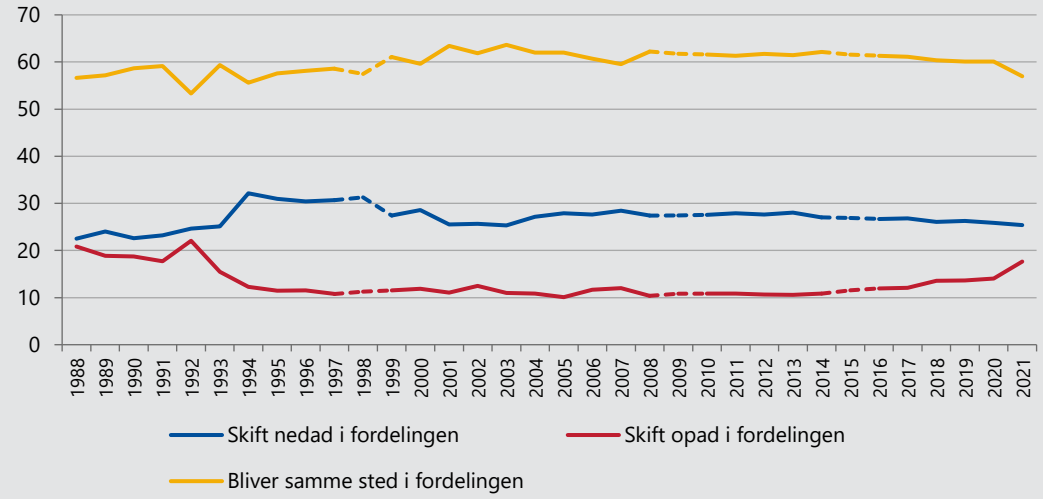
Vi ser, at langt størstedelen, ca. 60 pct., bliver på den samme indkomsttertil fra det seneste år før tilbagetrækning til deres genindtræden. Godt 10 pct. bevæger sig opad i indkomstfordelingen fra året før tilbagetrækning til deres genindtrædelsesår. Dette kan således både være fra 1. tertil til 2./3. tertil og fra 2. til 3. tertil. Inddelingen i tertiler er en relativ måde at måle indkomst, og en bevægelse opad i fordelingen betyder ikke nødvendigvis, at en person har en højere indkomst som genindtrådt end før tilbagetrækningen. Det betyder, at personen ligger højere i fordelingen sammenlignet med andre på samme alder i samme år.

Knap en tredjedel af de genindtrådte ligger lavere i indkomstfordelingen i genindtrædelsesåret end i det seneste år før tilbagetrækning. Bevægelsen nedad kan ikke i sig selv tages som udtryk for, at tilbagetrækningen har været økonomisk uholdbar. Genindtrådte arbejder gennemsnitligt færre timer og er oftere ansat i tidsbegrænsede stillinger, jf. kapitel 1, og en lavere placering følger allerede af jobbets omfang

målt i timer. En adskillelse af de to forklaringer ville kræve mere detaljerede analyser af indkomstforløbene om tilbagetrækning og genindtræden.

Figur 4.8 Andel af genindtrådte, fordelt på skift i indkomstfordelingen fra året før tilbagetrækning, til de genindtræder

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.
Indkomsttertil er udregnet efter alder og år. Det vil sige, at 65-årige i 2021 er sammenlignet med andre 65-årige i 2021. Indkomst er baseret på årlig disponibel indkomst.

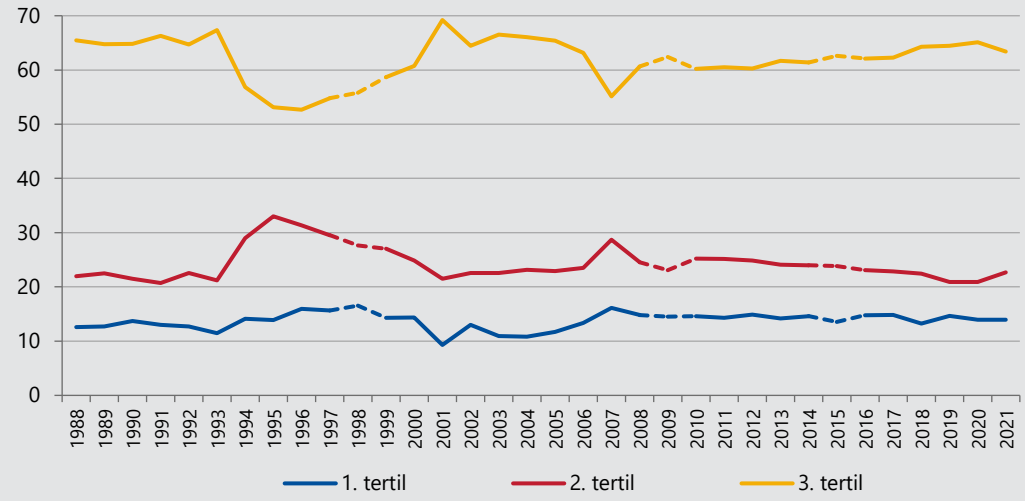
Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

I Figur 4.9 zoomer vi ind på den største gruppe i Figur 4.8, der blev samme sted i indkomstfordelingen, og ser på, hvor i indkomstfordelingen de befandt sig både i deres seneste år inden tilbagetrækning og i det år, de genindtræder.

Figuren viser, at størstedelen, ca. 60 pct., af de genindtrådte, der bliver på samme sted i indkomstfordelingen, bliver på 3. tertil i indkomstfordelingen. Godt 20 pct. bliver på 2. tertil, mens omkring 15 pct. bliver på 1. tertil i indkomstfordelingen.

Figur 4.9 **Andel af genindtrådte, der bliver samme sted i indkomstfordelingen, fra året før tilbagetrækning til de genindtræder, fordelt efter hvilken tertil de tilhører**

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

4.5 Hvad vender genindtrådte tilbage til og fra?

En tidligere dansk undersøgelse viser, at 40 pct. af de genindtrådte får beskæftigelse på en anden arbejdsplads end den, de arbejdede på før tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet, samt at flere af de genindtrådte foretager et sporskifte i forbindelse med genindtræden, fx skift af sektor eller arbejdsområde (Larsen et al., 2012). Pettersson (2014) finder endvidere for Sverige, at flere genindtrådte har skiftet branche eller skiftet mellem beskæftigelse som lønmodtager og selvstændig.

Vi starter derfor også dette afsnit med at se på, hvilken type beskæftigelse personer, der genindtræder, vender tilbage til, og hvilken type beskæftigelse de kommer fra. Efterfølgende ser vi på, hvilken tilbagetrækningsydelse personer, der genindtræder, vender tilbage fra.

4.5.1 Beskæftigelse som lønmodtager eller selvstændig

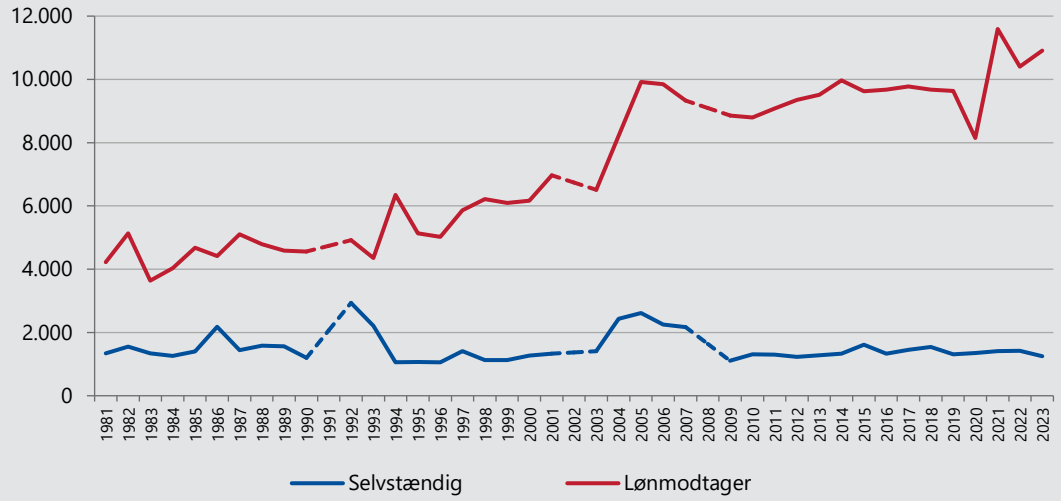
I dette afsnit ser vi på, hvilken type beskæftigelse de genindtrådte vender tilbage til, samt hvilken type beskæftigelse de havde inden tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet. Med type af beskæftigelse mener vi, om der er tale om lønmodtagerjobs eller beskæftigelse som selvstændige. I bilagstabel 1.1 ses, hvordan vi opdeler beskæftigede i hhv. lønmodtagere og selvstændige.

Størstedelen af personer, der genindtræder, vender tilbage til beskæftigelse som lønmodtagere, jf. Figur 4.10. Antallet af personer, der genindtræder som selvstændige, er nogenlunde stabilt hen over tidsperioden. I de fleste år mellem 1981 og 2023 genindtræder omkring 1.500 personer som selvstændige.

Antallet, der genindtræder i beskæftigelse som lønmodtagere, er til gengæld stigende. Antallet er stabilt på 4-5.000 i 1981-1993, hvorefter antallet stiger særligt i årene 1993-1996 og 2003-2005. I 2023 genindtrådte knap 11.000 personer i beskæftigelse som lønmodtagere (Figur 4.10).

Figur 4.10 Antal genindtrådte, opdelt efter, om de vender tilbage til beskæftigelse som selvstændige eller lønmodtagere

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

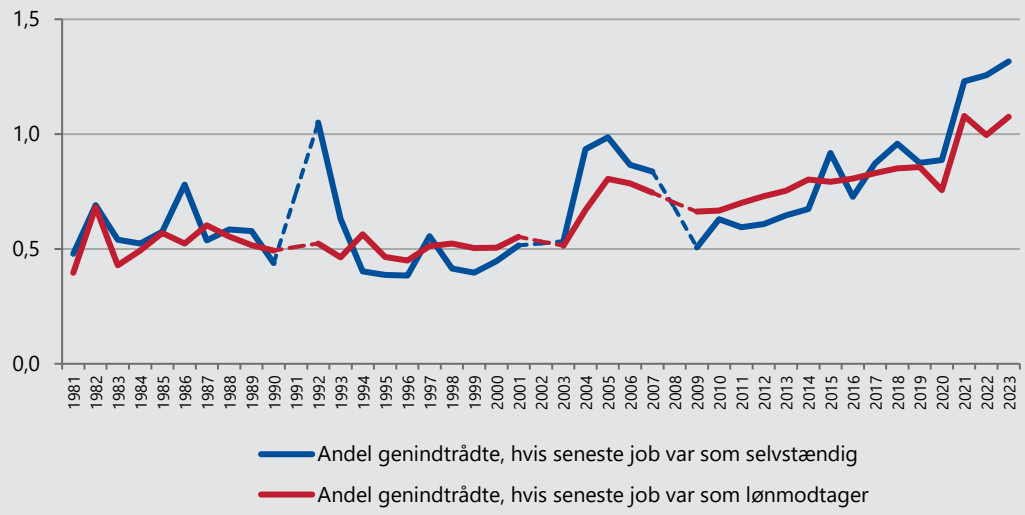
Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er 'udglattet' af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

I Figur 4.11 viser vi andelen, der genindtræder, særskilt efter om deres seneste beskæftigelse var som selvstændig eller som lønmodtager. Her ser vi, at andelene, der genindtræder, er meget ensartede igennem perioden 1981-2003. I denne periode var andelen af genindtrådte omkring 0,5 pct. for både gruppen, der havde lønmodtagerjob, og for gruppen, der var selvstændig i seneste beskæftigelse inden tilbagetrækning. Herefter stiger andelene støt for begge grupper og var i 2023 på 1,3 pct. for personer, hvis seneste beskæftigelse var som selvstændig, mens den var 1,1 pct. for personer, hvis seneste beskæftigelse var som lønmodtager.[10]

Figur 4.11 Andel genindtrådte, særskilt efter om den seneste beskæftigelse var som selvstændig eller lønmodtager

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

I Figur 4.12 viser vi, hvilken type beskæftigelse man genindtræder til, opdelt efter, hvilken type beskæftigelse man havde, inden man trak sig tilbage. Figuren viser udviklingen fra 1987 til 2023, grundet venstrecensorering. Læs mere om censorering i Boks 2.1.

Figur 4.12 viser, at størstedelen af de genindtrådte både genindtræder som lønmodtagere og var lønmodtagere i den seneste beskæftigelse, inden de trak sig

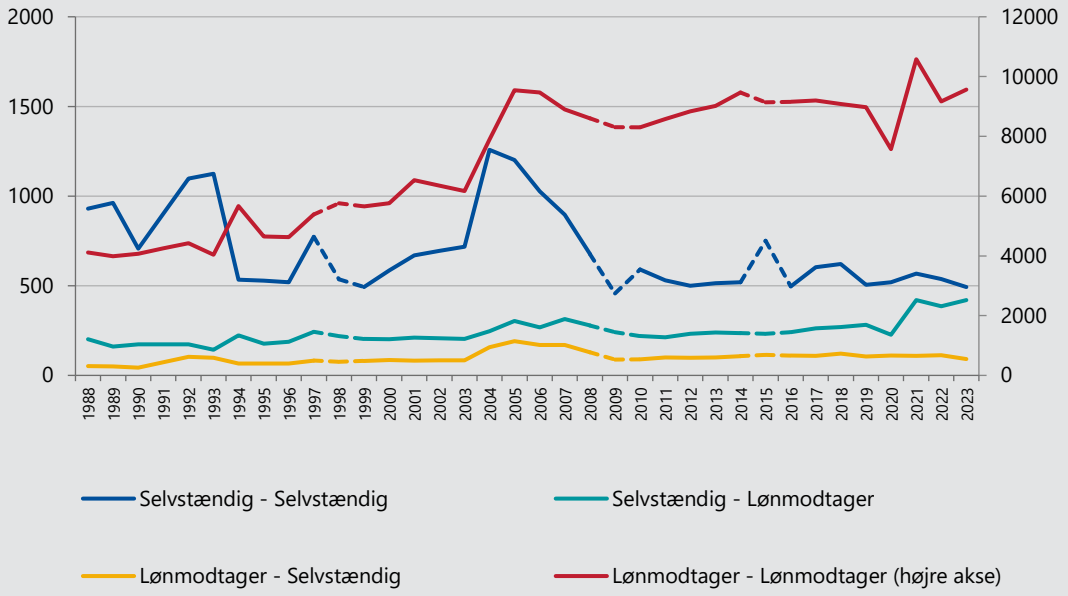
[10] I kapitel 5 ser vi, at når vi i en regression også tager højde for andre karakteristika, er sandsynligheden for at genindtræde væsentligt højere for personer, der var selvstændige i deres seneste beskæftigelse, sammenlignet med personer, der var lønmodtagere.

tilbage. Dette er mest udtalt efter 2000. Der er yderligere tre kategorier: 1) de, der var selvstændige i seneste beskæftigelse før tilbagetrækning og selvstændige, da de genindtrådte, 2) de, der var selvstændige i seneste beskæftigelse før tilbagetrækning og lønmodtagere, da de genindtrådte, og 3) de, der var lønmodtagere i seneste beskæftigelse før tilbagetrækning og selvstændige, da de genindtrådte. Af disse er gruppe 1) og 3) fra 2009 til 2023 nogenlunde lige store, mens der er lidt færre, der var selvstændige, før de trak sig tilbage og genindtrådte som lønmodtagere.

Andelen af personer, der både var lønmodtagere i seneste beskæftigelse før tilbagetrækning, og lønmodtagere, da de genindtrådte, udgør i de fleste år 70-80 pct. i årene 1987-2008, mens denne andel har ligget rimelig stabilt omkring 85 pct. fra 2009 til 2023. Dette er ikke vist i en figur eller tabel.

Figur 4.12 Antal genindtrådte, opdelt efter typen af seneste beskæftigelse før tilbagetrækning samt typen af job, de genindtræder i. 1987-2023.

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

4.5.2 Sektor

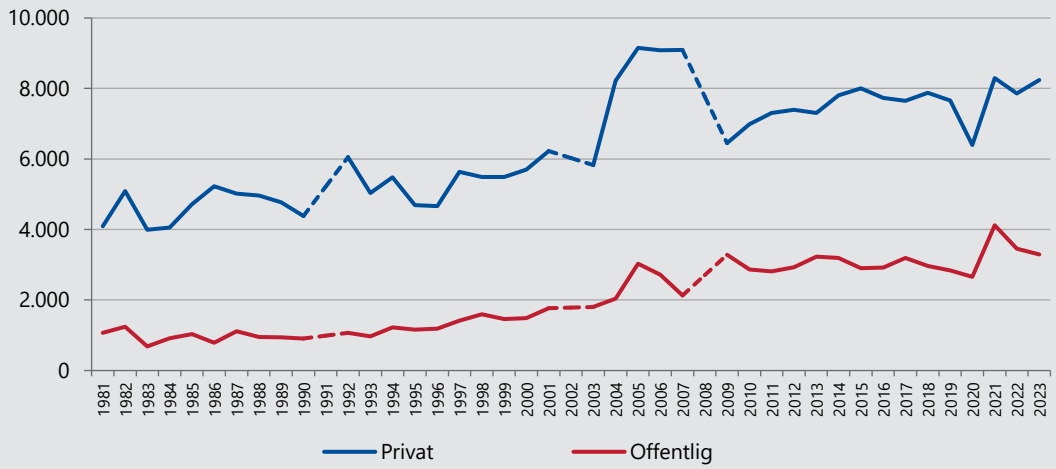
I dette afsnit undersøger vi, i hvilken sektor genindtrådte får beskæftigelse, det vil sige, om de får beskæftigelse i den private eller den offentlige sektor. Ligeledes undersøger vi, hvilken sektor de kom fra, det vil sige, hvor de var beskæftigede før tilbagetrækningen.

Det fremgår af Bilagstabel 2.1, at 57 pct. af 50-79-årige pensionister var beskæftigede i den private sektor, før de trak sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Det er en lavere andel end for alle beskæftigede, hvor 72 pct. er beskæftiget i den private sektor (Danmarks Statistik, 2026a).[11] Figur 4.13 viser, at størstedelen af de genindtrådte også får beskæftigelse i den private sektor. Det gælder for hele undersøgelsesperioden. Figuren viser også, at antallet af genindtrådte til både den private og offentlige sektor har været stigende, særligt efter årtusindeskiftet.

I årene 2013-2023 er andelen af genindtrådte, som har fået beskæftigelse i den private sektor, omkring 70-75 pct. Disse tal er ikke vist i en figur eller tabel. Den private sektor er dermed overrepræsenteret blandt de genindtrådte i forhold til de tilbagetruknes seneste beskæftigelse.

Figur 4.13 Antal genindtrådte, opdelt efter, om de genindtræder i den private eller offentlige sektor

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

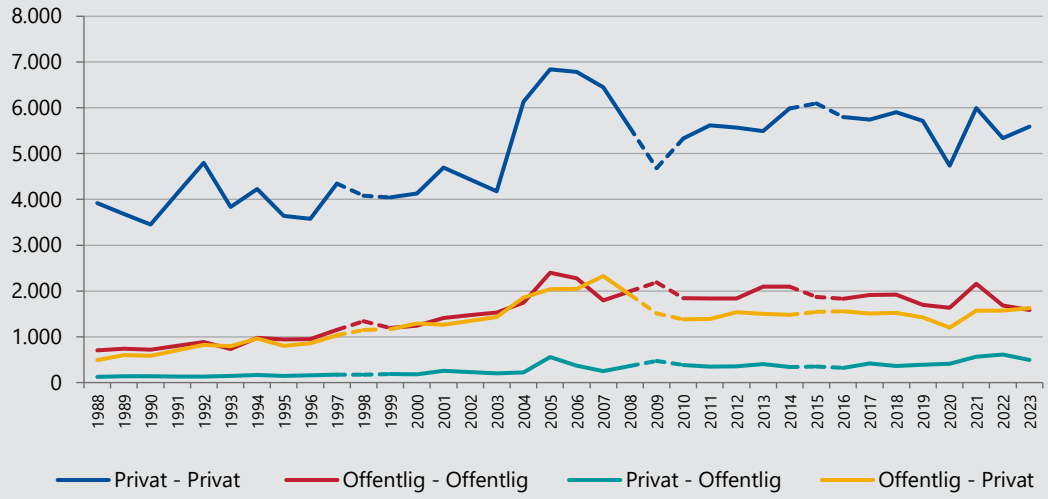
[11] Andel af alle beskæftigede, som er inden for den private sektor, er her opgjort for 1. kvartal 2023.

I Figur 4.14 viser vi, hvilken sektor personer, der er genindtrådt, var i, inden de trak sig tilbage fra arbejdsmarkedet, og hvilken sektor de genindtræder til.

Langt de fleste af de genindtrådte, som var beskæftigede i den private sektor før tilbagetrækning, får beskæftigelse i den private sektor igen i forbindelse med genindtræden. Det vil sige, at en overgang fra den private til den offentlige sektor er relativt sjælden i forbindelse med genindtræden. Blandt de genindtrådte, der var offentligt ansat inden tilbagetrækningen, vender godt halvdelen tilbage til den offentlige sektor, mens den anden halvdel får beskæftigelse i den private sektor.

Figur 4.14 Antal genindtrådte, opdelt efter sektor i seneste beskæftigelse før tilbagetrækning samt sektor ved genindtræder i. 1988-2023.

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

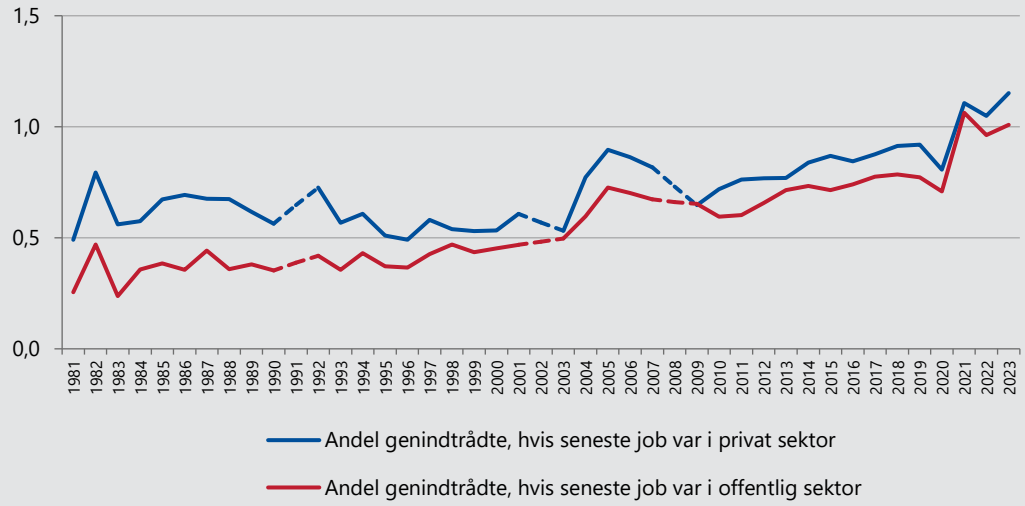
Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

I Figur 4.15 viser vi andelen, der genindtræder, særskilt efter om den seneste beskæftigelse før tilbagetrækning var i den private eller den offentlige sektor. Igennem hele undersøgelsesperioden er andelen af genindtrådte lidt højere for de personer, der var i den private sektor før tilbagetrækningen. I 1981-2000 er andelen ca. 0,6 pct. om året for personer, der var i den private sektor i seneste beskæftigelse, mens andelen i denne periode var ca. 0,4 pct. for personer, der var i den offentlige sektor. Herefter stiger andelen for begge grupper. I 2023 er andelene hhv. 1,2 og 1,0 pct. for personer, der var i den private og offentlige sektor i seneste beskæftigelse.

Figur 4.15 Andel genindtrådte, særskilt efter om seneste beskæftigelse var i den private eller offentlige sektor

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

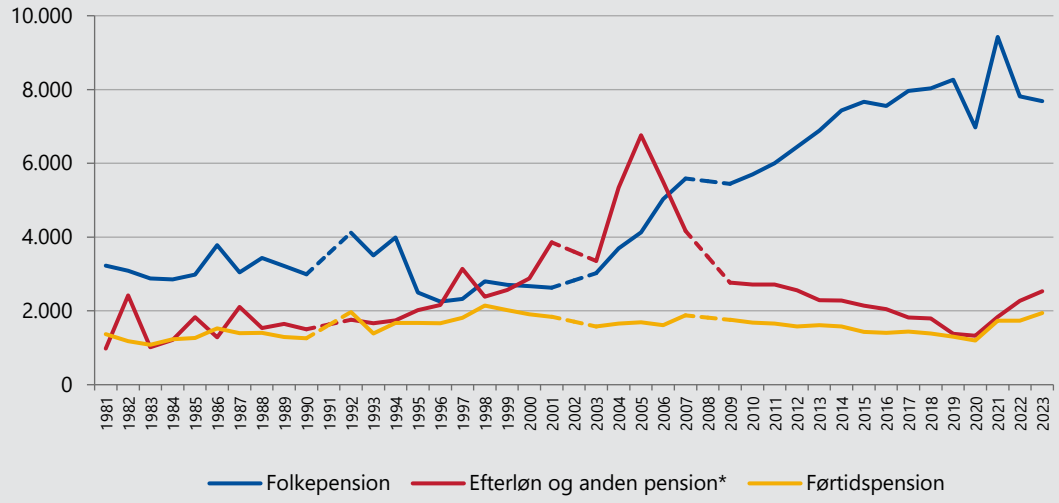
Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

4.5.3 Tilbagetrækningsydelse inden genindtræden

I Figur 4.16 ser vi, hvilken tilbagetrækningsydelse genindtrådte kommer fra, året inden de genindtræder. Generelt er det mest almindeligt at genindtræde fra folkepension. Siden 2000 har antallet af personer, der genindtrådte fra folkepension, været kraftigt stigende fra ca. 2.800 i 2000 til 7.700 i 2023. I 1997 og 2000-2006 var der dog flest, der genindtrådte fra efterløn eller anden pension. Anden pension dækker over fleksydelse, seniorpension, tidlig pension og tjenestemandspension, altså pensionsformer, som er tidlige og typisk ikke-helbredsrelaterede tilbagetrækningsydelser. Langt de fleste i denne kategori modtager dog efterløn. Særligt i årene 2004-2006 var der mange, der genindtrådte fra efterløn og anden pension. Herefter har antallet af genindtrådte fra efterløn og anden pension været støt faldende.

Figur 4.16 Antal genindtrådte, særskilt efter hvilken tilbagetrækningsydelse de modtog året før, de genindtrådte

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Note: * Anden pension dækker over fleksydelse, tjenestemandspension, seniorpension og tidlig pension.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

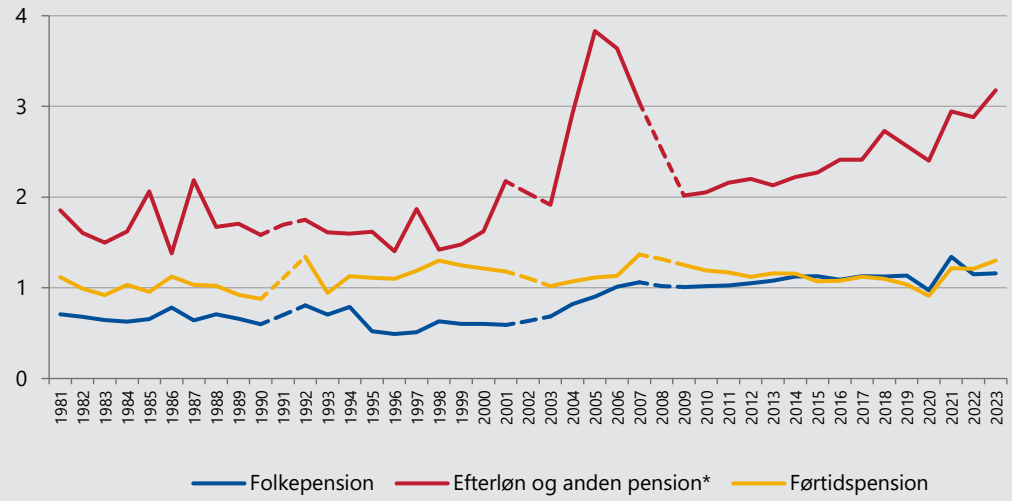
I Figur 4.17 viser vi andelen, der genindtræder, særskilt efter hvilken tilbagetrækningsydelse de kommer fra. Figuren viser, at tilbøjeligheden til at genindtræde er højest for personer, der året før genindtræden modtog efterløn eller anden pension. Fra 1981 til 2000 genindtrådte ca. 1-1.2 pct. af modtagere af efterløn og anden pension. I 2005 steg denne andel betragteligt til 3,8 pct for herefter at falde til 2 pct. igen i 2009. Siden 2009 har andelen været støt stigende til 3,2 pct i 2023.

Andelen af folkepensionister, der genindtrådte, lå stabilt på ca. 0,5-0,8 pct i 1981 til 2004. Fra 2007 til 2023 lå denne andel på godt 1 pct. For førtidspensionister har andelen, der genindtrådte, ligget meget stabilt på omkring 1 pct. årligt i hele undersøgelsesperioden.

I Figur 4.16 så vi, at størstedelen af de genindtrådte kommer fra folkepension, hvilket særligt har gjort sig gældende siden 2009. Dog viser Figur 4.17, at tilbøjeligheden til at genindtræde er højest for personer, der modtager efterløn og anden pension, og at denne tilbøjelighed har været stigende siden 2009.

Figur 4.17 Andel genindtrådte, særskilt efter hvilken tilbagetrækningsydelse de modtog året før, de genindtrådte

Vist for aldersgruppen 50-79 år.

Anm.: Genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Årene 1991, 2002 og 2008 er "udglattet" af gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år.

Note: * Anden pension dækker over fleksydelse, tjenestemandspension, seniorpension og tidlig pension.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

5 Særskilte analyser for køn og årtier

I de foregående kapitler har vi vist, hvordan udviklingen i genindtræden hænger sammen med ledighed, forskellige individuelle karakteristika og jobkarakteristika. I dette kapitel undersøger vi, hvordan sammenhængen mellem sandsynligheden for genindtræden på arbejdsmarkedet på den ene side og individuelle karakteristika og jobkarakteristika på den anden side, varierer for kvinder og mænd og for forskellige tidsperioder. Dette undersøger vi ved brug af regressionsanalyser, og resultaterne heraf er beskrevet i afsnit 5.1 og 5.2. I afsnittet om kønsforskelle (afsnit 5.1) viser vi også regressionsresultater for alle. Én fordel ved at anvende regresionsanalyser er, at det giver mulighed for at isolere betydningen af én bestemt variabel (fx køn), mens de andre variabler (som alder, uddannelse og bopæl) holdes konstante.

Vi anvender lineære sandsynlighedsmodeller (OLS), hvor den afhængige variabel er sandsynligheden for genindtræden estimeret med robuste standardfejl klyngekorrigeret på kommuneniveau. Sidstnævnte skyldes, at vi inkluderer kommunal ledighedsgrad i analyserne. Ledighedsgraden er målt blandt 30-49-årige i bopælskommunen, hvilket holder målet fri af genindtrædelsesadfærden i de aldersgrupper, vi undersøger.

Udgangspunktet for analyserne er 50-79-årige i perioden 1981-2023, som er på pension på fuldtid, hvor overgangen til pension er observeret i data, og hvor oplysninger om den seneste beskæftigelse derfor foreligger. I afsnit 5.1 viser vi særskilte analyser for kvinder og mænd samt for alle og i afsnit 5.2 særskilte analyser for fire tidsperioder: 1980-1989, 1990-1999, 2000-2009 og 2010-2023. Bilagstabel 2.1 og Bilagstabel 2.2 viser fordelingen på karakteristika i stikprøven, der anvendes i regressionsanalyserne.

Da der i regressionsanalyserne udelukkende tages udgangspunkt i personer, hvor tilbagetrækningen er observeret i data, adskiller stikprøven anvendt i regressionsanalyserne sig fra populationen i kapitel 2. I begyndelsen af undersøgelsesperioden består stikprøven til regressionsanalyserne derfor næsten udelukkende af personer, der har trukket sig tilbage for nylig, og som har den højeste tilbøjelighed til at vende tilbage. Genindtrædelsesandelen falder af den grund i disse data fra første (1981-1989) til sidste (2010-2023) analyseperiode (se bilagstabel 2.2) på trods af, at denne andel reelt stiger hen over den samlede analyseperiode (1981-2023), se kapitel 2. Denne forskel har imidlertid ikke betydning for de konklusioner, vi drager i dette kapitel.

I Bilagstabel 2.3 er analyseresultater for kombinationer af køn og tidsperioder vist. Vi har endvidere lavet analyser, der svarer til dem vist i Tabel 5.2 og Bilagstabel 2.3, hvor årerne 1991, 2002 og 2008 år er udeladt, da det er år, som vi har "udglattet" i figurerne i de øvrige kapitler på grund af mistanke om databrud, jf. afsnit 6.3. Resultaterne af regressionsanalyserne uden årerne 1991, 2002 og 2008 er vist i Bilagstabel 2.4 og Bilagstabel 2.5. At udelukke de 3 år ændrer stort set ikke på resultaterne.[12]

5.1 Særskilte analyser for køn

Tabel 5.1 viser resultaterne af regressionsanalyserne af sammenhængen mellem sandsynligheden for genindtræden på arbejdsmarkedet og forskellige karakteristika for alle, mænd og kvinder for perioden 1981-2023 som helhed. Fordelingen på karakteristika er vist i Bilagstabel 2.1.[13]

Vi har tidligere vist, at andelen, der genindtræder på arbejdsmarkedet, er større for mænd end for kvinder (jf. afsnit 4.1). Mønsteret med, at mænd er mere tilbøjelige til at genindtræde end kvinder, finder vi også, når vi kontrollerer for en række andre karakteristika (fx alder, uddannelse, og udvalgte jobkarakteristika), jf. Tabel 5.1.

For både mænd og kvinder er indkomsten i året før tilbagetrækning den enkeltfaktor vist i Tabel 5.1, som har den stærkeste sammenhæng med tilbøjeligheden til at genindtræde. Resultaterne er i overensstemmelse med Figur 4.7, som viser, at de genindtrådte er stærkt overrepræsenterede i den øverste indkomsttertil, inden de trak sig tilbage.

Civilstand betyder især noget for mænd. Fraskilte, enkemænd og især ugifte mænd har lavere tilbøjelighed til at genindtræde end gifte mænd. For kvinder er der mindre forskelle på civilstandsgrupper, og fraskilte og enker har endvidere en større tilbøjelighed til at genindtræde end gifte kvinder. Det vil sige, at det at være fraskilt eller enke(mand) trækker i forskellige retninger for mænd og kvinder i forhold til genindtræden på arbejdsmarkedet, hvilket også er fundet i en tidligere dansk undersøgelse, jf. afsnit 1.2.

Ansættelse i den offentlige sektor sænker sandsynligheden for at genindtræde for både mænd og kvinder, hvilket stemmer med konklusionen i afsnit 4.5.2.

[12] Undtagelsen er koefficienten for ansatte mænd i perioden 1990-1999, som ændrer sig fra -0,665 til -0,107. Det skyldes, at en udeladelse af de 3 år medfører, at perioden 2000-2009 mister en femtedel af sine observationer – ikke at dataene bliver bedre. Derfor er de 3 år fortsat medtaget i hovedtabellerne.

[13] Bemærk, at der ud over variablene i Bilagstabel 2.1 også er medtaget dummy-variable for alder og kalenderår.

Lønmodtagere har en lavere tilbøjelighed til at genindtræde end selvstændige for både mænd og kvinder. Det peger på, at det er lettere at vende tilbage til arbejdsmarkedet, når man har haft egen virksomhed, hvor adgangen tilbage ikke afhænger af en arbejdsgiver. Europæisk forskning peger tilsvarende på, at selvstændig virksomhed kan fungere som en bro til tilbagetrækning, fordi selvstændige har større kontrol over, hvornår og i hvilket omfang de trækker sig tilbage (Hoogendoorn et al., 2024).

Afsnit 4.3 viser, at andelen, der genindtræder, er højest blandt personer med en videregående uddannelse, men også højere blandt personer med en erhvervsfaglig uddannelse end blandt personer med grundskole eller gymnasial uddannelse.[14] Når der kontrolleres for indkomst og sektor, er mænd med en erhvervsfaglig uddannelse mindre tilbøjelige til at genindtræde end mænd med grundskoleuddannelse eller gymnasial uddannelse, mens der ikke er forskel på kvinder med erhvervsfaglig uddannelse og kvinder med grundskoleuddannelse eller gymnasial uddannelse.

Endelig viser Tabel 5.1, at ledighedsgraden i bopælskommunen hænger sammen med genindtræden, især for mændene. Jo større ledighedsgrad, jo lavere er tilbøjeligheden til genindtræden.

Bilagstabel 2.1 viser, at mænd er overrepræsenterede i den øverste tertil og i den private sektor, mens kvinder er overrepræsenterede i de lavere tertiler og i den offentlige sektor. Indkomsttertilen er den stærkeste enkeltfaktor i Tabel 5.1. Dette indikerer, at den kønsforskel, der findes for genindtræden, forstærkes af de indkomstforskelle, der er mellem mænd og kvinder, og de forskelle, der er mellem, hvilke sektorer mænd og kvinder er ansat i.

[14] Det samme finder vi, når vi i en regressionsanalyse ud over uddannelse kontrollerer for køn, civilstand, alder, årti og kommunalledighed, men ikke kontrollere for indkomst og jobkarakteristika i året før tilbagetrækning (ikke vist).

Tabel 5.1 Regressionsanalyse med genindtræden på arbejdsmarkedet som afhængig variabel, i alt og særskilt for køn

	I alt		Mænd		Kvinder	
Køn (ref.: Mand)						
Kvinde	-0,696 (0,030)	***	-		-	
Civilstand (ref.: Gift)						
Fraskilt	-0,063 (0,010)	***	-0,287 (0,020)	***	0,080 (0,012)	***
Enke(mand)	0,112 (0,016)	***	-0,292 (0,014)	***	0,226 (0,018)	***
Ugift	-0,392 (0,015)	***	-0,731 (0,025)	***	-0,088 (0,016)	***
Uddannelse (ref.: Grundskole/gymnasial)						
Erhvervsfaglig	-0,088 (0,011)	***	-0,204 (0,017)	***	0,000 (0,010)	
Videregående	0,398 (0,031)	***	0,538 (0,046)	***	0,287 (0,023)	***
Indkomsttertil året før tilbagetrækning (ref.: 1. tertil)						
2. tertil	0,226 (0,011)	***	0,177 (0,021)	***	0,232 (0,010)	***
3. tertil	0,947 (0,022)	***	0,868 (0,031)	***	0,973 (0,020)	***
Sektor i seneste beskæftigelse (ref.: Privat)						
Offentlig	-0,247 (0,013)	***	-0,294 (0,020)	***	-0,193 (0,012)	***
Status i seneste beskæftigelse (ref.: Selvstændig)						
Lønmodtager	-0,488 (0,026)	***	-0,468 (0,038)	***	-0,556 (0,022)	***
Kommunal ledighed						
Ledighedsgrad	-0,071 (0,013)	***	-0,101 (0,019)	***	-0,046 (0,009)	***
Konstant	43,771 (0,573)	***	42,627 (0,756)	***	44,435 (0,793)	***
Aldersdummier (50-79 år)	Ja		Ja		Ja	
Årsdummier	Ja		Ja		Ja	
Antal observationer	19.771.347		8.981.888		10.789.459	
Antal personer	1.963.757		995.078		968.695	
R^2	0,0203		0,0223		0,0175	

Anm.: Koefficienter er angivet i procentpoint (Stata-koefficienter × 100). Den afhængige variabel er en indikator for genindtræden på arbejdsmarkedet. Alle modeller er lineære sandsynlighedsmodeller (OLS) estimeret med robuste standardfejl klyngekorrigeret på kommuneniveau (99 kommuner i 2007-kodesættet, anvendt for alle år). Signifikansniveauer: *** p < 0,01, ** p < 0,05, * p < 0,10. Standardfejl i parentes. Ledighedsvariablen er den gennemsnitlige ledighedsgrad blandt 30-49-årige i personens bopælskommune i det pågældende år. Koefficienten er angivet pr. procentpoint af ledighedsgraden. Ledighedsgraden er i data målt i tiendedele procentpoint, så dens koefficient er Stata-koefficienten × 1.000 og ikke × 100. Uddannelseskategorien "Grundskole/gymnasial" inkluderer personer med uoplyst uddannelse og er referencekategori. Indkomsttertilerne er beregnet på baggrund af indkomsten i året før tilbagetrækning.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

5.2 Særskilte analyser for årtier

Tabel 5.2 viser resultaterne af regressionsanalyserne af sammenhængen mellem sandsynligheden for genindtræden på arbejdsmarkedet og forskellige karakteristika særskilt for fire perioder: 1981-1989, 1990-1999, 2000-2009 og 2010-2023. Fordelingen på karakteristika er vist i Bilagstabel 2.2. Den første søjle i tabellen (1981-1989) bør læses med forbehold. Den bygger på langt færre observationer end de øvrige på grund af venstrecensorering, jf. beskrivelsen i Boks 2.1 i kapitel 2.

Tabel 5.2 viser, at kønsforskellen i tilbøjeligheden til at genindtræde vokser hen over perioden, topper i 00'erne og bliver mindre igen i det seneste årti. Toppen i 00'erne passer med, at stigningen midt i årtiet især tilskrives mænd (afsnit 4.1), og med kapitel 3, som indikerer, at nedsættelsen af folkepensionsalderen i 2004-2006 giver kraftige udsving for de 65- og 67-årige.

Uddannelsesgradienten – altså forskellen i tilbøjeligheden til at genindtræde afhængigt af uddannelse – svækkes støt fra årti til årti. En del af dette handler formentlig om en ændret sammensætning af de tilbagetrukne i stikprøven på uddannelse, hvor blandt andet andelen med en videregående uddannelse stiger markant (jf. Bilagstabel 2.2), hvilket betyder, at gruppen med en videregående uddannelse bliver langt mindre selekteret. Det er her dog vigtigt at være opmærksom på, at hovedparten af observationerne i 1980'erne ligger i referencekategorien, som inkluderer 'uoplyst', fordi uddannelse i vidt omfang ikke er registreret før 1995 (jf. afsnit 4.3). Uddannelseskoefficienterne i søjlen 1981-1989 bør derfor fortolkes med varsomhed. Bilagstabel 2.2 beskriver stikprøven til regressionsanalyserne og ikke hele aldersgruppen 50-79 år. Fordelingen i den tabel kan derfor ikke uden videre læses som udviklingen i karakteristika for aldersgruppen som helhed.

Indkomstgradienten – altså forskellen i tilbøjeligheden til at genindtræde afhængigt af indkomst – styrkes hen over perioden og er stærkest i 00'erne (Tabel 5.2). Samtidig viser afsnit 4.4 en stigning i de genindtrådtes andel i den øverste tertil i de samme år. Disse resultater kan fortolkes, som at hovedparten af de genindtrådte er forholdsvis velstillede.

Andelen af tilbagetrukne i stikprøven, der kommer fra beskæftigelse i den offentlige sektor, vokser betydeligt i perioden (Bilagstabel 2.2). Samtidig mindskes forskellen i tilbøjeligheden til genindtræden, afhængigt af hvilken sektor man kommer fra, hen over perioden (Tabel 5.2). Endelig viser Tabel 5.2, at den negative sammenhæng mellem genindtræden og kommunal ledighed er størst i det seneste årti.

Tabel 5.2 Regressionsanalyse med genindtræden på arbejdsmarkedet som afhængig variabel, særskilt for årti

	1981-1989		1990-1999		2000-2009		2010-2023	
Køn (ref.: Mand)								
Kvinde	-0,604 (0,053)	***	-0,636 (0,036)	***	-0,795 (0,050)	***	-0,650 (0,023)	***
Civilstand (ref.: Gift)								
Fraskilt	-0,030 (0,054)		-0,079 (0,021)	***	-0,145 (0,023)	***	-0,010 (0,010)	
Enke(mand)	0,715 (0,106)	***	0,047 (0,019)	**	0,091 (0,017)	***	0,077 (0,011)	***
Ugift	-0,475 (0,056)	***	-0,350 (0,023)	***	-0,441 (0,030)	***	-0,458 (0,020)	***
Uddannelse (ref.: Grundskole/gymnasial)								
Erhvervsfaglig	0,006 (0,041)		-0,031 (0,021)		-0,084 (0,020)	***	-0,047 (0,010)	***
Videregående	1,339 (0,088)	***	0,540 (0,036)	***	0,441 (0,046)	***	0,364 (0,028)	***
Indkomsttertil i året før tilbagetrækning (ref.: 1. tertil)								
2. tertil	0,134 (0,047)	***	0,296 (0,019)	***	0,314 (0,015)	***	0,206 (0,014)	***
3. tertil	0,558 (0,082)	***	0,865 (0,038)	***	1,295 (0,027)	***	0,833 (0,024)	***
Sektor i seneste beskæftigelse (ref.: Privat)								
Offentlig	-0,475 (0,067)	***	-0,258 (0,020)	***	-0,174 (0,018)	***	-0,233 (0,013)	***
Status i seneste beskæftigelse (ref.: Selvstændig)								
Lønmodtager	0,201 (0,084)	**	-0,650 (0,060)	***	-0,478 (0,025)	***	-0,399 (0,021)	***
Kommunal ledighed								
Ledighedsgrad	-0,086 (0,030)	***	-0,052 (0,011)	***	-0,081 (0,019)	***	-0,094 (0,016)	***
Konstant	39,235 (1,027)	***	18,312 (0,510)	***	21,143 (0,777)	***	24,531 (1,366)	***

	1981-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2023
Aldersdummier (50-79 år)	Ja	Ja	Ja	Ja
Årsdummier	Ja	Ja	Ja	Ja
Antal observationer	1.286.032	4.177.819	5.499.283	8.808.213
Antal personer	344.363	745.858	968.521	1.209.115
R^2	0,0492	0,0285	0,0254	0,0121

Anm.: Koefficienter er angivet i procentpoint (Stata-koefficienter × 100). Den afhængige variabel er en indikator for genindtræden på arbejdsmarkedet. Alle modeller er lineære sandsynlighedsmodeller (OLS) estimeret med robuste standardfejl klyngekorrigeret på kommuneniveau (99 kommuner i 2007-kodesættet, anvendt for alle år). Signifikansniveauer: *** p < 0,01, ** p < 0,05, * p < 0,10. Standardfejl i parentes. Ledighedsvariablen er den gennemsnitlige ledighedsgrad blandt 30-49-årige i personens bopælskommune i det pågældende år. Koefficienten er angivet pr. procentpoint af ledighedsgraden. Ledighedsgraden er i data målt i tiendedele procentpoint, så dens koefficient er Stata-koefficienten × 1.000 og ikke × 100. Uddannelseskategorien "Grundskole/gymnasial" inkluderer personer med uoplyst uddannelse og er referencekategori. Indkomsttertilerne er beregnet på baggrund af indkomsten i året før tilbagetrækning.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

5.3 Diskussion af regressionsresultaterne

I dette afsnit diskuterer vi samlet resultaterne af regressionsanalyserne vist i Tabel 5.1, Tabel 5.2 og Bilagstabel 2.3. Det er vigtigt at være opmærksom på, at estimaterne vist i tabellerne beskriver sammenhænge i den stikprøve, der ligger til grund for analyserne. De identificerer ikke årsagsvirkninger, og de kan ikke bruges til at vurdere, hvad enkelte reformer har betydet. De efterfølgende afsnit angiver, hvilke mønstre der holder på tværs af køn, over tid samt både over tid og for køn, og hvilke der kun optræder enkelte steder.

En kønsforskel, som kontrolvariablene ikke forklarer

Bilagstabel 2.1 viser en rå kønsforskel på 1,01 procentpoint i tilbøjeligheden til at genindtræde, hvor andelen af mænd, der genindtræder, er 1,98 pct., og andelen af kvinder, der genindtræder, er 0,97 pct. Med kontrol for alder, år, civilstand og uddannelse samt indkomsttertil, sektor og status i seneste job er den betingede forskel 0,70 procentpoint i Tabel 5.1. Kontrolvariablene forklarer dermed omkring en tredjedel af den rå kønsforskel. De resterende to tredjedele består, selvom mænd og kvinder adskiller sig markant på netop indkomsttertil og sektor. Internationale undersøgelser af genindtræden finder tilsvarende, at mænd og kvinder tillægger forskellige forhold betydning for beslutningen om at vende tilbage, herunder økonomiske forhold, tidligere erhverv og arbejdspladsens rummelighed over for ældre medarbejdere (Armstrong-Stassen & Staats, 2012).

Civilstand forudsiger genindtræden stærkt for mænd og næsten ikke for kvinder. Fraskilte mænd, enkemænd og ugifte mænd genindtræder alle sjældnere end gifte mænd, mens fraskilte kvinder og enker genindtræder lidt oftere end gifte kvinder. Den samme variabel trækker dermed de to grupper i hver sin retning. Mønstret peger i retning af, at forhold som civilstand og ændringer i civilstand kan have betydning for genindtræden – en betydning, der ser ud til at være forskellig for mænd og kvinder. En systematisk forskningsoversigt konkluderer også, at civilstand og køn virker sammen i tilbagetrænings- og genindtrædelsesmønstre, og at traditionelle kønsroller i højere grad påvirker mænds end kvinders arbejdsmarkedsadfærd efter tilbagetrækning (Harris & Fasbender, 2026).

Noget af den uforklarede kønsforskel kan skyldes forhold, der ikke indgår i modellen. Et af dem er partnerens tilknytning til arbejdsmarkedet. Afsnit 1.2 refererer studier, der finder en højere sandsynlighed for at genindtræde blandt personer, hvis partner er i beskæftigelse. Civilstandsvariablen i Tabel 5.1 angiver, om personen er gift, fraskilt, enke(mand) eller ugift, men ikke om en eventuel partner er i arbejde. Vi kan derfor ikke afgøre, hvor stor en del af kønsforskellen partnerens arbejdsmarkedsstatus ville optage. En analyse, der inddrager husstanden, ligger uden for denne rapports rammer.

Tidligere indkomst som den stærkeste enkeltfaktor

Indkomsttertilen i året før tilbagetrækning vejer tungere end alt andet, og betydningen vokser hen over perioden. Regressionsresultaterne svarer til resultaterne i afsnit 4.4, som viser, at de genindtrådte er stærkt overrepræsenterede i den øverste tertil, inden de trak sig tilbage. Det ser altså ud til, at det især er pensionister, som var relativt velstillede før tilbagetrækningen, som genindtræder. Vores analyser kan dog ikke skelne mellem dem, der vender tilbage, fordi attraktivt arbejde er inden for rækkevidde, og dem, der vender tilbage, fordi tilbagetrækningen viste sig økonomisk uholdbar. En sådan skelnen kræver mere detaljerede analyser af indkomstforløbet omkring genindtræden.

Uddannelse ser ud til at virke gennem jobbets karakter

Uddannelsesgradienten er tydelig, men bliver svagere, når indkomst og sektor inddrages, hvor den erhvervsfaglige kategori endda skifter fortegn. Det antyder, at uddannelse påvirker genindtræden, men at denne påvirkning i et vist omfang går gennem den type job og den indkomst, uddannelsen har ført til.

Den offentlige sektor

Beskæftigelse i den offentlige sektor i seneste job sænker sandsynligheden for at genindtræde, effekten er af samme størrelsesorden for mænd og kvinder, og den

findes i alle årtier, samtidig med at den bliver mindre over tid. Den kombination taler imod, at sektorens betydning for tilbøjeligheden til at genindtræde skyldes, at kvinder og mænd er fordelt forskelligt på sektor. Det peger derimod i retning af institutionelle årsager til sektorforskellen, fx forskelle i genansættelsespraksis, pensionsregler eller overenskomstforhold.

00'erne skiller sig ud

Både kønsforskellen og indkomstgradienten topper i 00'erne, det årti, hvor folkepensionsalderen først blev sat ned og siden op igen, og hvor kapitel 3 dokumenterer kraftige udsving for de 65- og 67-årige. En mulig fortolkning er, at de reformer, der udvidede mulighederne for at kombinere pension og arbejde, i højere grad blev udnyttet af mænd og af personer med høje indkomster. For at kunne undersøge dette nærmere vil det kræve mere detaljerede analyser med specifikt fokus på reformer, som ligger uden for rammerne af denne undersøgelse.

Lokal arbejdskraftefterspørgsel

Sammenhængen mellem sandsynligheden for genindtræden og ledigheden i bopælskommunen er negativ i hver eneste model og statistisk signifikant på 1-pct.s niveau. Det ser dermed ud til, at seniorers genindtræden blandt andet hænger sammen med efterspørgslen efter arbejdskraft.

To træk er værd at hæfte sig ved. Følsomheden i forhold til betydningen af lokal ledighed er væsentligt større for mænd end for kvinder, og den vokser hen over perioden klart mest for mænd. En nærliggende læsning er, at mænd i højere grad vender tilbage til job i den private sektor, som er mere konjunkturfølsom, hvilket sammensætningen i Bilagstabel 2.1 også peger på. En anden mulighed er, at genindtræden er blevet en mere udbredt adfærd, efterhånden som mulighederne for at kombinere pension og arbejde er udvidet. Når flere tilbagetrukne er indstillet på at vende tilbage, bliver det i højere grad arbejdsgivernes efterspørgsel og ikke seniorernes egen tilbøjelighed, der afgør, om genindtræden faktisk finder sted. Det stemmer med amerikanske resultater, hvor svage lokale arbejdsmarkeder reducerer ældres tilbagevenden til beskæftigelse, og hvor sammenhængen er stærkest i de konjunkturfølsomme dele af arbejdsmarkedet (Coile & Levine, 2007).

Der er samtidig grund til at være forsigtig med fortolkningen. Ledighedsvariablen er et kommune-år-gennemsnit, og modellerne indeholder også årsdummier. Sammenhængen identificeres derfor af forskelle mellem kommuner inden for det enkelte år og ikke af konjunkturforløbet på landsplan. Variablen fanger dermed lokal efterspørgsel, men også alt andet, der varierer systematisk mellem kommuner med høj og lav ledighed.

Dokumentation

6 Data og metode

I dette afsnit præsenterer vi de data, der ligger til grund for rapporten, og beskriver vores valg af definition af genindtræden på arbejdsmarkedet. Vi viser også den alternative operationalisering af genindtræden, blandt andet som argumentation for at "udglatte" år med store udsving. Vi argumenterer også for, hvorfor vi i rapporten undersøger aldersgruppen 50-79 år.

6.1 Datagrundlag

Datagrundlaget for analyserne i denne rapport er registerdata for hele befolkningen i Danmark for perioden 1980-2023. De anvendte data indeholder oplysninger om en lang række demografiske og socioøkonomiske karakteristika.

6.2 Definition og operationalisering af genindtræden

I denne rapport definerer vi en person som genindtrådt på arbejdsmarkedet, hvis personen i et år er i arbejde og i året før var på pension fra arbejdsmarkedet. Vi anvender registervariablene PSTILL og PSOC_STATUS_KODE til at måle, om en person er på pension eller i arbejde, og dermed også til at måle, om en person er genindtrådt. Disse variable stammer fra IDA-registret, som er Den Integrerede Database for Arbejdsmarkedsforskning. Fordelen ved at anvende PSTILL og PSOC_STATUS_KODE er, at vi har sammenlignelige opgørelser i en periode på over 4 årtier, fra 1981 til 2023. Den valgte fremgangsmådekan derfor give et unikt indblik i udviklingen af genindtræden over en lang periode og hvordan karakteristika for personer, der genindtræder, har udviklet sig.

I Boks 6.1 ses en beskrivelse af data og metode til operationaliseringen af genindtræden på arbejdsmarkedet.

En person kan kun have én statuskode i PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Reelt kan personen dog have flere statusser samtidig og eksempelvis både være på pension og i beskæftigelse. En persons statuskode bestemmes derfor ud fra et sæt prioriteringsregler, anbefalet af International Labour Market Organization (ILO). Retningslinjerne foreskriver blandt andet, at beskæftigelse har højere prioritet end ledighed, og ledighed har højere prioritet end tilstande uden for arbejdsstyrken (Danmarks

Statistisk, 2022). Det betyder også, at personer, der arbejder relativt få timer, samtidig med at de modtager pension, har en statuskode som beskæftiget.

Boks 6.1 Operationalisering af genindtræden på arbejdsmarkedet.

Analyserne i denne rapport er baseret på populationen af personer i Danmark mellem 50 og 79 år i perioden 1980-2023. Vi benytter to nøglevariable i operationaliseringen af genindtræden: PSTILL og PSOC_STATUS_KODE. Disse variable måler begge personernes socioøkonomiske status i den primære arbejdsstilling (Danmarks Statistik, d, e). Variablene er opgjort ultimo november i året (Danmarks Statistik, c). De to variable måler i hovedtræk det samme, hvor PSTILL har oplysninger for perioden 1980-2007, mens PSOC_STATUS_KODE har oplysninger for perioden 2008-2022.

PSTILL og PSOC_STATATUS_KODE har en række koder om socioøkonomisk status. Koderne opdeler befolkningen i tre hovedgrupper: beskæftigede, arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken. Disse tre hovedgrupper kan igen på baggrund af statuskoderne inddeles i undergrupper. På baggrund af statuskoderne definerer vi to grupper: 'Arbejde' og 'Tilbagetrækning'.

Det fremgår af Tabel 6.1 og Tabel 6.2, hvordan koderne i de to grupper 'Arbejde' og 'Pension' er dannet på baggrund af PSTILL og PSOC_STATUS_KODE.

En person er genindtrådt på arbejdsmarkedet i et år, hvis personen i november dette år er i gruppen 'Arbejde', men i november i det foregående år var i gruppen 'Pension'.

Bemærk, at pensionsbegrebet i rapporten omfatter både aldersbetingede tilbagetrækningsydelser og førtidspension, jf. Tabel 6.2. En overgang fra førtidspension til beskæftigelse tælles dermed som genindtræden, og førtidspension vil udgøre en stor del af tilbagetrækningen blandt personer under 60 år, og genindtrædelsesandelen for de 50-59-årige skal læses i lyset heraf.

Tabel 6.1 Operationalisering af arbejde på baggrund af PSTILL og PSOC_STATUS_KODE

PSTILL (1980-2007)		PSOC_STATUS_KODE (2008-2023)	
Kode	**Beskrivelse**	**Kode**	**Beskrivelse**
1	Arbejdsgiver på orlov	110	Selvstændig (primær status ult. nov.)
2	Momsbetaler på orlov	111	Selvstændig (sekundær status ult. nov.)
3	Arbejdsløshedsforsikret selvstændig på orlov	112	Arbejdsgiver (kun relevant for IDA-databasen)
4	Årsafgrænset selvstændig på orlov	120	Medarbejdende ægtefælle
5	Medhjælpende ægtefælle på orlov	131	Lønmodtager med ledelsesarbejde
11	Arbejdsgiver	132	Lønmodtager på højeste niveau
12	Momsbetaler	133	Lønmodtager på mellemniveau
13	Arbejdsløshedsforsikret selvstændig	134	Lønmodtager på grundniveau
14	Årsafgrænset selvstændig	135	Andre lønmodtager
19	Anden selvstændig (uden ansatte)	136	Lønmodtager uden nærmere angivelse
20	Medhjælpende ægtefælle	137	Lønmodtager ult. nov. ikke primære job
31	Direktør	138	Lønmodtager ej ult. nov.
31	Topleder		
32	Overordnet funktionær		
32	Lønmodtager på højeste niveau		
33	Ledende funktionær		
34	Funktionær i øvrigt		
34	Lønmodtager på mellemniveau		
35	Faglært arbejder		
35	Lønmodtager på grundniveau		
36	Ikke faglært arbejder		
36	Andre lønmodtagere		
37	Beskæftiget lønmodtager uden nærmere angivelse		
37	Lønmodtager uden nærmere angivelse		
45	Beskæftiget uden løn		
71	Direktør på orlov		
71	Topleder på orlov		
72	Overordnet funktionær på orlov		
72	Lønmodtager på højeste niveau på orlov		
73	Ledende funktionær på orlov		
74	Funktionær i øvrigt på orlov		
74	Lønmodtager på mellemniveau på orlov		
75	Faglært arbejder på orlov		
75	Lønmodtager på grundniveau på orlov		
76	Ikke faglært arbejder på orlov		
76	Andre lønmodtagere på orlov		
77	Lønmodtager uden nærmere angivelse på orlov		

Tabel 6.2 Operationalisering af pension på baggrund af PSTILL og PSOC_STATUS_KODE

PSTILL		PSOC_STATUS_KODE	
Kode	**Beskrivelse**	**Kode**	**Beskrivelse**
50	Efterløn	411	Førtidspension
55	Overgangsydelse	412	Efterløn
56	Fleksydelse	413	Fleksydelse
92	Pension (off. pension)	414	Folkepension
92	Folkepension	415	Anden pension
93	Førtidspension	416	Seniorpension
94	Tjenestemandspension	417	Tidlig pension

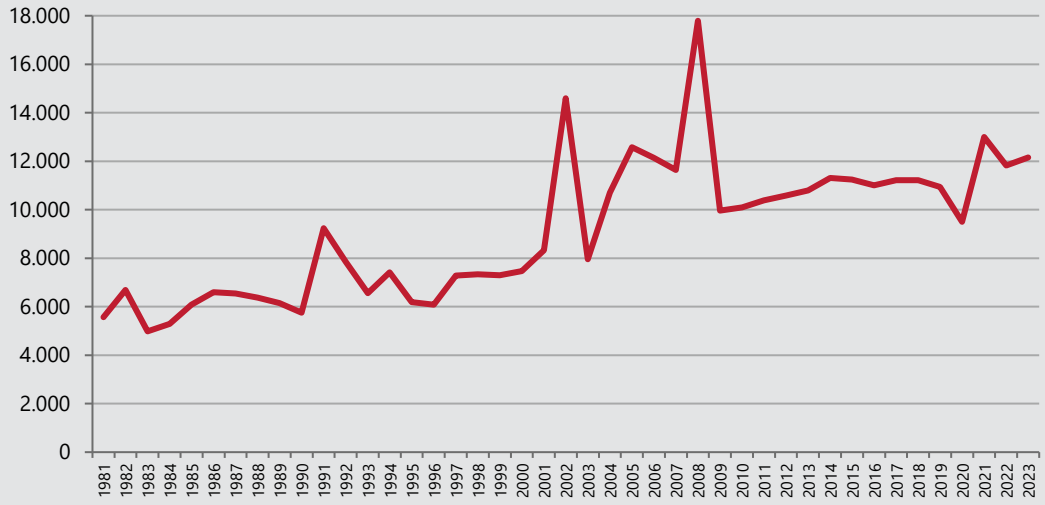
6.3 Genindtræden: databrud, alternative operationaliseringer og udglatning

Rapporten igennem har vi vist udviklingen i genindtræden, hvor antallet af genindtrådte i årene 1991, 2002 og 2008 har været vist som gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år (det, vi kalder "udglatning"). Det gør vi, fordi vi mener udsving i disse 3 år skyldes databrud, hvilket vi argumenter for i dette afsnit.

Figur 6.1 viser udviklingen i antallet af genindtrådte, hvor årene 1991, 2002 og 2008 ikke er udglattet. Ligesom i kapitel 2-4 er genindtræden baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE, jf. afsnit 6.2. Figuren viser kraftige udsving i antallet af personer, der genindtræder i 1991, 2002 og 2008, hvilket kan skyldes databrud. For at undersøge, om disse udsving er databrud, eller om der reelt er flere genindtrådte i disse år, viser vi i det følgende alternative operationaliseringer af genindtræden. Ved at gøre dette kan vi samtidig se, om niveauet af antallet af genindtrådte ser ensartet ud i de øvrige år. Dette vil være med til at understøtte undersøgelsens operationalisering af antal genindtrådte.

Figur 6.1 Antal genindtrådte, 1981-2023

Vist for 50-79-årige.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

6.3.1 Alternative operationaliseringer af genindtræden

I dette afsnit viser vi, hvor mange der genindtræder, hvis vi opgør genindtræden ud fra indkomster frem for statuskoder. Vi benytter her to indkomsttyper, lønindkomst og erhvervsindkomst. Forskellen på de to begreber er, at erhvervsindkomst både indeholder oplysninger om lønmodtagerindkomst og oplysninger om indkomst fra erhverv, dermed også indkomst for selvstændige. Definitionen af genindtræden baseret på disse indkomstbegreber er beskrevet i Boks 6.2.

Boks 6.2 Operationalisering af genintræden baseret på lønindkomst og erhvervsindkomst

Genindtræden, lønindkomst

Denne opgørelse er lavet ud fra variablene LONIND (1980-2007) og CORLOEN (2008-2023). Disse er omregnet til 2023-priser med forbrugerprisindekset. Opgørelsen viser antallet af personer, der i året har en lønindkomst på mindst 10.000 kr. (i 2023-priser) *og* året før havde en lønindkomst på 0. Opgjort for personer på 49 år eller ældre.

Genindtræden, erhvervsindkomst

Denne opgørelse er lavet ud fra variablene ERHVERVSINDK_GL (1980-2012) og ERHVERVSINDK_13 (2013-2023) (Danmarks Statistik, a, b). Disse er omregnet til 2023-priser med forbrugerprisindekset. Opgørelsen viser antallet af personer, der i året har en erhvervsindkomst på mindst 10.000 kr. (i 2023-priser) *og* året før havde en erhvervsindkomst på 0. Opgjort for personer på 49 år eller ældre.

I Figur 6.2 viser vi antallet af personer, der genindtræder, baseret på de to indkomstbegreber, og sammenholder dette med den tilgang, der er baseret på statuskoder.

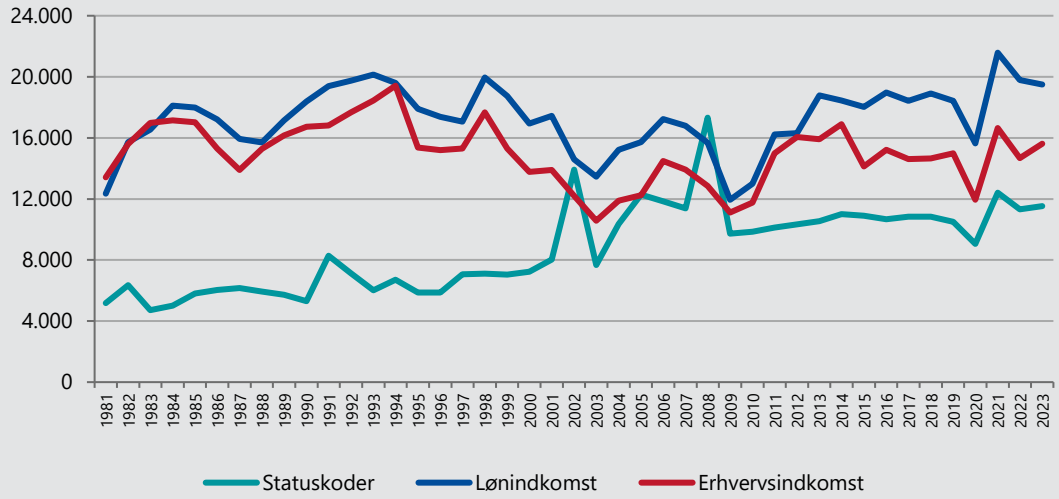
Vi ser, at udviklingen i antallet af personer, der genindtræder baseret på lønindkomst, generelt følger udviklingen baseret på erhvervsindkomst. Der er ikke de samme kraftige udsving, når vi anvender indkomstbegreberne[15], som vi ser for statuskoderne. Dette bekræfter umiddelbart hypotesen om, at udsvingene for opgørelsen baseret på statuskoder i 1991, 2002 og 2008 skyldes datamæssige årsager.

Antallet af personer, der genindtræder, er generelt væsentligt højere, når vi anvender indkomstbegreberne sammenlignet med statuskoderne. Vi ser heller ikke umiddelbart samme stigning i antallet af personer, der genindtræder over tid for indkomstbegreberne, som vi ser for statuskoderne.

[15] Der ser dog ud til at være et udsving for erhvervsindkomst i 1994.

Figur 6.2 Antal personer, der genindtræder, opgjort særskilt for statuskoder, lønindkomst og erhvervsindkomst. 1981-2023.

Vist for personer på 50 år og ældre.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Opgørelserne af genindtræden baseret på indkomstbegreberne har den ulempe, at de ikke inddrager oplysninger om pensionsudbetalinger eller -indkomster. Opgørelserne er foretaget for populationen af 49-årige og ældre[16]. For opgørelserne baseret på indkomst vil der derfor være nogle personer, der får status af genindtrådt, fordi de har været uden arbejde (og dermed uden indkomst fra arbejde) i 1 år og finder beskæftigelse (og får indkomst fra arbejde) i året efter. Overgange fra ledighed til beskæftigelse kan med denne opgørelse derfor blive forvekslet med genindtræden.

For at gøre opgørelserne af genindtræden baseret på indkomstbegreberne mere sammenlignelige med opgørelsen baseret på statuskoder viser vi i Figur 6.3 den samme opgørelse som i Figur 6.2, men for aldersgruppen 60 år og ældre. Dette vil øge sandsynligheden, for at opgørelserne baseret på indkomstbegreberne faktisk måler genindtræden.

Figuren viser, at antallet af personer, der genindtræder, falder markant i opgørelserne baseret på både løn- og erhvervsindkomst, mens antallet falder betydeligt mindre i opgørelsen baseret på statuskoder.

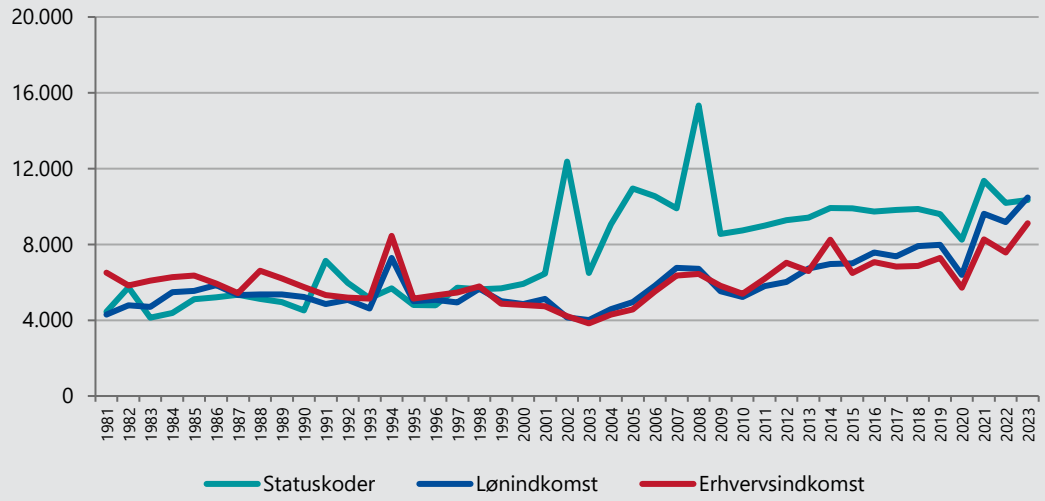
Figuren viser samtidig, at udviklingen i antallet af personer, der genindtræder, er langt mere ensartet for de tre opgørelsesmetoder, end vi så i Figur 6.2. I årene

[16] Senere i kapitlet viser vi, hvorfor vi ender med at undersøge aldersspændet 50-79 år.

1980-1998 er antallet meget ensartet for de tre opgørelsesmetoder. Herefter er antallet lavere for opgørelserne baseret på indkomstbegreberne. Vi ser dog for alle tre opgørelser, at der generelt har været en tendens til, at flere genindtræder i perioden og særligt siden årtusindeskiftet.

Figur 6.3 Antal personer, der genindtræder, opgjort særskilt for statuskoder, lønindkomst og erhvervsindkomst. 1980-2023.

Vist for aldersgruppen 60-79 år.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Når vi med forskellige opgørelsesmetoder ser en ensartethed i både antallet og udviklingen i antallet af personer, der genindtræder, bestyrker det samtidig troen på, at der faktisk er tale om genindtræden. Med opgørelserne baseret på indkomstbegreber ser vi samtidig, at der ikke var kraftige udsving i årene 1991, 2002 eller 2008. Der findes generelt ikke mange opgørelser af genindtræden i Danmark.

Dog finder F & P (2026) med en anden opgørelsesmetode[17], at der de seneste år har været i omegnen af 10-11.000 personer, der genindtræder, hvilket er i nogenlunde samme størrelsesorden som vores opgørelser.

[17] Her defineres en person som genindtrådt i et givent år, hvis personen: 1) modtager en udbetaling fra en arbejdsmarkedspension eller privattegnet pensionsordning og 2) har en erhvervsindkomst på over 1.000 kr. efter fradrag af frynsegoder. Herudover skal personen året før: 3) modtage en tilbagetrækningsydelse (folkepension, tidlig pension eller efterløn) og 4) modtage en pensionsudbetaling og 5) ikke have en erhvervsindkomst.

Da opgørelsen baseret på statuskoder eksplicit indeholder oplysninger om tilbagetrækning, vurderer vi, at denne opgørelsesmetode alt i alt er den mest brugbare. Vi vurderer samtidig, at de kraftige udsving, vi så i Figur 6.1, skyldes uregelmæssigheder i data. Derfor udglatter vi antallet af genindtrådte i årene 1991, 2002 og 2008 ved at tage gennemsnittet af det foregående og efterfølgende år. Denne opgørelse er således den endelige opgørelse af genindtræden, som vi har benyttet i denne rapport.

I næste afsnit viser vi, hvorfor vi i rapporten har haft fokus på genindtrådte i aldersgruppen 50-79 år.

6.4 Aldersafgrænsning

Igennem rapporten har vi vist antal genindtrådte i aldersgruppen 50-79 år. I dette afsnit viser vi antallet og andelen af genindtrådte for forskellige aldersgrupper og argumenterer for, hvorfor vi vælger aldersgruppen 50-79 år.

Formålet med denne rapport er at se på genindtræden for seniorer. Der er ikke et entydigt svar på, for hvilken aldersgruppe det er meningsfuldt at anvende betegnelsen "senior", blandt andet fordi tilbagetrækningsalderen er steget markant over de seneste årtier (Larsen, 2026). Så det vil variere over tid, om fx 50-årige anses for at være seniorer. Vi har dog valgt at inkludere personer ned til 50 år i analyserne, blandt andet fordi overgangsydelsen, som var målrettet personer i 50'erne, var en vigtig tilbagetrækningsordning i den første halvdel af 1990'erne. Førtidspension er også en vigtig tilbagetrækningsordning for personer i 50'erne og indgår derfor også i vores operationalisering af pension, jf. afsnit 6.2. Førtidspension tildeles også til personer under 50 år, men personer under 50 anser vi ikke for at være seniorer.

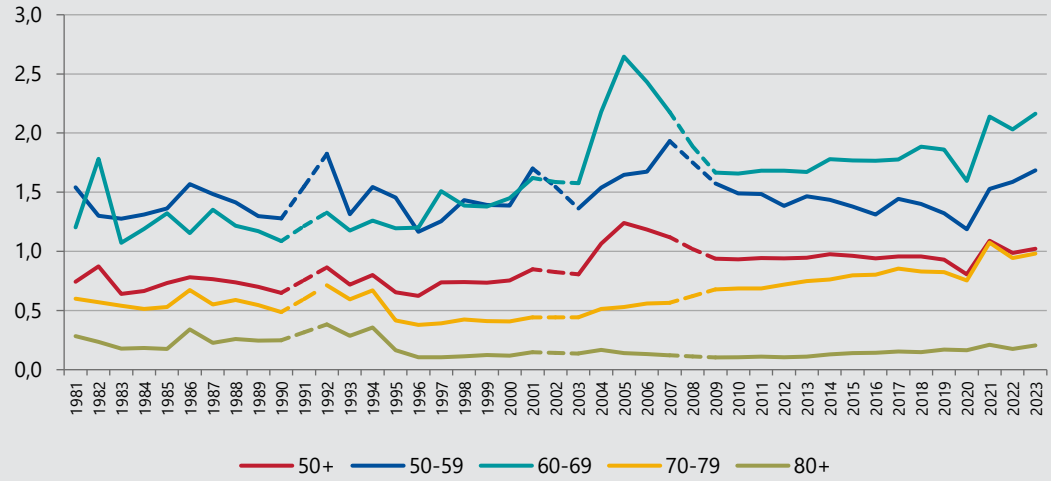
I Figur 6.4 ser vi, hvor stor en andel af tilbagetrukne, der genindtræder i beskæftigelse for forskellige aldersgrupper. Ikke overraskende er andelen højest for de 60-69-årige, da det typisk er i denne aldersgruppe, at de fleste trækker sig tilbage, og vi ved fra Figur 2.5, at de fleste genindtræder efter relativt få år. Andelen i denne aldersgruppe, der genindtræder, har siden 2009 ligget på 1,7-2,2 pct.

Lidt mere overraskende er andelen af 50-59-årige, der genindtræder, relativt høj. Dette skyldes ikke i så høj grad, at der er mange, der genindtræder, men snarere at der er et begrænset antal personer, der er tilbagetrukket.

Andelen af personer over 80, der genindtræder, ligger i hele perioden under 0,5 pct. Derfor vælger vi at frasortere disse personer i den endelige aldersafgrænsning.

For de 70-79-årige ligger andelen væsentlig højere end for personer over 80 år. De seneste år er andelen på 1,0 pct., som er samme niveau som for hele aldersgruppen på 50 år og over.

Figur 6.4 **Andel af tilbagetrukne, der genindtræder, særskilt for udvalgte aldersgrupper**

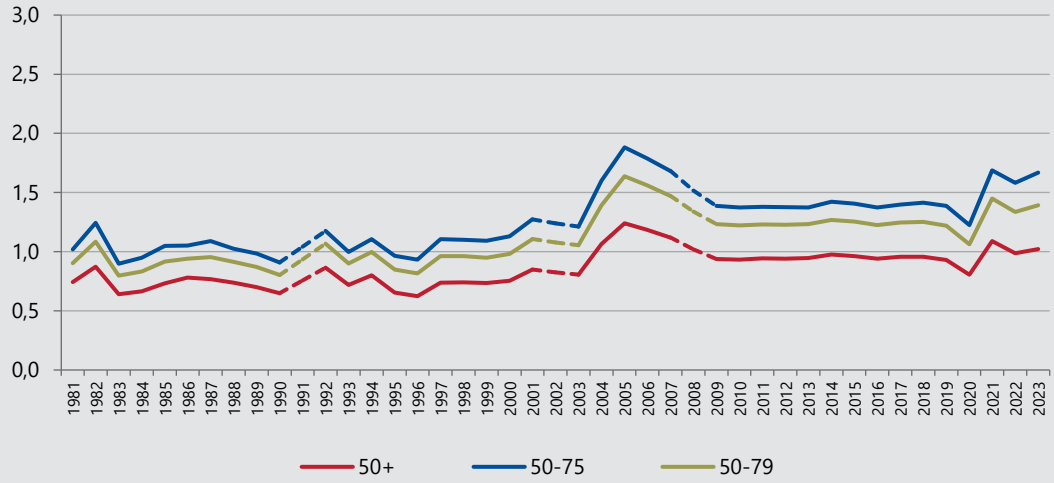

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

I Figur 6.5 ser vi igen på andelen af tilbagetrukne, der genindtræder, hvor vi deler gruppen af personer i 70'erne op i to. Vi ser, at andelene, der genindtræder, følges ad, uanset om vi ser på de 50-75-årige eller de 50-79-årige. For begge disse aldersgrupper er andelen højere end for hele aldersgruppen af alle på 50 år og over.

For at inddrage så mange personer i populationen som muligt, der samtidig har en realistisk mulighed for at genindtræde, benytter vi derfor de 50-79-årige som aldersgruppe i rapporten.

Figur 6.5 **Andel af tilbagetrukne, der genindtræder, særskilt for udvalgte aldersgrupper**

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Litteratur

Albæk, K., Christensen, M. L., Søndenbroe, K. I., & Amilon, A. (2022). *Det offentlige arbejdsmarked og udviklingen i velfærdsstaten siden 1946*. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Amilon, A., Bingley, P., & Nielsen, T. H. (2008). *Opsat folkepension - øger den arbejdsudbuddet?* SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Armstrong-Stassen, M., & Staats, S. (2012). Gender Differences in How Retirees Perceive Factors Influencing Unretirement. *International Journal of Aging and Human Development, 75*(1), 45–69.

Birkjær, M., & Klinte, K. (2025). *Arbejdsliv og arbejdstid - Analyserapport 3: En analyse af hvor mange pensionerede seniorer, der er interesserede i at vende tilbage til arbejdet*. SeniorKlar.

Burr, H., Bjorner, J. B., Kristensen, T. S., Tüchsen, F., & Bach, E. (2003). Trends in the Danish work environment in 1990-2000 and their associations with labor-force changes. *Scandinavian Journal of Work, Environment & Health, 29*(4), 270-279.

Cahill, K. E., Giandrea, M. D., & Quinn, J. F. (2020). *Unretirement in the 2010s: Prevalence, determinants, and outcomes (Working Paper No. 529)*. U.S. Bureau of Labor Statistics, Office of Productivity and Technology.

Coile, C. C., & Levine, P. B. (2007). Labor market shocks and retirement: Do government programs matter? *Journal of Public Economics, 91*(10), 1902–1919.

Danmarks Statistik (a). *ERHVERVSINDK_13*. Danmarks Statistik. https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/personindkomst/erhvervsindk-13

Danmarks Statistik (b). *ERHVERVSINDK_GL*. Danmarks Statistik. https://www.dst.dk/da/TilSalg/data-til-forskning/generelt-om-data/dokumentation-af-data/hoejkvalitetsvariable/personindkomster/erhvervsindk-gl

Danmarks Statistik (c). *IDA personer*. Danmarks Statistik. https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/ida-databasen/ida-personer

Danmarks Statistik (d). *PSOC_STATUS_KODE*. Danmarks Statistik. https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/ida-databasen/ida-personer/psoc-status-kode

Danmarks Statistik (e). *PSTILL*. Danmarks Statistik. https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/ida-databasen/ida-personer/pstill

Danmarks Statistik (2017). *Uddannelsesstatistikkens manual*. Danmarks Statistik.

Danmarks Statistik (2025) *Mænds middellevetid runder for første gang 80 år.* Danmarks Statistik.

Danmarks Statistik (2026a). *ATR210: Arbejdstidsregnskab (kvartal).* Danmarks Statistik. https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1680.

Danmarks Statistik (2026b). *DISPON_13.* Danmarks Statistik. https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/personindkomst/dispon-13

Danmarks Statistik (2026c). *DISPON_NY.* Danmarks Statistik. https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/personindkomst/dispon-ny

Danmarks Statistisk (2022). *Socioøkonomisk status (SOC_STATUS_KODE), v2:2022.* https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/nomenklaturer/socio-arb

Edwards, K., Ipsen, C., Hasle, M., & Pedersen, A. (2023). *Vidensrapport om hybride arbejdsformer og det psykosociale arbejdsmiljø.* Branchefællesskaberne for arbejdsmiljø (BFA) og Arbejdsmiljørådet.

F & P (2026). *Mange fortryder pension og vender tilbage i arbejde.* F & P.

Gruber, J., Kanninen, O., & Ravaska, T. (2022). Relabeling, retirement and regret. *Journal of Public Economics, 211*, 1–22.

Harris, A., & Fasbender, U. (2026). Gender differences in retirement decisions and outcomes: a systematic literature review and recommendations for future research. *Work, Aging and Retirement, 12*(3), 293–333.

Hoogendoorn, B., O'Hagan-Luff, M., Ramezani, S., & van Stel, A. (2024). Does self-employment provide a bridge to retirement? *Cambridge Journal of Economics, 48*(4), 767–784.

Hougaard Jensen, S. E., & Sørensen, A. (2002). Uddannelse, beskæftigelse og økonomisk vækst. *Nationaløkonomisk Tidsskrift, 140*(1), 1–17.

Johnsen, J. V., & Willén, A. (2022). The effect of negative income shocks on pensioners. *Labour Economics, 76*, 1–17.

Jørgensen, M. (2009). *En effektmåling af efterlønsreformen af 1999. Reformens betydning for arbejdsudbuddet.* SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

Kanabar, R. (2015). Post-retirement labour supply in England. *The Journal of the Economics of Ageing, 6*, 123–132.

Larsen, C. A., & Qvist, J. Y. (2025). *Hvornår er man for gammel til arbejde og for ung til pension? Aldersnormer og det danske pensionssystem*. Aalborg University Open Publishing.

Larsen, M. (2026). *Seniorers arbejdsliv Status og udviklingstræk de seneste to årtier*. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Larsen, M., & Amilon, A. (2019). *Tilbagetrækningsalder og tilbagetrækningsårsager - Opgørelser på Ældredatabasen*. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Larsen, M., Bach, H. B., & Liversage, A. (2012). *Pensionisters og efterlønsmodtageres arbejdskraftpotentiale. Fokus Genindtræden*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Lassen, A. J. & Larsen, M. (2025). *Tilbagevenden til arbejdsmarkedet efter en periode på pension: Faser og mønstre i unretirement i Danmark*. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Lassen, A. J., & Vrangbæk, K. (2021). Retirement transitions in the 21st century: A scoping review of the changing nature of retirement in Europe. *International Journal of Ageing and Later Life, 15*(1), 39–72.

Maestas, N. (2010). Back to Work Expectations and Realizations of Work after Retirement. *Journal of Human Resources, 45*(3), 718–748.

Pedersen, R. T., Skytte, R., & Hansen, P. H. (2025). *Arbejdsgiveres syn på ældre ansøgere. Et spørgeskemaeksperiment*. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Pettersson, J. (2014). Instead of bowling alone? Unretirement of pensioners in Sweden. *International Journal of Manpower, 35*(7), 1016–1037.

Platts, L. G., Corna, L. M., Worts, D., McDonough, P., Price, D., & Glaser, K. (2019). Returns to work after retirement: a prospective study of unretirement in the United Kingdom. *Ageing & Society, 39*(3), 439–464.

Qvist, J. Y., Frendrup, A., & Larsen, M. (2025). *Seniorernes arbejdsmarkeder: Branche-forskelle i arbejdspladsers brug af, holdninger til og indsatser over for seniorer*. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Qvist, J. Y., & Larsen, C. A. (2025). Age discrimination in hiring: Relative importance and additive and multiplicative effects. *Social Science Research, 126*, 1–14.

Rasmussen, S., & Larsen, T. P. (2025). Atypisk beskæftigelse og nye tendenser på arbejdsmarkedet. *Tidsskrift for Arbejdsliv, 27*(2), 49–60.

Smeaton, D., Di Rosa, M., Principi, A., & Butler, Z. (2018). Reverse retirement — a mixed methods study of returning to work in England, Italy and the United States: propensities, predictors and preferences. *International Journal of Ageing and Later Life, 12*(1), 5-40.

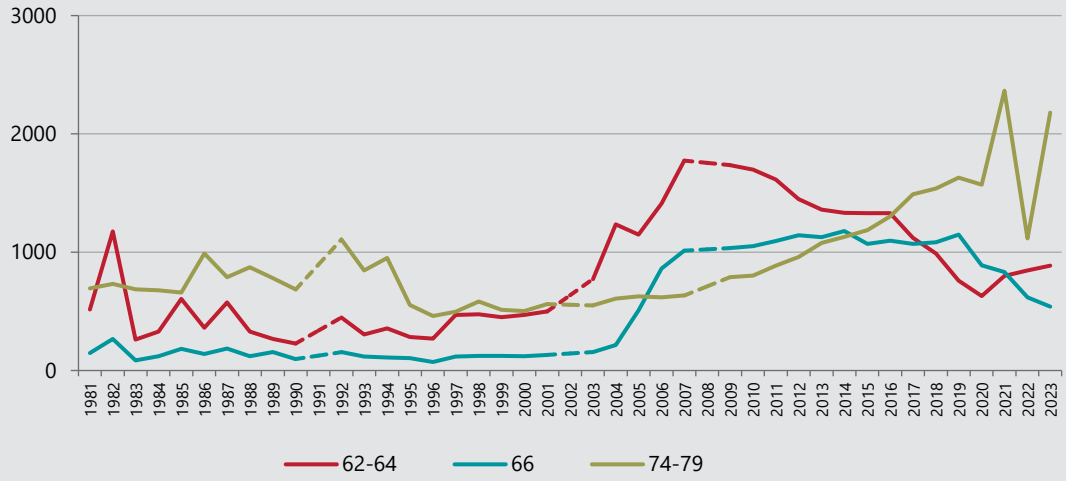
STAR (2026). *Arbejde og opsat folkepension*. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. https://star.dk/ydelser/pension-og-efterloen/folkepension-tidlig-pension-foertidspension-og-seniorpension/arbejde-og-pension/arbejde-og-opsat-folkepension

Tunney, O. C., & Mulders, J. O. (2022). When and Why Do Employers (Re)Hire Employees Beyond Normal Retirement Age? *Work, Aging and Retirement, 8*(1), 25–37.

Vickerstaff, S., & Van Der Horst, M. (2021). The Impact of Age Stereotypes and Age Norms on Employees' Retirement Choices: A Neglected Aspect of Research on Extended Working Lives. *Frontiers in Sociology, 6*, 1–8.

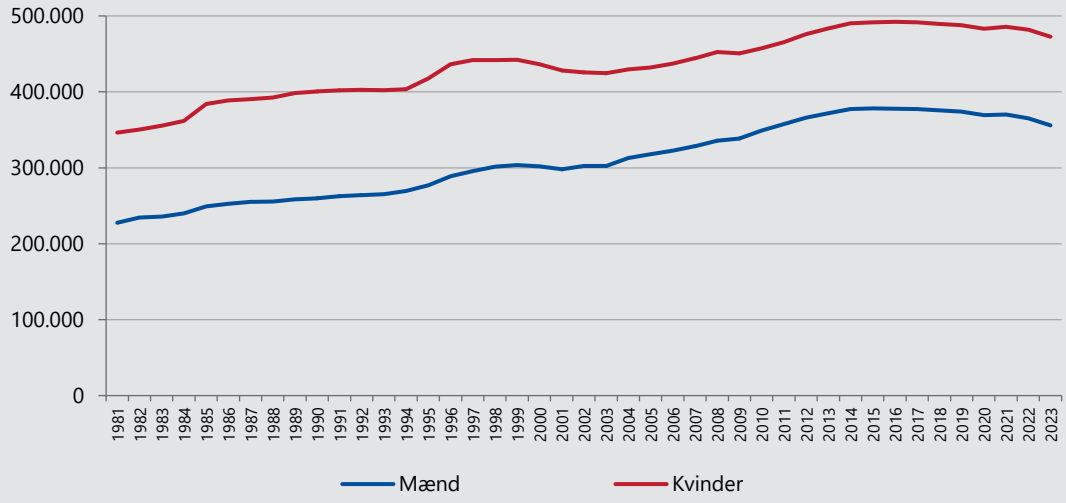
Bilag 1 Karakteristika for genindtrådte

Bilagsfigur 1.1 Antal genindtrådte personer for udvalgte aldersgrupper

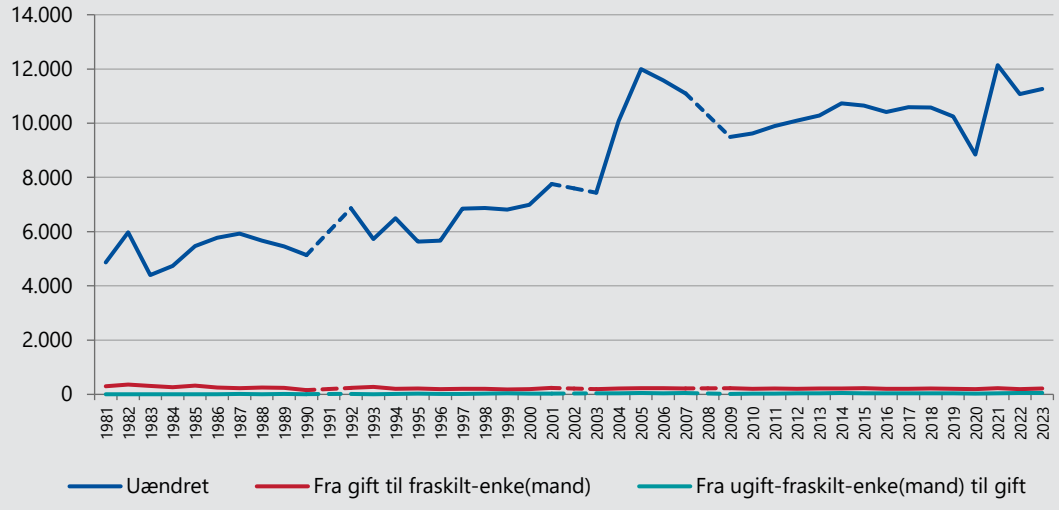
Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagsfigur 1.2 Antal tilbagetrukne, 1981-2023. Særskilt for mænd og kvinder.

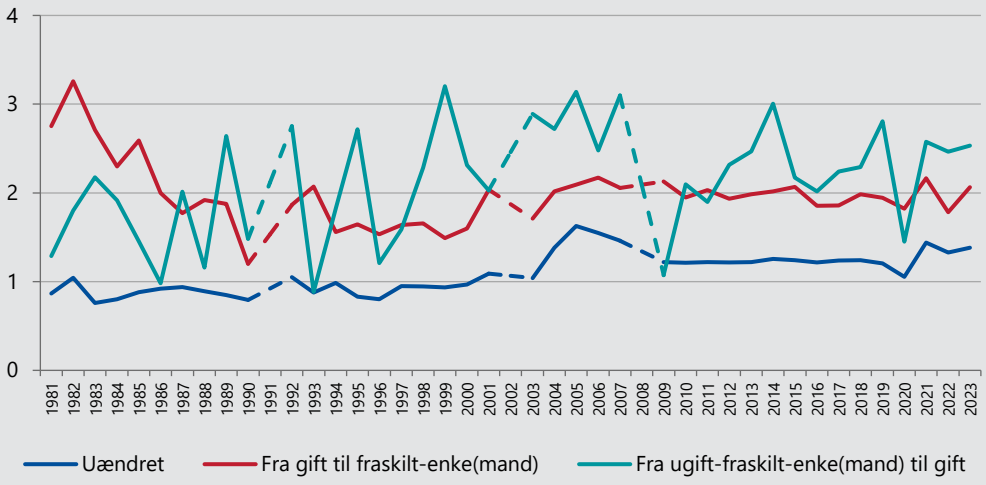
Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagsfigur 1.3 **Antal genindtrådte, særskilt for civilstandsændring fra 1 år før genindtræden til år for genindtræden. 1981-2023.**

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagsfigur 1.4 **Andel af tilbagetrukne, der er genindtrådt. Særskilt for civilstandsændringer fra 1 år før genindtræden til år for genindtræden. 1981-2023. Procent.**

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 1.1 **Opdeling af beskæftigede i selvstændige og lønmodtagere baseret på PSTILL og PSOC_STATUS_KODE**

PSTILL		PSOC_STATUS_KODE	
Kode	**Beskrivelse**	**Kode**	**Beskrivelse**
Selvstændige			
1	Arbejdsgiver på orlov	110	Selvstændig (primær status ult. nov.)
2	Momsbetaler på orlov	111	Selvstændig (sekundær status ult. nov.)
3	Arbejdsløshedsforsikret selvstændig på orlov	112	Arbejdsgiver (kun relevant for IDA-databasen)
4	Årsafgrænset selvstændig på orlov	120	Medarbejdende ægtefælle
5	Medhjælpende ægtefælle på orlov		
11	Arbejdsgiver		
12	Momsbetaler		
13	Arbejdsløshedsforsikret selvstændig		
14	Årsafgrænset selvstændig		
19	Anden selvstændig (uden ansatte)		
20	Medhjælpende ægtefælle		
Lønmodtagere			
31	Direktør	131	Lønmodtager med ledelsesarbejde
31	Topleder	132	Lønmodtager på højeste niveau
32	Overordnet funktionær	133	Lønmodtager på mellemniveau
32	Lønmodtager på højeste niveau	134	Lønmodtager på grundniveau
33	Ledende funktionær	135	Andre lønmodtager
34	Funktionær i øvrigt	136	Lønmodtager uden nærmere angivelse
34	Lønmodtager på mellemniveau	137	Lønmodtager ult. nov. ikke primære job
35	Faglært arbejder	138	Lønmodtager ej ult. nov.
35	Lønmodtager på grundniveau		
36	Ikke faglært arbejder		
36	Andre lønmodtagere		
37	Beskæftigede lønmodtager uden nærmere angivelse		
37	Lønmodtager uden nærmere angivelse		
45	Beskæftiget uden løn		
71	Direktør på orlov		
71	Topleder på orlov		
72	Overordnet funktionær på orlov		
72	Lønmodtager på højeste niveau på orlov		
73	Ledende funktionær på orlov		
74	Funktionær i øvrigt på orlov		
74	Lønmodtager på mellemniveau på orlov		
75	Faglært arbejder på orlov		
75	Lønmodtager på grundniveau på orlov		
76	Ikke faglært arbejder på orlov		
76	Andre lønmodtagere på orlov		
77	Lønmodtager uden nærmere angivelse på orlov		

Bilag 2 Tabeller vedrørende regressionsanalyser

Bilagstabel 2.1 **Karakteristika ved personer og personernes seneste beskæftigelse, som indgår i regressionsanalyser for i alt og særskilt for køn**

	I alt	Mænd	Kvinder
Genindtræden (andel af observationer), pct.	1,43	1,98	0,97
Kommunal ledighed			
Ledighedsgrad	4,65	4,77	4,55
Køn			
Mand	45,43	-	-
Kvinde	54,57	-	-
Civilstand			
Gift	63,22	70,95	56,78
Fraskilt	12,54	11,59	13,34
Enke(mand)	17,88	9,69	24,70
Ugift	6,35	7,77	5,18
Status i seneste beskæftigelse			
Selvstændig	10,54	12,06	9,27
Lønmodtager	89,46	87,94	90,73
Uddannelse			
Grundskole/gymnasial	49,41	45,35	52,80
Erhvervsfaglig	34,14	38,76	30,29
Videregående	16,45	15,89	16,91
Indkomsttertil i året før tilbagetrækning			
1. tertil	19,67	10,19	27,56
2. tertil	35,46	27,60	42,00
3. tertil	44,87	62,21	30,44
Sektor i seneste beskæftigelse			
Privat	57,22	70,23	46,39
Offentlig	42,78	29,77	53,61
Antal observationer	19.771.347	8.981.888	10.789.459
Antal personer	1.963.757	995.078	968.695

Anm.: Andele i pct. af observationer (person-år) i den pågældende søjles estimationsstikprøve. Søjlerne svarer én-til-én til estimationsstikprøverne i regressionstabellerne. Ledighedsgraden er den gennemsnitlige ledighedsgrad i pct. blandt 30-49-årige i bopælskommunen, vist som gennemsnit over observationerne. Uddannelseskategorien 'Grundskole/gymnasial' inkluderer personer med uoplyst uddannelse og er referencekategori. Indkomsttertilerne er beregnet på baggrund af indkomsten i seneste job før tilbagetrækning. Indkomsttertilerne er beregnet på baggrund af indkomsten det seneste år inden tilbagetrækning.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 2.2 **Karakteristika ved personer og personernes seneste beskæftigelse, som indgår i regressionsanalyser for i alt og særskilt for årtier**

	1981-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2023
Genindtræden (andel af observationer), pct.	2,86	1,30	1,62	1,17
Kommunal ledighed				
Ledighedsgrad	7,39	7,76	4,09	3,13
Køn				
Mand	54,13	47,42	44,55	43,77
Kvinde	45,87	52,58	55,45	56,23
Civilstand				
Gift	65,19	61,89	62,79	63,83
Fraskilt	8,67	10,50	12,08	14,37
Enke(mand)	19,25	21,35	19,70	14,89
Ugift	6,89	6,25	5,43	6,90
Status i seneste beskæftigelse				
Selvstændig	18,52	14,45	11,16	7,13
Lønmodtager	81,48	85,55	88,84	92,87
Uddannelse				
Grundskole/gymnasial	83,99	66,77	50,71	35,32
Erhvervsfaglig	13,23	25,13	34,74	41,09
Videregående	2,78	8,10	14,54	23,59
Indkomsttertil i året før tilbagetrækning				
1. tertil	15,42	19,81	20,72	19,56
2. tertil	32,50	33,68	35,48	36,72
3. tertil	52,08	46,50	43,80	43,72
Sektor i seneste beskæftigelse				
Privat	69,30	61,57	56,71	53,71
Offentlig	30,70	38,43	43,29	46,29
Antal observationer	1.286.032	4.177.819	5.499.283	8.808.213
Antal personer	344.363	745.858	968.521	1.209.115

Anm.: Andele i pct. af observationer (person-år) i den pågældende søjles estimationsstikprøve. Søjlerne svarer én-til-én til estimationsstikprøverne i regressionstabellerne. Ledighedsgraden er den gennemsnitlige ledighedsgrad i pct. blandt 30-49-årige i bopælskommunen, vist som gennemsnit over observationerne. Uddannelseskategorien 'Grundskole/gymnasial' inkluderer personer med uoplyst uddannelse og er referencekategori. Indkomsttertilerne er beregnet på baggrund af indkomsten det seneste år inden tilbagetrækning.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 2.3 Regressionsanalyse med genindtræden på arbejdsmarkedet som afhængig variabel, særskilt for køn og årti

	Mænd				Kvinder			
	1981-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2023	1981-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2023
Civilstand (ref.: Gift)								
Fraskilt	-0,069 (0,097)	-0,220*** (0,036)	-0,433*** (0,043)	-0,181*** (0,020)	0,022 (0,062)	-0,012 (0,023)	0,054** (0,024)	0,104*** (0,013)
Enke(mand)	-0,324*** (0,056)	-0,354*** (0,026)	-0,317*** (0,020)	-0,198*** (0,021)	1,225*** (0,165)	0,190*** (0,026)	0,151*** (0,019)	0,108*** (0,011)
Ugift	-0,764*** (0,078)	-0,523*** (0,040)	-0,756*** (0,043)	-0,810*** (0,027)	-0,224*** (0,079)	-0,269*** (0,031)	-0,167*** (0,039)	-0,081*** (0,019)
Uddannelse (ref.: Grund-skole/gymnasial)								
Erhvervsfaglig	0,112** (0,051)	-0,076** (0,031)	-0,252*** (0,034)	-0,083*** (0,016)	0,005 (0,057)	-0,010 (0,019)	0,064*** (0,017)	-0,005 (0,012)
Videregående	1,436*** (0,125)	0,812*** (0,058)	0,543*** (0,068)	0,514*** (0,042)	1,238*** (0,159)	0,262*** (0,032)	0,343*** (0,035)	0,285*** (0,020)
Indkomsttertil i seneste beskæfti-gelse (ref.: 1. tertil)								
2. tertil	-0,280** (0,110)	0,290*** (0,055)	0,413*** (0,037)	0,279*** (0,029)	0,170*** (0,052)	0,255*** (0,018)	0,308*** (0,013)	0,201*** (0,011)
3. tertil	-0,755*** (0,103)	0,695*** (0,069)	1,501*** (0,046)	1,025*** (0,035)	1,320*** (0,107)	0,968*** (0,042)	1,221*** (0,029)	0,751*** (0,019)
Sektor i seneste beskæftigelse (ref.: Privat)								
Offentlig	-0,382*** (0,072)	-0,309*** (0,034)	-0,220*** (0,028)	-0,271*** (0,021)	-0,396*** (0,078)	-0,197*** (0,016)	-0,122*** (0,020)	-0,195*** (0,012)
Status i seneste beskæftigelse (ref.: Selvstændig)								
Lønmodtager	1,649*** (0,101)	-0,665*** (0,106)	-0,780*** (0,041)	-0,436*** (0,028)	-1,360*** (0,096)	-0,636*** (0,030)	-0,283*** (0,030)	-0,445*** (0,025)
Kommunal ledighed								

	Mænd				Kvinder			
	1981-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2023	1981-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2023
Ledighedsgrad	-0,086*** (0,030)	-0,074*** (0,018)	-0,125*** (0,033)	-0,163*** (0,022)	-0,086*** (0,030)	-0,035*** (0,007)	-0,045*** (0,010)	-0,043*** (0,014)
Konstant	36,690*** (1,354)	18,777*** (0,737)	20,891*** (0,967)	22,585*** (1,554)	41,194*** (1,560)	17,337*** (0,648)	20,711*** (0,906)	26,596*** (1,493)
Aldersdummier (50-79 år)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Årsdummier	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Antal observationer	696.154	1.980.918	2.449.544	3.855.272	589.878	2.196.901	3.049.739	4.952.941
Antal personer	187.996	375.454	461.176	563.085	156.367	370.404	507.345	646.038
R^2	0,0610	0,0389	0,0296	0,0122	0,0433	0,0183	0,0200	0,0104

Anm.: Koefficienter er angivet i procentpoint (Stata-koefficienter × 100). Den afhængige variabel er en indikator for genindtræden på arbejdsmarkedet. Alle modeller er lineære sandsynlighedsmodeller (OLS) estimeret med robuste standardfejl klyngekorrigeret på kommuneniveau (99 kommuner i 2007-kodesættet, anvendt for alle år). Signifikansniveauer: *** p < 0,01, ** p < 0,05, * p < 0,10. Standardfejl i parentes. Ledighedsvariablen er den gennemsnitlige ledighedsgrad blandt 30-49-årige i personens bopælskommune i det pågældende år. Koefficienten er angivet pr. procentpoint af ledighedsgraden. Ledighedsgraden er i data målt i tiendedele procentpoint, så dens koefficient er Stata-koefficienten × 1.000 og ikke × 100. Uddannelseskategorien 'Grundskole/gymnasial' inkluderer personer med uoplyst uddannelse og er referencekategori. Indkomsttertilerne er beregnet på baggrund af indkomsten i året før tilbagetrækning.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 2.4 **Regressionsanalyse med genindtræden på arbejdsmarkedet som afhængig variabel, særskilt for årti. Uden årene 1991, 2002 og 2008.**

	1981-1989		1990-1999		2000-2009		2010-2023	
Køn (ref.: Mand)								
Kvinde	-0,604 (0,053)	***	-0,589 (0,033)	***	-0,721 (0,040)	***	-0,650 (0,023)	***
Civilstand (ref.: Gift)								
Fraskilt	-0,030 (0,054)		-0,058 (0,020)	***	-0,102 (0,023)	***	-0,010 (0,010)	
Enke(mand)	0,715 (0,106)	***	0,044 (0,016)	***	0,067 (0,015)	***	0,077 (0,011)	***
Ugift	-0,475 (0,056)	***	-0,380 (0,025)	***	-0,481 (0,027)	***	-0,458 (0,020)	***
Uddannelse (ref.: Grundskole/gymnasial)								
Erhvervsfaglig	0,006 (0,041)		-0,003 (0,020)		-0,098 (0,019)	***	-0,047 (0,010)	***
Videregående	1,339 (0,088)	***	0,576 (0,035)	***	0,415 (0,043)	***	0,364 (0,028)	***
Indkomsttertil i året før tilbagetrækning (ref.: 1. tertil)								
2. tertil	0,134 (0,047)	***	0,244 (0,016)	***	0,258 (0,015)	***	0,206 (0,014)	***
3. tertil	0,558 (0,082)	***	0,796 (0,032)	***	1,110 (0,024)	***	0,833 (0,024)	***
Sektor i seneste beskæftigelse (ref.: Privat)								
Offentlig	-0,475 (0,067)	***	-0,268 (0,020)	***	-0,153 (0,018)	***	-0,233 (0,013)	***
Status i seneste beskæftigelse (ref.: Selvstændig)								
Lønmodtager	0,201 (0,084)	**	-0,297 (0,028)	***	-0,275 (0,027)	***	-0,399 (0,021)	***
Kommunal ledighed								
Ledighedsgrad	-0,086 (0,030)	***	-0,053 (0,010)	***	-0,075 (0,017)	***	-0,094 (0,016)	***

	1981-1989		1990-1999		2000-2009		2010-2023	
Konstant	39,235 (1,027)	***	17,960 (0,551)	***	19,958 (0,718)	***	24,531 (1,366)	***
Aldersdummier (50-79 år)	Ja		Ja		Ja		Ja	
Årsdummier	Ja		Ja		Ja		Ja	
Antal observationer	1.286.032		3.848.127		4.381.853		8.808.213	
Antal personer	344.363		743.018		957.697		1.209.115	
R^2	0,0492		0,0293		0,0269		0,0121	

Anm.: Koefficienter er angivet i procentpoint (Stata-koefficienter × 100). Den afhængige variabel er en indikator for genindtræden på arbejdsmarkedet. Alle modeller er lineære sandsynlighedsmodeller (OLS) estimeret med robuste standardfejl klyngekorrigeret på kommuneniveau (99 kommuner i 2007-kodesættet, anvendt for alle år). Signifikansniveauer: *** p < 0,01, ** p < 0,05, * p < 0,10. Standardfejl i parentes. Ledighedsvariablen er den gennemsnitlige ledighedsgrad blandt 30-49-årige i personens bopælskommune i det pågældende år. Koefficienten er angivet pr. procentpoint af ledighedsgraden. Ledighedsgraden er i data målt i tiendedele procentpoint, så dens koefficient er Stata-koefficienten × 1.000 og ikke × 100. Uddannelseskategorien "Grundskole/gymnasial" inkluderer personer med uoplyst uddannelse og er referencekategori. Indkomsttertilerne er beregnet på baggrund af indkomsten i året før tilbagetrækning.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 2.5 **Regressionsanalyse med genindtræden på arbejdsmarkedet som afhængig variabel, særskilt for køn og årti. Uden 1991, 2002 og 2008.**

	Mænd				Kvinder			
	1981-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2023	1981-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2023
Civilstand (ref.: Gift)								
Fraskilt	-0,069 (0,097)	-0,191*** (0,039)	-0,326*** (0,042)	-0,181*** (0,020)	0,022 (0,062)	-0,003 (0,022)	0,064** (0,026)	0,104*** (0,013)
Enke(mand)	-0,324*** (0,056)	-0,329*** (0,026)	-0,286*** (0,023)	-0,198*** (0,021)	1,225*** (0,165)	0,163*** (0,022)	0,126*** (0,018)	0,108*** (0,011)
Ugift	-0,764*** (0,078)	-0,559*** (0,041)	-0,775*** (0,036)	-0,810*** (0,027)	-0,224*** (0,079)	-0,294*** (0,029)	-0,184*** (0,034)	-0,081*** (0,019)
Uddannelse (ref.: Grund-skole/gymnasial)								
Erhvervsfaglig	0,112** (0,051)	-0,031 (0,029)	-0,253*** (0,032)	-0,083*** (0,016)	0,005 (0,057)	-0,001 (0,020)	0,045** (0,019)	-0,005 (0,012)
Videregående	1,436*** (0,125)	0,871*** (0,058)	0,587*** (0,063)	0,514*** (0,042)	1,238*** (0,159)	0,279*** (0,031)	0,253*** (0,034)	0,285*** (0,020)
Indkomsttertil i året før tilbage-trækning (ref.: 1. tertil)								
2. tertil	-0,280** (0,110)	0,097** (0,042)	0,304*** (0,040)	0,279*** (0,029)	0,170*** (0,052)	0,244*** (0,018)	0,271*** (0,013)	0,201*** (0,011)
3. tertil	-0,755*** (0,103)	0,491*** (0,053)	1,245*** (0,047)	1,025*** (0,035)	1,320*** (0,107)	0,926*** (0,038)	1,055*** (0,026)	0,751*** (0,019)
Sektor i seneste beskæftigelse (ref.: Privat)								
Offentlig	-0,382*** (0,072)	-0,297*** (0,033)	-0,195*** (0,027)	-0,271*** (0,021)	-0,396*** (0,078)	-0,198*** (0,017)	-0,094*** (0,019)	-0,195*** (0,012)
Status i seneste beskæftigelse (ref.: Selvstændig)								
Lønmodtager	1,649*** (0,101)	-0,107** (0,047)	-0,388*** (0,042)	-0,436*** (0,028)	-1,360*** (0,096)	-0,462*** (0,024)	-0,245*** (0,031)	-0,445*** (0,025)

	Mænd				Kvinder			
	1981-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2023	1981-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2023
Kommunal ledighed								
Ledighedsgrad	-0,086*** (0,030)	-0,075*** (0,016)	-0,117*** (0,029)	-0,163*** (0,022)	-0,086*** (0,030)	-0,036*** (0,006)	-0,040*** (0,010)	-0,043*** (0,014)
Konstant	36,690*** (1,354)	18,375*** (0,777)	19,338*** (0,883)	22,585*** (1,554)	41,194*** (1,560)	17,133*** (0,692)	19,941*** (0,890)	26,596*** (1,493)
Aldersdummier (50-79 år)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Årsdummier	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Antal observationer	696.154	1.816.018	1.952.711	3.855.272	589.878	2.032.109	2.429.142	4.952.941
Antal personer	187.996	373.587	454.445	563.085	156.367	369.431	503.252	646.038
R^2	0,0610	0,0409	0,0320	0,0122	0,0433	0,0185	0,0210	0,0104

Anm.: Koefficienter er angivet i procentpoint (Stata-koefficienter × 100). Den afhængige variabel er en indikator for genindtræden på arbejdsmarkedet. Alle modeller er lineære sandsynlighedsmodeller (OLS) estimeret med robuste standardfejl klyngekorrigeret på kommuneniveau (99 kommuner i 2007-kodesættet, anvendt for alle år). Signifikansniveauer: *** p < 0,01, ** p < 0,05, * p < 0,10. Standardfejl i parentes. Ledighedsvariablen er den gennemsnitlige ledighedsgrad blandt 30-49-årige i personens bopælskommune i det pågældende år. Koefficienten er angivet pr. procentpoint af ledighedsgraden. Ledighedsgraden er i data målt i tiendedele procentpoint, så dens koefficient er Stata-koefficienten × 1.000 og ikke × 100. Uddannelseskategorien "Grundskole/gymnasial" inkluderer personer med uoplyst uddannelse og er referencekategori. Indkomsttertilerne er beregnet på baggrund af indkomsten i seneste job før tilbagetrækning.

Kilde: VIVE. Egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Deklaration om brug af AI

Afsnittet redegør for anvendelse af AI-baserede værktøjer i udarbejdelsen af VIVEs undersøgelser med henblik på at sikre transparens om metode og arbejdsproces.

I udarbejdelsen af denne undersøgelse er enkelte afsnit først skrevet på engelsk og derefter oversat til dansk ved hjælp af AI. Efterfølgende er den oversatte tekst redigeret sprogligt manuelt.

I arbejdet med at gøre rapporten webtilgængelig er der anvendt ChatGPT til udarbejdelse af alternative tekster til figurer og billeder, så indholdet via skærmlæsere er tilgængeligt for mennesker med synshandicap.

VIDENSCENTER FOR FASTHOLDELSE
AF SENIORER PÅ ARBEJDSMARKEDET

VIVE